Valentin Silvestru

Cînd plouă, taci și-ascultă...

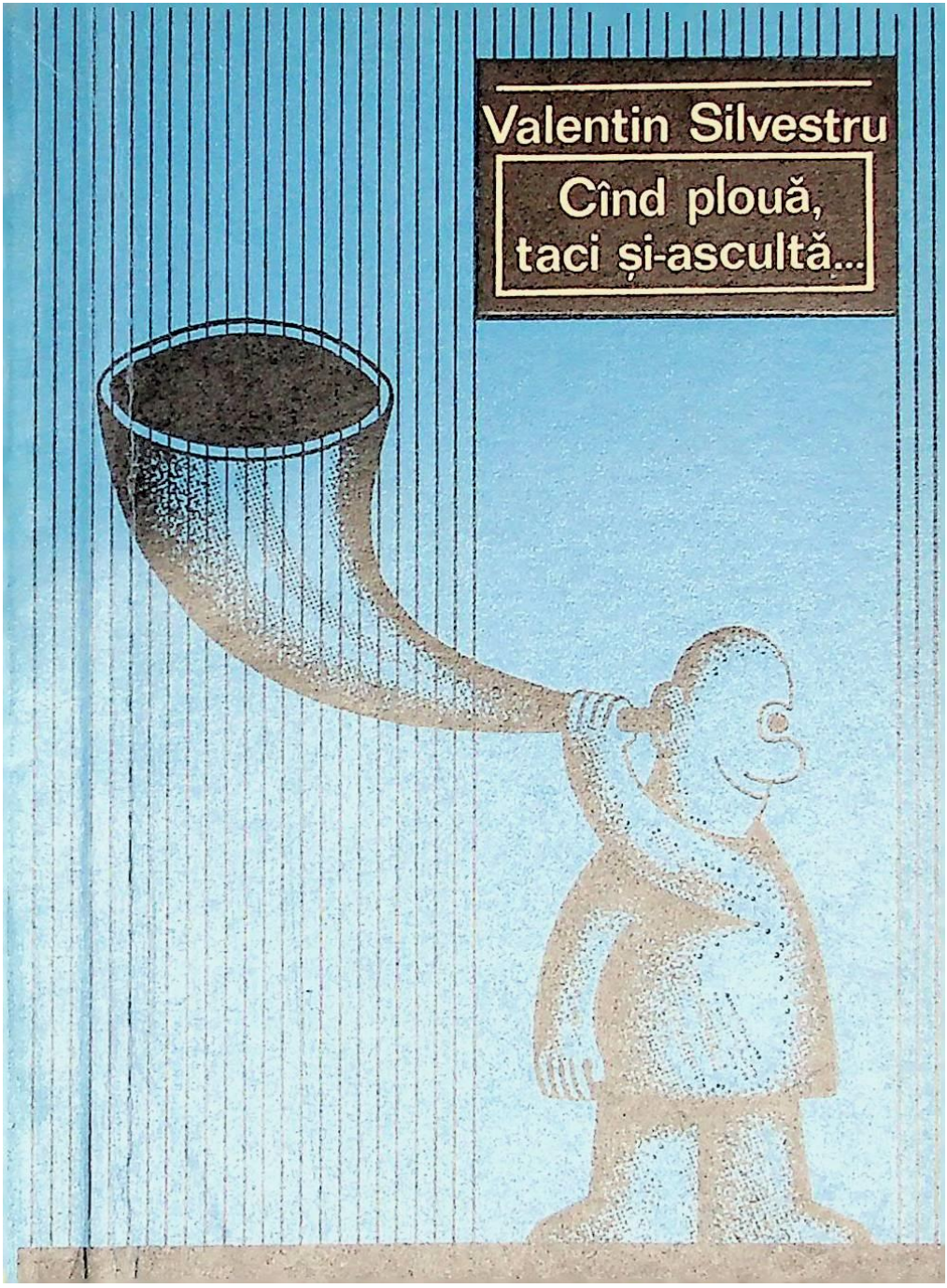

VALENTIN SILVESTRU
Când plouă, taci și-ascultă…
EDITURA ALBATROS — 1974

CONVORBIRI ÎN DORUL LELII

Discuţie la iarbă verde

— Mă iertaţi că vă deranjez…

— Nu-i nici un deranj. Ce dorești?

— Oricum, aţi venit aici la odihnă, vreţi probabil să staţi liniștit, să respiraţi mireasma ierbii proaspete…

— Respir și dacă vorbim. Ce, crezi că-mi ţin respiraţia?

— În sfârșit… Am văzut că sunteţi cu maşina, eu sunt de asemeni cu mașina, avem aceeași marcă și voiam să vă întreb dacă nu mi-aţi putea da o mână de ajutor. Că eu când ies afară din oraș, primul lucru pe care-l fac e să m-apuc s-o desfac.

— Toată?

— Ei, vorba vine. Mai cotrobăiesc pe la motor.

— Bine. Vrei să cotrobăiești probabil și la mine.

— A, nu, cum mi-aș permite? Aș avea nevoie puţin de o bujie. Știţi, numai de încercare.

— Mă rog. Stai s-o caut, că aveam o poșetă cu tot felul de drăcovenii… Asta e bună?

— Asta, să mă scuzaţi, e o cheie franceză. Eu vă întrebam de o bujie. O bujie.

— Caută dumneata singur și ia ce-ţi place.

— Aici văd că ţineţi numai scule.

— Și nu sunt bune?

— Ba da. Dar bujia e așa, un fel de aprinzătoare, știţi, ca să fac o comparaţie, e ca o brichetă.

— Ce brichetă?

— Nu, nu e propriu-zis o brichetă, ci un fel de brichetă, în orice caz produce aprinderea.

— Toate mașinile au?

— Evident, altfel cum…

— Crezi că și a mea are?

— Absolut.

— Atunci găsește-o și ia-ţi-o sănătos.

— Cum să v-o iau? Ar însemna să nu vă mai pornească motorul. Credeam că dispuneţi de vreo rezervă.

— De rezervă e cauciucul de la spate. Așa îi zice: cauciuc de rezervă. N-o poţi înlocui cu cauciucul?

— Pe cine să înlocuiesc?

— Bricheta de care ziceai.

— Vă place să glumiţi, sunteţi un hazliu…

— Sunt specialist în drojdie, dacă vrei să știi, lucrez la fabrica de alcooluri distilate.

Dar pe dumneata nu te interesează profesia mea. Ci bujia mea. Ori eu nu știu unde e și nici nu sunt sigur că n-a uitat-o nevastă-mea pe-acasă. Că are obiceiul. O dată a uitat roata.

— Care roată?

— De la geam.

— Aveţi și o roată la geam?

— Uite-o colea, asta neagră, cu spiţe…

— Acesta e volanul. Cum putea să uite volanul?

— Îl scoate scara ca să nu ni-l fure. Că sunt hoţi. Și într-o dimineaţă a coborât la automobil fără el.

— Aha…

— Na, uite-o că apare și ea. Cașalotul ăla care vâslește încoace. Întreab-o de chestia aia care ziceai că-ţi lipsește.

— Deci dumneavoastră nu vă pricepeţi…

— Deloc. Nu pot să conduc, fiindcă specificul meu profesional mă face să fiu beat în permanenţă.

— Vreţi să spuneţi că și acum aţi fi?

— Nu c-aș fi. Sunt. Așa că după ce am o zi mai încordată la distilerie, nevasta mă scoate la câmp, ca să mă limpezesc. Ea e liberă tot timpul.

— Atunci… Vă rog să mă scuzaţi.

— Nu face nimic. Și dacă te-apuci de deșurubat daradaica…

— Ce… daradaica?

— Mașina… Cheamă-mă și pe mine.

— Pentru ce?

— Să feresc sticlăria, că la atât sper să mă pricep și eu.

Dialog între etaje

— Am nimerit bine aici cu acest număr de ordine?

— Așteptaţi.

*

— Dacă nu vă supăraţi, au trecut cincisprezece minute de când stau în faţa ghișeului, nu e nimeni înaintea mea, dumneavoastră citiţi și eu nu doresc decât răspunsul la o întrebare.

— Citesc ceva de serviciu. Așteptaţi.

— Cât să mai aștept?

*

— Dar știţi că sunteţi extraordinar?

— Mi s-a mai spus.

— Vreau să aflu dacă aici trebuie să mă prezint cu acest…
— … număr de ordine.

*

— Da. Poftim.
— Și pentru atâta lucru trebuie să vă tremure mâna?
— Unde vedeţi dumneavoastră că-mi tremură mâna?
— Vă tremură de enervare. Acuși aud că mă faceţi birocrat.
— Doresc să cunosc răspunsul la cererea înregistrată sub acest număr, nu mă interesează supoziţiile dumneavoastră.
— Cu biletul acesta trebuie să vă prezentaţi la etaj, la ghișeul opt.
— Și nu puteai să mi-o comunici acum douăzeci de minute?
— Aveţi un tic.
— Ce tic?
— Vă uitaţi permanent la ceas, de parcă aţi fi în gară.
— Dumneavoastră aveţi un tic, nu eu.
Vă uitaţi mereu la mine în loc să vă uitaţi la biletele care vi se întind pe geam.
— E o deformaţie neprofesională.
— Nu vă salut.

*

— Vă rog să-mi daţi răspunsul la cererea cu acest număr.
— Un moment, s-o caut în registru…
Mda… Nu e la mine, o la colegul meu de la parter, ghișeul doi.
— Am fost acolo și m-a îndrumat aici.
— La mine?
— La dumneavoastră.
— La ghișeul opt?
— Nu sunteţi dumneavoastră la ghișeul opt? E altcineva?
— De ce să ironizăm, domniţă? Eu v-am vorbit frumos.
— Și celălalt mi-a vorbit frumos. Numai eu vorbesc urât și probabil că de aceea nu-mi găsesc cererea.
— Vă rog să vă înapoiaţi la parter și să-i spuneţi că v-am trimis eu cu specificaţia că în registrul de evidenţă lucrarea e notată în dreptul lui. Și să nu vă mai poarte pe drumuri, c-apoi va avea de-a face cu mine.
— Sper să nu vă mai văd.
— Sărut mânușiţele și scuzaţi.

*

— Cererea mea e la dumneavoastră.
— Aşteptaţi…
— Nu aştept deloc, am pierdut destul timp de pomană.
— Aveţi o stare nervoasă care mă îngrijorează.
— Dumneavoastră mă îngrijoraţi, pentru că n-aveţi nicio stare.
— Ce v-a spus concret colegul?
— Că vi s-a repartizat cererea de către director, după cum e notat în registrul de evidenţă.
— S-a pronunţat el în felul acesta?
— Întocmai.
— Vreţi să-mi faceţi o plăcere?
— Nu.

— Vă rog eu frumos.

— În niciun caz.

— Dacă-mi faceţi această plăcere, vă dau cuvântul de onoare că vă scot rezoluţia din pământ. Din iarbă verde.

— Eu vă rog s-o scoateţi din dosar.

— În trei minute o aveţi dacă urcaţi din nou până la el și-i comunicaţi din partea mea că e un marţafol.

— Poftim?

— Fiindcă toate cererile cu rezoluţii le păstrează el, eu nu am cereri cu rezoluţii. eu am numai cereri fără rezoluţii. Așa s-au repartizat sarcinile în serviciu.

— Și el nu știe?

— Ba știe perfect.

— Atunci de ce m-a retrimis aici?

— Fiindcă-i un marţafoi. Și dacă nu i-o spuneţi dumneavoastră i-o spun eu, în prima ședinţă de producţie, și va fi mult mai rău.

— Cumplită eventualitate… Bine. Pe răspunderea dumneavoastră.

*

— Colegul dumneavoastră de la parter, ghișeul doi, m-a rugat să vă comunic că sunteţi un marţafoi.

— De ce, vă rog, de ce colportaţi asemenea cuvinte necetăţenești?

— Deoarece cererea mea e la dumneavoastră.

— Ba e la el.

— Pretinde că toate cererile cu rezoluţii sunt ia dumneavoastră. În timp ce cererile fără rezoluţii sunt la el.

— Exact invers. Vă rog să coborâţi la capsomanul acela și să-i spuneţi din partea mea…

— Ascultaţi, vă spun eu acuși amândurora ceva din partea mea…

— Stimată solicitatoare, nu pot părăsi ghișeul, dar voi avea eu o discuţie cu el în altă parte, la alt nivel. Întoarceţi-vă la parter și dacă nu vă dă imediat cererea, intraţi în camera unu și reclamaţi-l fără cruţare.

— Asta o fac eu oricum, n-ai grijă; ce, dumneata credeai că vă las să dormiţi liniștiţi?

— Iar mă ironizaţi… Fără ironii nu se poate?

— Exclus.

*

— Ascultă, stimabile…

— Iată cererea dumneavoastră, cu rezoluţia favorabilă. S-a rezolvat.

— Era la dumneata?

— După cum vedeţi. Ce mi-a transmis marţafoiul de sus? Că sunt un capsoman, nu?

— Văd că vă cunoaşteţi foarte îndeaproape.

— Vreţi să fiu sincer?

— Nu mai vreau nimic.

— Totuși, trebuie să vă mulţumesc personal.

— De ce?

— De la opt aștept pe cineva nervos pe care să i-l trimit pe cap și nu se ivise nimeni. Dumneavoastră aţi căzut când îmi pierdusem nădejdea. Altfel îi trecea ziua liniştită marţafoiului, înţelegeţi?

— Dumneata ești iresponsabil.

— El e iresponsabil, nu eu. Nu v-a trimis la camera unu să mă reclamaţi?

— Ba da. Ce e la camera unu?

— Dușul, doamnă. Și nu curge decât apă rece…

— Nemaipomenit!

— Apoi vedeţi…

Transmutaţii

— N-am fost niciodată partizanul teoriei pluralităţii lumilor. După convingerea mea, singurul sistem planetar care dispune de un pământ cu oameni este al nostru.

— Ideea pluralităţii e veche, a lui Giordano Bruno. Și totuși, argumentaţia lui nu e lipsită de un anumit farmec.

— Evident, toate intuiţiile medievale îşi au poezia lor, numai că veacul ciberneticii e puţin sensibil la lirică și mai atent la fluidul rece al circuitelor integrate… Scuză-mă o clipă, te rog… Ce doriţi, domnule?

— O bere, da’ rece.

— Bere n-avem.

— Atunci de ce dracu’ mai încurcaţi locul?

— Întrucât păreţi înfierbântat, vă putem servi un sifon. Acesta e brumat.

— Vax.

— Vă salut, domnule!

— … pe moașă-ta.

*

— Evocam calculatoarele… Cred că prin ele vom putea reitera drumurile poeziei de demult. De pildă, istoria Atlantidei. Ei bine, de îndată ce vom avea o mostră sigură. Înţelegi? — o singură mostră sigură: o aschie de marmură, un trunchi pietrificat, o cutie craniană — vom putea reconstitui întreaga splendoare a continentului pierit.

— Crezi aievea în fantasmagoria lui Platon? A fost o glumă genială, un intermezzo vesel al unui filosof excedat.

— Mă mir că nu te-a cucerit. Ceea ce e tulburător în ipoteză, e tocmai verosimilitatea el.

— Nu putem confrunta datele, ex nihilo nihil… Un moment, te rog… Spuneţi, doamn a…

— Dumneata servești aici?

— Eu. Ce doriţi?

— Să scuturi faţa de masă… Așa… Acuma să-mi dai lista.

— Vă atrag respectuos atenţia că tot ce e însemnat cu litera *x* nu se mai află în bucătărie.

— Păi văz că toate au *cs.*

— Dacă binevoiţi a privi cu luare-aminte, veţi observa că în dreptul „ciorbei demăruntaie” și a „chifteluţelor marinate” locul e alb.

— Și mielul?

— Mielul e *x,* stimată doamnă.

— Mânca-v-aţi cs-ul fript…

— La revedere, onorată clientă, mai poftiţi pe la noi!

*

— Colega, permite-mi o paranteză! Ai observat cât de surescitaţi sunt clienţii noștri azi?

— S-ar putea să fie din cauza unei creșteri a magnetismului terestru. Eu dacă nu nu-am prezentat la catedra de filosofie, la liceul din Făurei, e, printre altele, și fiindcă îmi s-a părut că orașul ar avea un magnetism prea pronunţat.

— În ce mă privește, am repusat repartiţia la Alexandria din cauza climei; vara e praf, mult praf, atmosfera devine gălbuie și are asupra mea un efect depresiv. De altfel.

În genere, galbenul mă inhibă.

— Interesant. Numai galbenul?

— Da, exclusiv. Albastrul mă face euforic.

— Cunoști teoria interconectărilor policromico-senzoriale a lui Withay și Glamboy?

— Vag; dar, după câte știu, a fost combătută de școala simbolică de la Kamperlee…

Crezi că pe noi ne strigă?

— Da… Poftiţi, tovarășe responsabil!

— Fraţilor, vedeţi că, diseară, în sectorul nostru avem o nuntă. 40 de persoane. Pregătiţi mesele, tacâmurile, bateriile. Între timp eu fac meniul.

— Prea bine.

— Aveţi picoli destui?

— Avem.

— Să fiţi atenţi că-i nunta Lui nepotu-meu și nu se admite nicio *dificienţă.*

— Nu va fi nicio *deficienţă.*

— Și eu cum am zis? *Dificienţă?*

— Mă rog…

— Nu, fii sincer: cum se spune corect?

— *Deficienţă.*

— Tocmai asta voiam să vă rog. Ţin și eu un toast diseară. Că-i nuntă de familie, înţelegeţi?

— Sigur.

— Și ce vă rog eu pe voi. Așa, constructiv… Să mi-l scrieţi citeţ, frumos, așa, cu câte o cimilitură, o floricică, ceva cultivat, ca la ziar. Se poate?

— Evident.
— Până la șapte îl am, da?
— Îl aveţi.
— Mersi, băieţi. Mersi mult.

*

— Scrii dumneata, colega?
— Dacă binevoiești a-mi dicta…
— Așadar… Iubiţi nepoţi, cinstiţi meseni!
Latinii, când făceau libaţii…
— Nu-i prea pretenţios pentru… persoană?
— Ai vreo contrapropunere?
— Prima parte a începutului e bună… Pe urmă: strămoșii noștri când intrau în blide…
— De acord… Când intrau în blide, la o nuntă, nu mai ieșeau trei zile și trei nopţi. De aceea, eu, aici, astăzi…

Starea de leșin

Telefon public. Un om de vârstă coaptă — după cum se dovedește, un petiţionar – formează pe disc numărul unei instituţii. Îi răspunde, de la un ghișeu, funcţionarul — ochelari și mustaţă.

PETIŢIONARUL: Alo! Vreau să vin la dumneavoastră cu o cerere și nu știu exact ce acte însoţitoare mai trebuie.
FUNCŢIONARUL: Nimic! Cererea și buletinul.

*

Petiţionarul e la ghișeu întinde cererea și buletinul.
Funcţionarul le ia, aruncă o privire posomorâtă pe cerere: e incredibil cită mâhnire pot produce petiţionarii funcţionarilor.
FUNCŢIONARUL: Ce-s cu astea?
PETIŢIONARUL: Cererea și buletinul.
FUNCŢIONARUL: Cum adică? Pentru ce soliciţi dumneata aici, te prezinţi nu mai cu buletinul de identitate?
PETIŢIONARUL: Păi v-am întrebat la telefon și…
FUNCŢIONARUL: Ai vorbit dumneata cu mine la telefon? Mă cunoști dumneata pe mine? De ce umbli, dom'le, cu prostii, că te văd om serios și în etate… Iar dacă ţi-a spus de buletin, cine ţi-o fi spus, înseamnă că bine ţi-a spus. Unde-i buletinul de clădire?
PETIŢIONARUL: A, de ăla era vorba…
FUNCŢIONARUL: Da, de ăla era vorba. Umblaţi așa, cu capu-n traistă și p-ormă aveţi tot felul de pretenţii.
PETIŢIONARUL: Lăsaţi, că mă reped până acasă și-l aduc.

*

Întoarcerea de-acasă, evident, puţin congestionată.

La același ghișeu. Aceiași.

PETIŢIONARUL: M-am întors. L-am adus.

PUNCŢIONARUL: Să vedem… E bun… Cererea e în regulă… Ești căsătorit?

PETIŢIONARUL: Da.

FUNCŢIONARUL: Și de ce nu zici, dom'le?

Trebuie să vă smulgem vorbele cu cleștele? Certificatul de căsătorie e la dumneata?

PETIŢIONARUL: Nu-l port la mine, să nu mi-l fure.

FUNCŢIONARUL: Foarte rău. Și cu nevasta ce faci? O ţii și pe ea numai în casă, să nu ţi-o fure?

PETIŢIONARUL: Trebuie să aduc și ne vasta?

FUNCŢIONARUL: De certificat vorbesc.

Da' greu de cap mai ești! Fugi după certificat.

PETIŢIONARUL: Bine, fug. Dar mai întâi dictează-mi dumneata, clar, toate hârtiile de care e nevoie. Că n-am chef să mă trambalez de pomană ziulica întreagă.

FUNCŢIONARUL: I-auzi! S-a dus o singură dată până la domiciliu și i-a și trecut „ziulica"! Scrie acolo: unu…

Petiţionarul scrie, în timp ce funcţionarul dictează numărând și îndoindu-și degetele unul câte unul.

*

Același ghișeu, dar acum se află în cadrul său o femeie-funcţionară. Cetăţeanul îi înmânează cererea și un dosar plin cu hârtii.

Funcţionara citește cererea și frunzărește, fără interes, dosarul.

FUNCŢIONARA: Curios: ceri un lucru foarte simplu și aduci un vraf de hârţoage aiuristice. Ce-ţi veni, omule?

PETIŢIONARUL: Mi le-a impus cel ce-a fost la ghișeu înaintea dumitale. Le am notate după cum mi le-a dictat. Poftim… *(Și-i arată carneţelul mozolit.)*

FUNCŢIONARA: Prea vă luaţi după oricine. Acela era detașat aici numai pentru trei zile, cât am lipsit eu. De unde să știe el ce-i cu Tanda și unde-i Manda? Hai, ia-ţi înapoi arhiva.

PETIŢIONARUL: Să fiţi sănătoasă, sărut mâna frumos. Când să vin după răspuns?

FUNCŢIONARA: Mâine…

PETIŢIONARUL: Săru-mâna!

FUNCŢIONARA: Stai niţel! De ce n-ai autentificat la notariat extrasul după…

PETIŢIONARUL: E necesar?

FUNCŢIONARA: Sigur. Neapărat. Și părinţii…

PETIŢIONARUL: Să-l autentific și pe ei?

FUNCŢIONARA: Nu. Dar nu reiese că au fost căsătoriţi legitim. Ai actul de naștere al mamei? Sau livretul militar al tatii? Dacă nu le ai, iei doi martori și te

prezinţi la tribunal. Vezi să nu te duci fără chitanţele de impozit și certificatul de stare materială… *(Petiţionarul cade moale lângă ghișeu, ceea ce o determină pe funcţionară să-și scoată, curioasă,* bustul *prin geamlâc.)* Hei, cetăţene, ce-i cu dumneata, ţi-e rău? Ia te uită! A leșinat, și nici nu știu dacă are la dânsul vreun certificat medical în regulă…

La gura peșterii

— Stimaţi turiști, iată-ne ajunși la unul din cele mai frumoase puncte ale itinerariului nostru: peștera. După cum vedeţi, e un adevărat monument al naturii. În faţa ei se află un bufet bine asortat și un tăpșan, pe care vă puteţi zbengui după pofta inimii; rămânem aici două ore. Cine vrea, poate să și viziteze obiectivul.

— Singuri? Nu ne însoţiţi?

— De ce? Vă temeţi de bau-bau?

— Credeam că ne explicaţi.

— Ce să vă explic?

— Științific…

— Științific vorbind, peștera e o adânci tură în munte, în care e întuneric și umed. E bine?

— E de natură carstică?

— Ce să fie?

— Natura…

— Bineînţeles că e o peșteră naturală. Credeţi că a scobit-o cineva?

— Altceva întrebam eu… Are și stalactite?

— A, vă temeţi de animale…

— Stalactitele nu sunt animale.

— Ei, poftim, acum îmi spui dumneata mie ce sunt. Nu le-am văzut toţi în filmul acela documentar cu omizi și păianjeni din fundul pământului?

— Acela era despre fauna cavernicolă. Dar stalactitele și stalagmitele sunt niște formaţiuni minerale.

— Deci dumneata vrei să intrăm ca să căutăm minerale, dacă te înţeleg eu just.

— Mă interesam de caracteristicile locului.

— Uite ce e, stimată turistă, noi vă arătăm tot ce-i mai frumos, vă purtăm aceste trei zile libere în autocar, dormiţi în hoteluri de clasa întâia, mâncaţi trei feluri cu bere și desert, dar dumneata nu vrei excursie, nu vrei natură, vrei coropișniţe minerale.

— Uite ce e, stimat ghid, eu vreau să fiu informată despre ceea ce văd. Dar pentru asta ar trebui mai întâi să fii dumneata în format. Or, nu ești.

— Bine, să facem pace.

— Ce pregătire ai. Dacă nu te superi?

— Sincer să fiu, sunt tehnician dentar.

— Și ai citit ceva despre peșteri?

— În general și la o adică, sigur că…

— Nu în general. În particular.

— În particular n-am timp să aprofundez, judecaţi și dumneavoastră: întreţin o bunică bătrână și trebuie să mă antrenez de trei ori pe săptămână.

— Ca s-o întreţii?

— Nu, la popice, fiindcă fac parte din reprezentativa orașului.

— Păcat, aș fi preferat o persoană cu oarecari cunoștinţe.

— Și ce, dumneavoastră, dacă nu vă supăraţi. Aveţi cunoștinţe?

— Sunt speolog.

— Speoloagă?

— Da.

— Adică… cu legumele?

— Cu peșterile.

— Așa se cheamă?

— Așa.

— Atunci de ce mai aveţi nevoie și de prăpăditul de mine să vă explice?

— Credeam că-mi spui ceva nou în materie, doar ai fost pe-aici de-atâtea ori…

— Aș. E prima oară.

— Atunci te las.

— Auziţi? Ce-ar fi să nu vă mai băgaţi în văgăuna aia?

— Dar aici ce să fac?

— Haideţi să jucăm o tablă, să-mi povestiţi și mie despre stalactite. Că acuşi e ora de plecare, zău!

Un toast cu întreruperi

Bloc de locuinţe arătos, policrom, înalt, zvelt. Scară interioară, pe care doi bărbaţi conving un dulap să urce. Ceva mai sus, pe aceeași scară, alţi doi duc scaune. Și mai sus, unul transportă o oglindă. E clar că ne aflăm în clipa fastă a mutărilor în casă nouă.

Pe un palier, trei uși deschise; lucrătorii introduc câte unul din obiecte, pe fiecare ușă.

O incintă mai mare, vastă, probabil holul unui apartament mai încăpător. Constructorul, reprezentantul Oficiului de locuinţe proprietate personală, a adunat noii proprietari și le ţine un mic discurs inaugural; ceea ce se numește, în atari circumstanţe, un speach. Sunt prezente vreo 10 — 12 persoane, în picioare, căci spaţiul e gol. Nu mai într-un colţ, masa, indispensabilă, cu sticle și pahare, peste care face de santinelă un ospătar blazat.

Se tușește amical, global, apoi în rate și…

CONSTRUCTORUL: Stimaţi, iubiţi proprietari de apartamente! Iată că, în sfârşit, după unele mici întârzieri în finisarea locuinţelor dumneavoastră…

PROPRIETAR I: Ei, doi ani, nu-i cine știe ce… *(Murmure voioase.)*

CONSTRUCTORUL *(zâmbitor)*: Fie… După oarecari întârzieri, de nimeni dorite – și explicaţii ar fi, dar nu e cazul să le agităm acum — iată-vă, în cele din urmă,

sub acoperișurile dumneavoastră personale. Apartamentele sunt spaţioase, sunt luminoase, sunt aerate, sunt conforme cu planurile văzute și aprobate de dumneavoastră.

PROPRIETAR II: La mine aţi pus baia pe locul bucătăriei, dar nu mă formalizez *(rumoare).*

CONSTRUCTORUL *(glumeţ)*: Principalul e că nu lipsește niciuna…

PROPRIETAR *II (sincer surprins de indubitabilul adevăr)*; Asta așa e.

CONSTRUCTORUL: Noi, cei care vi le-am construit, suntem conștienţi că n-am atins perfecţiunea în execuţie, știm că mai sunt, pe ici, pe colo, unele minusuri, de nimeni dorite, vă asigur… *(Se aude un strigăt, parcă din tavan: „Aglaie!" Pentru a avea cheia enigmei, trebuie să ne ridicăm la etajul superior, într-un alt apartament gol, cu dulap în perete. O ușă a dulapului e prăbușită, cealaltă abia se ţine. Stăpânul casei, zbârlit, e suit pe un scaun, cu un ciocan în mână.)*

BĂRBATUL: Aglaie!

AGLAIA *(de dincolo)*: Hei!

BĂRBATUL: Mai adă un cui, un piron cât mai gros.

AGLAIA: Ai bătut șase până acum, ajunge!

BĂRBATUL: Aș bate șase sute în capul cui a zidit dulapul ăsta în perete… Că dacă mai vin o dată ușile peste mine, îl sfărm cu toporul.

(Acum *putem să ne întoarcem iar în hol, unde toţi rămăseseră cu privirile în tavan.)*

CONSTRUCTORUL: După cum auziţi, avem să ne reproșăm chiar și unele lacune în izolarea fonică; poate că pe viitor, stratul despărţitor va trebui restudiat sub raportul grosimii… *(Alt strigăt, de astă dată din dreapta.)*

VOCEA MAMEI: Tudorel, copile, deschide tu oberlihtul, să mai intre aer.

(În dreapta, din nou un apartament gol. Mama vorbește din bucătărie, Tudorel e în dormitor.)

TUDOREL (urcându-se *pe masă și trăgând zadarnic de geam):* E înţepenit, nu merge.

MAMA: Trage cu nădejde, că ești bărbat, mamă !

TUDOREL (*sforţare crâncenă și…)*: Au! (Fereastra se *prăbușește în ţăndări.)*

MAMA (venind iute *la locul* sinistrului): Ce-ai făcut, dragul mamei? L-ai deschis pe veci !

TUDOREL: Uite și mata: nu vezi că n-avea balamale?

(în aceeași clipă, în holul comun, toţi întorc capetele spre constructor.)

CONSTRUCTORUL: Evident, orice amănunt care a fost neglijat va trebui să fie pus la punct și de aceea am și hotărât ca, măcar o săptămână, o echipă tehnică specială să rămână aici, exclusiv la dispoziţia dumneavoastră.

PROPRIETAR III: O săptămână e cam puţin.

CONSTRUCTORUL: La nevoie, vom prelungi termenul cu…

PROPRIETAR IV: Măcar un an.

CONSTRUCTORUL: Să nu exagerăm. Oricum, vă promitem tot concursul. Ca să nu mai lungesc, vă urez proprietate fericită, viaţă lungă și cât mai multă bucurie

în noile dumneavoastră case.

(Aplauze elegant-resemnate.) Oficiul nostru vă roagă să-i faceţi cinstea de a închina o cupă cu vin la această distinsă premieră locativă. (Semn *către ospătar, care toarnă în pahare și apoi pornește cu tava printre cei de faţă.)*

PROPRIETAR I *(ciocnind cu constructorul):* Mulţumim pentru urări. Vă doresc, la rândul meu, multe succese viitoare.

CONSTRUCTORUL: Sunteţi foarte amabil.

(Beau amândoi.)

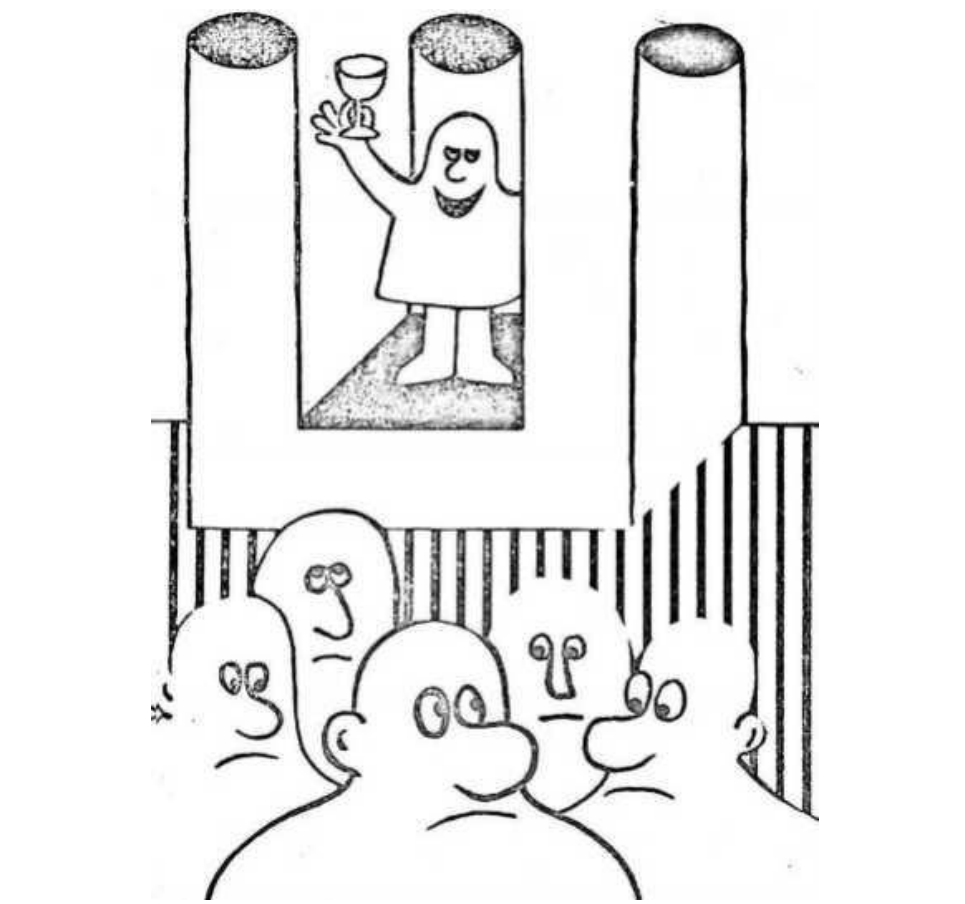

PROPRIETAR I: Vinul e de rasă.

CONSTRUCTORUL: De Bucium.

PROPRIETAR I: Probabil că puţin borviz nu i-ar fi stricat.

CONSTRUCTORUL: Aici vă contrazic, nu trebuie neutralizat.

PROPRIETAR I: Vă fac îndată proba, aduc eu o sticlă de apă minerală.

CONSTRUCTORUL: Nu vă deranjaţi.

PROPRIETAR I: Niciun deranj, casa mea e plină de sticle cu apă minerală.

CONSTRUCTORUL: De ce? Nu înţeleg.

PROPRIETAR I: Să vedeţi, la mine se pe trece ceva curios. Prin robinetul cu apă rece curge apă fierbinte, iar prin cel de apă caldă sosesc mereu niște gunoaie amestecate cu rugină și firimituri de pâine. N-avem niciodată apă rece, așa că bem numai borviz…

(Să ne apropiem de un grup de trei, să ascultăm despre ce discută.)

PROPRIETAR II: şi cum vă spun, mă sprijin cu coatele pe balconaș ca să mai privesc niţel lumea, și numai ce simt că se clatină… „Ei. Al naibii! zic. Ce-o fi?" Mă dau puţin îndărăt, întind mâna și înșfac zdravăn balustrada de fier forjat… Mă credeţi c-am rămas cu ea în mână? Toată noaptea am visat că mă prăbușesc în hău… M-a ţinut nevasta numai în oţet aromat.

PROPRIETAR III: Bine că mi-ai spus, o să încui ușa de la balcon. Am copii mici, și cum stau la etajul patru… nu la trei ca dumneata…

(Să pătrundem, cu delicateţe, într-un alt grup de doamne.)

PROPRIETARA I: Ascultă de mine, nu fie ca prea tare plăcile de faianţă, că se desprind din perete. Cad ca împușcate, una după alta.

PROPRIETARA II Păi tocmai, că la mine au căzut fără să le frec, și acum m-am gândit că dacă le frec se încălzesc și poate că prin dilatare, știi, să se ţină mai bine unele de altele.

(Alt grup.)

PROPRIETARA III: La mine parchetul s-a ondulat numai în salon.

PROPRIETAR IV: Dar au sărit scândurelele?

PROPRIETARA III: Nu, au apărut, așa, un fel de moviliţe, știţi, ca mușuroaiele pe câmp.

PROPRIETAR IV: Atunci e bine, nu mai e mult. Întâi se umflă puţin și pe urmă pocnesc, erup, cum s-ar spune, și vă puteţi lua de-o grijă.

CONSTRUCTORUL *(bătând cu verigheta în pahar ca să obţină liniște. Rumoarea se stinge)*: Stimaţi proprietari, toate cuvintele frumoase au fost spuse, vinul a fost băut, vă cer permisiunea să mă retrag; firește, o părticică din inima noastră rămâne în aceste apartamente pentru totdeauna. La revedere! *(Râs punsuri prietenoase, zâmbitoare, salamalecuri pe jumătate convinse, dar, ce să-i faci, despărţirea fel are totdeauna tacâmul ei de tandreţi reciproce. Constructorul se îndreaptă spre ușă, apasă pe clanţă, însă clanţa nu vrea să se miște. Constructorul trage enervat, degeaba. Proprietarii sunt numai surâsuri și toate grele de semnificaţii.*

Constructorul zâmbește și el, cam gal ben, dar strădaniile de a forţa ușa nu dau niciun rezultat. Va ridica deci din umeri cu o grimasă copilărească.) S-a blocat! *(Se duce la fereastră și strigă spre curte.)* Victore! Măi Victore, vezi că s-a blocat ușa, vino cu vreo doi bă ieși să ne scoateţi de aici! *(Conversaţia continuă pe muzica izbucnită dintr-un tranzistor scos, inspirat, la iveală.*

Ospătarul stă, blazat, cu lada de sticle goale în braţe. Se aud bocănituri în uşă, muzica sporeşte, sporesc şi bubuiturile, cei *de afară se decid s-o spargă şi cad înăuntru cu ea cu tot. Constructorul iese transportat, călcând peste uşa dărâmată, salutând* cu *mâinile strânse deasupra capului, într-un final sonor glorios, cu trombon distinct.)*

Împrumutul ratat

Scena I

GINERELE: Tată-socrule, să trăieşti o mie de ani, să ai parte numai de bucurii din partea mea şi a fiicei dumitale şi să-mi împrumuţi cele trei miare, care nu-mi ajung ca să-mi cumpăr o motocicletă.

SOCRUL: Să trăieşti, ginere-meu, şi să-mi faci şi mie un nepot, să am cu cine sta de vorbă, că dacă-i pe nădejdea voastră, apoi mor mut. Cât despre gologani, nu trei miare, dar nici treizeci de bani nu-ţi împrumut, fiindcă eşti rău-platnic şi băutor din cale-afară.

GINERELE: Greşeşti şi mă năpăstuieşti degeaba. Datorii n-am nici multe, nici mari, la dumneata chiar niciuna şi dacă beau, o fac totdeauna cu măsură.

SOCRUL: Cu măsură largă, băiete. Te vei sui pe motocicletă cu vinul în cap, şi nu mi-i de tine că ai să ţi-l rupi, ci de fiică-mea, că ai s-o vatămi şi va trebui s-o ţin eu tot restul vieţii.

GINERELE: Pot să aduc şi martori că nu-s băutor. Dacă pe mine nu mă crezi — Fiindcă nu mă vezi decât o dată pe săptămână — atunci crede unor mar tori aleşi de dumneata. Numeşte martorii şi eu obţin de la ei un înscris cu iscăliturі, precum că…

SOCRUL: Aşa mai merge. Îi numesc ca mar tori pe Ilie Căciulă, Vasile Tuţulău şi Badea Constantinescu, zis Claponaş. Îi admiţi?

GINERELE: Îi admit. În trei zile îţi aduc înscrisul. Pregăteşte suma.

SOCRUL: Să nu-ţi închipui c-o capeţi fără dobândă !

GINERELE: Nu-mi închipui.

Scena II

GINERELE: Dragi concetăţeni Ilie, Vasile şi Claponaş, vreau să-mi cumpăr motocicletă şi nu-mi ajung trei mii de lei.

ILIE: E o sumă.

GINERELE: I-am cerut-o cu împrumut lui socru-meu, care m-a refuzat de la obraz.

VASILE: Cumsecade bărbat, dar mai degrabă scoţi brânză dintr-un iepure decât un franc din punga lui.

GINERELE: M-a refuzat pe motiv că-s beţiv, şi că prin urmare n-aş avea dreptul moral să conduc o motocicletă.

CLAPONAȘ: Admitem că ar fi așa. Dar în acest caz de ce se uită că avem organe care constată și-ţi ia permisul?

GINERELE: Să nu admitem. Eu nu admit.

Cum însă nu mă crede și vrea martori, și cum v-a făcut onoarea să vă propună pe dumneavoastră trei drept cei mai buni martori, v-am invitat aici, la bufet, ca să ne sfătuim ce fel de înscris să-i întocmim și cum să-l semnaţi.

ILIE: Drag concetăţean, onoarea e mare, nu zic, bucuria nu-i nici ea mică, dar cum să-ţi semnez eu că nu bei, dacă, de-un exemplu, tu te-apuci de stingi în casă ori afară din comună, unde nu te pot controla și unde circuli în permanenţă cu dracu' știe ce învârteli?

GINERELE: Tocmai de aceea am comandat două kilograme de păstramă proaspătă, caşcaval, măsline și niște castraveciori foarte muraţi, ca să avem timp să ne lămurim pe îndelete unii pe alţii, ce și cum.

VASILE: Ideea ta nu e rea și eu, personal, o aprob, nu știu ce părere au ceilalţi.

Să chibzuim amănunţit, fiindcă socru-tău ne-a acordat mare încredere și n-aș vrea să i-o clătinăm.

GINERELE: Eu cu atât mai puţin, astfel că am cerut și trei kilograme de vin negru, fiindcă pastrama mi se pare cam sărată și-apoi sfat pe uscat iese cu bănat — cum am auzit că s-ar pronunţa prin alte părţi ale ţării.

CLAPONAȘ: Din parte-mi — să ciocnim, hai noroc! — zic să-ţi dăm atestat că nu te-am văzut niciodată în stare de ebrietate pe raza comunei, deoarece pentru ce se întâmplă dincolo de hota rele ei n-avem informaţii.

GINERELE: E puţin — hai noroc și voie bună! — deoarece bătrânul pretinde să afle sigur că nu-s băutor, și că nu aș fi umblat beat o dată…

CLAPONAȘ: Îmi dai voie — hal noroc și pace! — așa a pretins el adică, să ne angajăm total?

GINERELE: Da, aste e condiţia lui.

VASILE: Aici e o diferenţă, dacă stai bine să te gândeşti.

ILIE: Va să zică — hai noroc și numai bine! — rezultă că noi am fi un fel de garanţi și pentru mai târziu…

GINERELE: Așa rezultă, dar voi, mă știţi doar — hai noroc și baftă! — și bănuiesc că nu vă va tremura mina când va fi la iscălitură.

VASILE: Să chibzuim binișor, cum ai zis – hai noroc și… ia uitaţi-vă cum s-au golit clondirele, ale naibii! De-abia ne-am așezat și-am ciocnit și noi de două ori…

GINERELE: V-am spus eu că pastrama e cam sărăţică, dar lasă că ni se mai aduc trei sticle, nu asta-i problema.

VASILE: Nici castraveciorii nu-s răi.

Scena III

ILIE: Costică. Drag concetăţean și iubit telespectator… Ce moaș-ta pe gheaţă ţi-a trebuit ţie fata lui Zgâmboi? Nu scoţi de la ei un franc chior…

GINERELE: Dacă-i arăt adeverinţa, îmi dă trei mii la moment.

VASILE: Când îţi iei motocicletă… Auzi?…

Să-l duci într-o râpă… Auzi?… Săi rupi un os… Atât.

CLAPON AȘ: Mă. Nouă sticle am băut noi?

Cum de s-au adunat nouă? Să-mi dea adeverinţă de la bufet câte am băut eu personal… Clar… Că mâine, cine știe ce confuzie iese… Nu?

ILIE: Hai să-i trimitem o carte poștală lui Zgâmboi: „Iubite concetăţene și radioascultător… De ce. Fire-ai tu al dracu' lui. Cu tot neamul tău…"

VASILE: Minus ginerele…

ILIE: Minus… Dar ginerele nu e neam. E rudă… Prin urmare: „De ce interzici tu, omidă flocoasă ce ești, să bea lumea. Dacă vinul e în comerţul de stat și cooperatist?

CLAPONAȘ: Costică, mie-mi place să-mi ţin angajamentul. Dă ţidula să semnez, deoarece văz cu ochiul liber că nu ești beat.

GINERELE: Aici. Semnează și dumneata, Vasile.

VASILE: Acolo unde vrei tu, nu vreau eu. Nu mă poţi obliga. Eu vreau aici, deasupra. Înţelege-mă și aprobă-mă.

GINERELE: Fie și deasupra. Și dumneata, Ilie…

ILIE: Întâi citește-mi, că eu seara nu văd.

GINERELE: „Se adeverește de noi toţi că iubitul nostru consătean Costică Lacăt, ginerele stimatului nostru concetăţean și prieten Pamfilie Zgâmboi, nu are obicei de a bea alcooluri de orice fel, nu a fost văzut niciodată în stare de ebrietate în comună, pe câmp sau în afara judeţului și este un locuitor bun platnic atunci când împrumută bani, animale sau obiecte, dă tot înapoi la termen, exact ce și cum a luat. Drept care semnăm nesiliţi de nimeni". Îţi convine?

CLAPONAȘ: Ai citit prea încet și a adormit… Pune-i creionul în mână și i-l plimb eu pe hârtie, că-i știu scrisul.

VASILE: Nu-i fals în acte publice?

CLAPONAȘ: Nu e, fiindcă flăcăul acesta mai dă un kil, ca să fie zece în cap, astfel că tocmai bine se trezește și Ilie, și ia la cunoştinţă reglementar.

Scena IV

GINERELE: Iată adeverinţa cerută, tată-socrule. Dă-mi banii făgăduiţi.

SOCRUL: Adeverinţa nu face nici cât o păstaie crăpată. Am auzit că ţi-ai îmbătat martorii în asemenea hal, încât au trebuit să-i scoată din bufet cu grebla.

GINERELE: Semnăturile sunt ale lor?

SOCRUL: Ale lor sunt, dar au fost date contra mită.

GINERELE: Nu dumneata i-ai ales?

SOCRUL: Mi-au înșelat încrederea.

GINERELE: Atunci cine poate da o garanţie valabilă pentru dumneata?

SOCRUL: Să se pună chezașă fiica mea și nevasta ta. Să vină ea la mine, să-și ia răspunderea verbal.

Scena V

GINERELE: Nevastă dragă, taică-tău vrea să garantezi și tu că eu nu mă-mbăt. că deci pot să-mi iau motocicletă și prin urmare merit să-mi împrumute trei mii de lei.

NEVASTA: Bărbate drag, nu știu de ce mă trimiţi și pe mine să mă mai cârâi și eu cu el, fiindcă bani oricum nu ne va da.

GINERELE: Încercarea moarte n-are.

Scena VI

NEVASTA: Tată iubit, iată-mă-s, mă fac garantă că soţul meu și ginerele tău va umbla uscat și foarte atent pe motocicletă și nu va primejdui viaţa iubitei și singurei tale fiice, orfană de mamă.

SOCRUL: Fiică iubită, îmi pare bine, într-un fel, că garantezi pentru bărbatul tău. Dar pentru tine oare cine garantează?

NEVASTA: În ce privinţă?

SOCRUL: În privinţa faptului că vei învăţa și tu să conduci motocicleta; ori ţie îţi plac bărbaţii frumoși, ai inimioară slabă, vei întoarce capul după cei ce te fluieră de pe marginile drumului, te vei răsturna într-un șanţ și apoi va trebui să te ţin eu schiloadă până la capătul zilelor tale.

NEVASTA: Tată drag și grijuliu, sunt gata să-ţi dau o adeverinţă că în caz de accident nu ai nicio răspundere privind întreţinerea noastră.

SOCRUL: În faţa legii n-am, chiar și fără adeverinţa ta, dar în faţa oamenilor nu te voi putea lăsa beteagă pe drumuri.

NEVASTA: Dar dacă nu va avea loc nicio întâmplare nefericită?

SOCRUL: Dar dacă va avea loc?

NEVASTA: Deci nu vrei să pe Împrumuţi, cu niciun chip.

SOCRUL: Numai grija pentru voi mă împiedică.

NEVASTA: S-ar putea să pe Împrumutăm la alţii și să ne luăm motocicletă fără să te mai întrebăm.

SOCRUL: Nu mă privește, faceţi cum vă taie capul.

Scena VII

CLAPONAȘ: Salutare, Zgimboiule. Ai auzit ce-au păţit fiică a și ginerele tău?

ZGÂMBOI: l-a schilodit motocicleta, așa cum le-am prorocit?

CLAPONAȘ: Nu și-au cumpărat motocicletă, că n-au găsit cei trei mii de lei cât le lipsea. Și atunci, de ciudă, au cumpărat bilete de loterie de cinci mii de lei și au câştigat un automobil.

ZGÂMBOI: Mă mir și mă bucur. Poate că se vor îndura să mă plimbe și pe mine cu automobilul.

CLAPONAȘ: Poate. Deocamdată s-au oferit să ne plimbe pe noi, adică pe mine, pe Ilie și pe Vasile. Ne-au trimis vor bă să-i așteptăm aici… Uite-i pe prietenii noștri.

ILIE: Te felicit, stimate concetăţean și drag prieten, pentru mașina copiilor tăi. S-o stăpâniţi sănătoși.

ZGÂMBOI: Mersi, măi.

VASILE: Mă alătur și eu. Zicând să vă fie de bine și să meargă băţ… Ia uite-o ce mare-i și albă, să nu-i fie de deochi! Și la volan e chiar onoratul tău ginere. Costică, nu altul.

Scena VIII

COSTICĂ: Bună ziua, tată-socrule, salut respectaţi consăteni. Eu și soţia mea vă rugăm frumos, de faţă cu toată lumea strânsă aici în jur, să nu ne refuzaţi și să primiţi a face o plimbare cu noi până la București și înapoi.

ZGÂMBOI: Bun. Dar cred că am fi cam înghesuiţi. Să rămână dânsa, până ne întoarcem. Dă-te jos, fată.

COSTICĂ: Nu, tată-socrule, nu vom fi înghesuiţi, deoarece de dumneata nici n-a fost vorba. Dumneata nu poţi merge cu mașina, întrucât suferi de astmă și ben zina ţi-ar face rău.

ZGÂMBOI: Eu? Astmă? N-am suferit de nimic în viaţa mea.

COSTICĂ: Numai noi știm, eu și iubita dumitale fiică, pentru că ai ţinut boala în secret faţă de tot satul; bineînţeles, dacă aduci un certificat semnat de cel puţin trei doctori profesori din Capitală că boala nu e atât de gravă incit să nu-ţi permită a umbla cu mașina, atunci vom mai reflecta.

ZGÂMBOI: I-auzi, măi Vasile! I-auzi, Claponaș! I-auzi și tu, Ilie!

COSTICĂ: Ei n-au cum să mai audă, fiind că-l ducem la București și-l vom plimba și altă dată, prin sat… Poftiţi, onoraţi cooperatori agricoli, poftiţi pe canapeaua din spate. Dumneata însă, tată-socrule, vezi de te îngrijește și, pentru moment, uita c-am avea auto mobil. Fii ca și înainte, când n-aveam.

Iar dacă te duci totuși după certificat, ai grijă: trei medici, să fie toţi profesori la universitate. Auzi? Că altfel nu-i valabil, și degeaba cheltuiala.

PERIPEŢII PERPLEXE

Peștele cu două cozi

Telefonul sună în rafale scurte, dar îl trezi greu pe Leonida, care dormea cu nasul în pernă și plapuma în cap.

— Auzi — îl înştiinţă mat șeful de gară

— Ţi-a venit un vagon cu pește…

— La ora asta? — mormăi celălalt, încă nedumerit.

Era patru dimineaţa.

— Pune capul sub duș — îi sfătui șeful – și intră în viteză, fiindcă altfel problema capătă miros.

Leonida îşi încheie cămașa cu o mină și cu cealaltă formă numărul de la depozit.

Paznicul dormea, evident și. Când izbuti să înţeleagă că e nevoie de o mașină, îi ceru să revină după șapte. La organizaţia comercială, la trustul alimentaţiei, la consiliul popular avu parte numai de paznici și pom pieri care îl trimiteau la cai verzi pe pereţi; ba chiar unul îi propuse să se ducă în paște. Leonida se privi în oglindă, hotărî că barba e încă suportabilă, rasul mai putea fi amânat și-l sună acasă pe directorul magazinului orășenesc. Ascultă întâi calm reproșurile răgușite ale doamnei și pe urmă raportă reglementar că vagonul a sosit pe neașteptate și n-are de unde să obţină o mașină care să transporte conţinutul la magazin.

— Ce fel de responsabil eşti tu? — întrebă surd directorul.

— Sunt un bou! răspunse flegmatic interpelatul. În loc să mă culc pe partea cealaltă, m-am trezit și mai scol și toată lumea din somn.

Directorul îl sfătui să aștepte până pe la vreo nouă, când îi va face rost de un camion. Soarele răsare la șase douăzeci

— Replică tânărul zburătăcind filele calendarului — și vagonul are acoperiș de tablă.

Înţelegeţi? Demnitarul admise că ar fi o posibilitate și pe la opt. Pe urmă îl sfătui să încerce la fabrica de aţă. Poate au aceia vreo platformă liberă. Ori la întreprinderea de valorificare a borcanelor.

Leonida ajunse la gară nădușit și crunt, verifică încuietorile și sigiliile, îl întrebă pe șef dacă n-are vreun mijloc de transport, se sui într-un taxi rătăcit și, ajuns într-o străduţă glodoasă de la marginea orașului, intră val-vârtej în curte speriind o curcă placidă.

Prin geamul deschis îşi zări ajutorul dormind cu nevasta în braţe. Bătu cu un lemn într-o troacă până ce-o trezi. Lică se îmbrăcă rapid, militărește, trăgând pantalonii peste pijama și încălţându-se fără ciorapi. În timp ce femeia speriată se chinuia în zadar să-și strângă coc claia de păr roșu.

Ajunși la gară, se așezară amândoi pe linie. Acarul, care era și hamal de ocazie, li se alătură, cerând o ţigară.

— În două-trei ceasuri — le prevesti – peștilor începe să li se moaie burta și trebuie să-i duceţi la gârlă.

— N-am cu ce-i duce nici măcar la gârlă! oftă Leonida. Ce să fac?

— Vinde-i aici, pe loc.

Lică observă că asta ar fi o idee. Responsabilului îi trebuia însă o aprobare. Îşi sună mai-marele acasă și-i povesti pe scurt istoria. Acela îi răspunse că va informa, la rândul lui, forul superior și că prin urmare îi era necesară o hârtie. Să i se prezinte deci hârtia „la prima oră”. Leonida spuse ceva acru și trinti receptorul, în timp ce celălalt îi strigă: „Mă, să nu faci prostii, că te sparg !”.

— Oamenii așteaptă peștele ăsta de nu știu când și acum eu trebuie să mă uit la dânsul cum putrezește.

— Răspundere mare! — clipi respectuos acarul către Lică.

Răsărise un soare de toată frumuseţea, imens și fierbinte, pe un cer pur și înalt.

Leonida aruncă o vreme cu pietricele în geamul sălii de așteptare, apoi luă o decizie dramatică. Împinse, împreună cu acarul, va genul spre rampă, aduseră cântarul de la magazia de mărfuri și puseră în preajmă o masă cu un scaun. Scrise, cu o aşchie muiată în catran, un anunţ uriaș: "Se vinde pește la gară", îi dădu bani de taxi lui Lică și-l trimise să lipească afișul pe ușa magazinului.

— Nu știu dacă am dreptul… bombăni șeful de gară.

— Eu răspund.

Ceferistul tuși, se trase de mustăţi, tuși iar…

— Vrei și tu vreo trei kile? — rânji negustorul. E crap mare. Șeful îşi apăsă șapca și se repezi să-și trezească sora bătrână care-i ţinea gospodăria.

Într-o jumătate de ceas se adunase lume.

Lică punea peștele pe cântar și Leonida lua banii. Hamalul ţinea ordinea și ajuta la descărcat. Treaba mergea iute, liniștit, peștele scădea vertiginos.

O mașină neagră, uriașă, un fel de microbuz altoit pe un dric, stopa pe rampă exact în faţa cântarului. Directorul Trustului și vreo trei însoţitori cu serviete posomorâte înconjurară masa casierului improvizat. I se făcu semn. Lui Lică să oprească vânzarea.

— Ce te-ai apucat tu, aici? — mârâi directorul cu pălăria pe ochi.

— Distribui alimentul; asta fac.

— Ce-am vorbit eu cu tine, la telefon?

Leonida se înfurie:

— Ce-am vorbit, am vorbit, dar vietăţile astea se stricau, cine le plătea?

— Tu n-ai auzit de scăzământul legal? – se interesă, mereu interogativ și mereu în surdină, directorul.

— Populaţia intră în posesia animalelor la preţ legal, noi salvăm marfa, ce-i rău în asta? Pe urmă o trecem și la intrare-ieșire. Dar decât un proces-verbal viu și un vagon de crap mort, mai bine viceversa.

— Ai să vezi tu ce-o să iasă de-aici! Dacă nu ţi-o plăcea…

Și se urcă sumbru în dric, cu amploiaţii muţi după el. Privirile lor îl căinau sincer, deși cu fereală, pe infractor. Mașina se roti într-un viraj larg și dispăru. Coada tăcea.

— Ce facem, șef'? strigă Lică.

— Dă-i drum' mai departe! — ordonă Leonida.

Și vândură tot peștele.

După o săptămână fu organizată o ședinţă de analiză. La ordinea de zi: „Abaterea cu vagonul a lui tovarășu' Leonida". Responsabilul magazinului prezentă o dare de seamă scurtă, cu cifre. Totul era în regulă. Cheltuise personal nouăzeci și doi de lei, în care intrau și două kilograme de crap, cadou acarului pentru ajutorul dat la desfacere.

Directorul îl propuse la retrogradare pe două luni pentru indisciplină, ceru să i se impute suma de nouăzeci și doi de lei „cheltuită ilegal și abuziv" și anunţă o mustrare scrisă pentru Lică. Directorul trustului de resort se declară de acord, dar ceru, la rândul său, pedepsirea directorului „pentru indiferenţă în serviciu și lipsă

de operativitate”, cu retrogradarea pe trei luni.

Directorul cu problemele economice al trustului judeţean interveni plictisit, la un moment dat, când discuţiile se transforma seră într-o hărmălaie și rugă să ridice mâna persoanele prezente în sală care nu cumpăraseră pește în acea zi la gară. Nu se înălţă decât o mină, a lui Leonida.

— Și dumneata ai luat? îl întrebă directorul trustului pe directorul magazinului.

— Soacră-mea i se fâstâci acesta… Că am și eu casă, copii, soacră, nu?

— Era proaspăt? — întrebă ironic factorul judeţean.

Glasuri învălmășite confirmară cu animaţie: „Era bun”; „A mea l-a umplut cu ciuperci”…

Directorul trustului tăcu. Adunarea se liniști și ea. Directorul, confuz, se foi la tribună, unde-l prinsese neașteptata intervenţie; îşi puse şi-şi scoase de trei ori ochelarii și pixul în buzunarul de la piept.

— Ai putea să comunici ălora de la Galaţi să te anunţe mai din timp când trimit alimente perisabile — îi spuse directorul trustului și se ridică, aruncând într-o doară: Eu vă salut pe toţi.

— Și noi ce să mai discutăm aici? — se interesă cu oarecare neliniște directorul, când îl văzu că se îndreaptă spre ușă.

— Dacă vă face plăcere, mai staţi și chibzuiţi cum să-i daţi omului ăstuia banii pe care i-a cheltuit din buzunar.

Astfel că ședinţa se isprăvi în coadă de pește, adică fără vreuna din crâncenele hotărâri anunţate la început.

O lună mai târziu, Leonida fu premiat de Trust cu nouăzeci și doi de lei și chestiunea se închise definitiv.

În pom de sărbători

— Isaie, dragă — îi spuse Agripina, bătând înverșunat niște gălbenușuri într-o fi gaie — tu cum vezi problema pomului?

Bărbatul îşi privi pieziș nevasta, fiindcă tocmai se scufundase în lectura articolului despre erorile de arbitraj ale meciului de fotbal dintre A.S. Galoșul și F.C. Seringa, și acum trebuia să revină la suprafaţă; astfel că mormăi ceva indistinct și se răsuci pe o coastă.

— Lumea mișună prin pieţe după niște copăcei nenorociţi, dar eu vreau să sper că tu n-ai să aduci în casă cine știe ce vreasc, continuă, netulburată, gospodina, presărând zahăr pudră peste ouăle distruse. Soţul îngăimă vag că lumea e nebună, ca dovadă uite cum se acordă aiurea un henţ, însă femeia era hotărâtă să ducă chestiunea arborelui până la capăt, astfel că după ce puse tava la cuptor se așează pe un taburet lângă pat, îi smulse ziarul și-i atrase atenţia ritos că sfârșitul anului cade în ziua următoare.

— Bine — decise Isaia, cu o privire tulbure — după masă o iau spre Piaţa Unirii.

— Ba o iei spre Valea Prahovei — contramanda tot atât de categoric Agripina – fiindcă noi de ce avem mașină?

— Chiar de ce? — se întrebă mirat și el.

— Ca să facem economie și să aducem obiectul direct din pădure. Intri în pădure, tai frumos pomul, îl transporţi acasă și ne costă numai benzina.

La acest punct al discuţiei apăru, cu o contribuţie personală, Luteţia, sora Agripinei, care fusese în oraș după vanilie și fiind că nu găsise, adusese în schimb un borcănel ce se dovedi a conţine cremă de ghete lichidă.

— Mie — zise — mi-ar plăcea, dacă tot se duce la pădure, să aducă mai degrabă un plop.

— Eşti foarte isteaţă — aprecie cumnatul de ce nu te duci tu în locul meu?

Mai ales că eu nu știu să deosebesc un plop de un ulm și s-ar putea, până la urmă, să vin cu vreo răchită.

Luteţia se plânse surorii mai mari că e desconsiderată, aceasta o expedie la bucătărie ca să vegheze creșterea cozonacului, iar Isaia se înarmă cu satârul, cu o lamă veche de ferestrău pentru tăiat metale și se asigură că are în buzunar și briceagul cu tirbușon, cu care destupa sticlele de vin. De clară solemn că nu se întoarce fără un ar bore reprezentativ din flora prahoveană.

Opri „Dacia" într-o poiană de lângă Comarnic și se apropie fluierând de un brad bine crescut. Încercă pe tulpină ferăstrăul, dar era clar că mai curând se putea tăia un picior de pod cu o pilă de unghii. Izbi cu satirul de câteva ori, rezultatele însă nu ară tău deloc încurajatoare. Doi localnici se apropiară cuviincioși, salutând tăcuţi și se așezară nu departe, pe un ciot.

Unul avea pușcă și pălărie verde cu pană.

Isaia mai lovi de vreo două ori cu satârul și apoi se gândi cum să abordeze trunchiul de undeva mai de sus, unde era mai subţire.

— Acuşi îl dau gata! — îi informă vesel pe cei doi.

Întrucât localnicii tăceau, le făcu cunoscut din nou:

— În zece minute îl și dau gata.

— Cu chestia aceea pe care o ţineţi în mână? — se interesă amabil omul cu că ciula.

Tăietorul amator făcu semn că *da,* chiar cu aceea, cu lama de ferăstrău.

— Azi e marţi, nu? apoi dacă lucraţi bine, până pe vineri isprăviţi precis.

— Copacul acesta mic? — se minună Isaia, absolut neconvins.

— Ce înţelegeţi prin „a-l da gata?" intră în vorbă și omul cu pușca.

— Adică îl tai și-l duc acasă.

— Bine-i faceţi — aprobă celălalt. Numai să ne daţi și nouă adresa, ca să vă putem trimite procesul-verbal. Poate că în drum spre casă îl lăsaţi chiar dumneavoastră la tribunal.

Isaia nu știa că bradul e al statului. Nici că omul cu pălăriuţa verde e pădurar. ADlind însă aceste noutăţi și sunându-i în urechi foarte rezonant cuvântul „tribunal", intră imediat în legalitate, aruncă sculele tăioase în mașină și le ceru noilor cunoștinţe o îndrumare nepenală în materie.

— Dacă ţineţi neapărat la brad — îl în formă pădurarul — avem un doc unde se vinde. Nu-l departe: o luaţi prin Brașov și coborâţi pe urmă spre Buzău. Cunoaşteţi

drumul?

— Nu, nu-l cunosc. Dar nu vreau neapărat — brad; poate să fie și altceva, ca să nu mai umblu atâta prin ţară.

— Altceva, ce?

— Orice, numai pom să fie.

— Adică fructifer?

— A, nu, doar așa, ceva mai decorativ, ştiţi, ca de sărbători. Și să nu coste prea mult.

Pădurarul îi ceru din nou precizări. Isaia explică sincer că nu se prea pricepe, dar e gata să ia fie un stejar, fie altceva asemănător, de exemplu, un zarzăr. Cetăţeanul cu căciulă privi oarecum pieziș spre pădurar și propuse bucureșteanului să coboare împreună până la râu, pe malul căruia vor găsi neîndoios ceva corespunzător și convenabil.

— Uitaţi-vă — îi arată, pe ţărmul bolovănos al apei, un copăcel uscat și zgribulit, cu crengi ţepoase. Vă place?

— Ce-i asta? Cum se numește? — îl conspectă circumspect Isaia, agăţându-și dramatic un crac al pantalonului în niște scaieţi.

— Pe la noi îi zice cacadâr.

— Trebuie să fie un cuvânt vechi, de origine otomană.

— Se poate — conveni localnicul — dar dacă nu vă sună bine îi ziceţi cum aveţi dumneavoastră plăcere: pătrunjel sau codobatură, ori musaca… Și unde mai puneţi că vi-l dau numai cu doi poli…

Preţul fiind destul de modest, fu acceptat imediat, astfel că omul — tăie măciesul tânăr cu un cosor, i-l duse la mașină, i-l legă cu o sfoară pe acoperiș și Isaia plecă destins, nemaiavând a plăti la intrarea în Capitală decât o amendă de o sută douăzeci de lei, fiindcă târâia obiectul pe șosea; în drum se desfăcuse și atârna jalnic la spatele auto mobilului, de parcă acesta ar fi străbătut în goană un deșert cu mărăcini.

Ajuns acasă, îl urcă, nu fără dificultăţi, la etajul opt, unde locuia, aruncându-Jân hol, pe covorul de iută, spre neascunsa nedumerire a celor două femei, prompt reunite la faţa locului.

— Ce-i cu mizeria asta? — scrâșni rece Agripina.

— Nu, nu e brad — admise și Luteţia.

— De la Comarnic, explică Isaia, mai atent la ruptura pantalonului, decât la reacţiile celor două femei.

— Ia ajută-mă, Luteţio — se oţeti brusc Agripina — tu nu vezi că el a băut?

Și cu puteri sportive, aruncară numaidecât vegetala afară, în casa scării, cu nădejdea că „o să-l ia de acolo, mâine, administraţia”.

Iar lui Isaia îi dădură bicarbonat, trimiţându-l silit să facă baie și să se culce, întrucât a doua zi, cu pom sau fără, soseau musafirii.

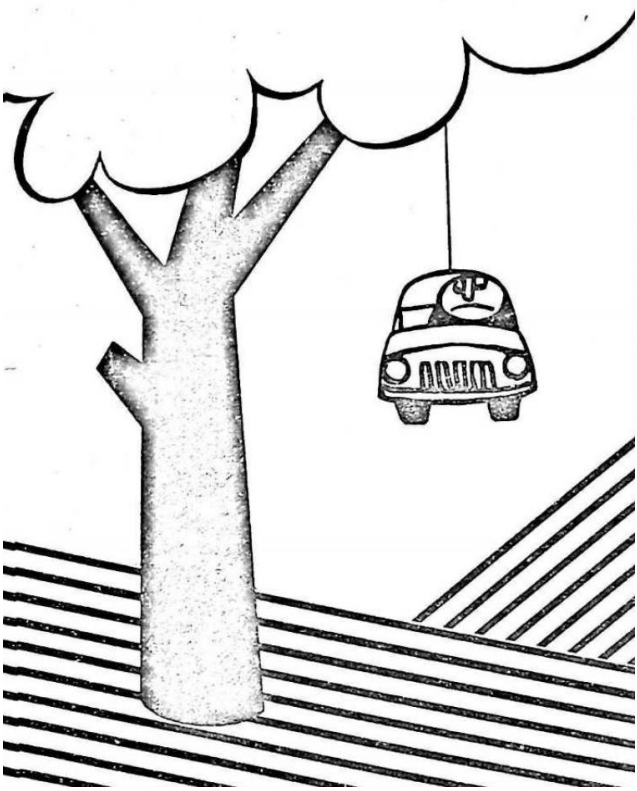

Prânz agitat

Restaurant mic. Câteva mese. La una din ele, o pereche de vârstă mijlocie. Ospătarul transportă două fripturi, valsând în ritmul tonomatului. Și pe urmă, din nou, aducând sălăţile. Destupă și o sticlă de bere.

FEMEIA *(bărbatului):* Friptura e defectă. Se destramă singură.

BĂRBATUL *(ospătarului):* Ce vârstă are carnea asta? Ori o ţineţi și dumneavoastră sub șea câte o săptămână?

OSPĂTARUL: Ce șea? Despre ce șea vorbiţi?

BĂRBATUL: Barbarii de demult obișnuiau să păstreze carnea sub oblânc.

OSPĂTARUL: Îmi pare rău că ne faceţi barbari, carnea a sosit azi-dimineaţă direct de la producător și e proaspătă absolut!

FEMEIA *(ospătarului):* Ești bun s-o miroși puţin?

OSPATÂRUL: Noi nu gustăm și nu mirosim, noi servim. Nici eu când mănânc, nu vă chem pe dumneavoastră să mă mirosiţi. Friptura e foarte frumoasă. Poate vreun cartof din garnitură să fi degerat puţin, când s-a declarat ger în ianuarie.

BĂRBATUL: Fii amabil și ia obiectul de aici.

OSPĂTARUL: Ce are, dom'le? Ce are?

BĂRBATUL: Are că e putredă.

OSPĂTARUL: Și eu, dacă nu vă place dumneavoastră, ce să fac cu ea? S-o consum eu? S-o plătesc din buzunar? V-o las și gata. O mâncaţi, bine, nu — nu. De altfel, văd că aţi și mușcat din ea. Oricum n-o mai pot returna. Vă rog, nu insistaţi, clienţii mă așteaptă. Poate sunteţi și dumneavoastră mai sensibilă stomacal, dar noi mâncăruri de regim nu ţinem. La lacto găsiţi. Ori la gară.

BĂRBATUL: Dacă mă silești, plătesc friptura, dar scriu și istoria în condică.

OSPĂTARUL: Condica n-o ţin eu. Trebuie să fie la bucătărie, unde n-aveţi voie să intraţi. Fac socoteala?

BĂRBATUL: Să vină responsabilul!

(Ospătarul pleacă fără o vorbă.)

FEMEIA *(unei picoliţe, care trece eterică prin stabiliment):* Alo! domnișoară!

(Picoliţa dispare fără să răspundă.)

BĂRBATUL: Ia lasă-mă! *(Altei picoliţe.)* Vino mai aproape, te rog.

PICOLIȚA: Nu-i raionul meu, vine colega. Să respectăm raioanele *(dispare).*

BĂRBATUL *(strigând și bătând cu cuţitul în masă):* Responsabilul! Acum! Numaidecât! *(Clienţii ceilalţi privesc intrigaţi.)*

FEMEIA: Nu merită, zău, dă-o încolo de friptură, luăm niște orez cu scorţișoară și gata. *(Apare totuși un domn demn: responsabilul.)*

RESPONSABILUL: Bună ziua! Cum vă simţiţi în localul nostru?

BĂRBATUL: Mulţumesc, mizerabil.

RESPONSABILUL: Nu vă ascund că sunt puţin surprins. Cum adică?

BĂRBATUL: Te rog să miroși și dumneata friptura asta. *(Responsabilul miroase.)*

Ei?

RESPONSABILUL: Să vă explic. Noi obișnuim să punem puţin chimen la fripturi — știţi, o plantă exotică — și sunt, într-adevăr, persoane care nu suportă, au sentimentul de fezandare. Dar nici discuţie. Totuși, dacă ţineţi neapărat, vă putem da o friptură fără chimen, special pentru dumneavoastră.

FEMEIA: Eu n-am cerut decât o friptură normală, care să nu fie putredă.

RESPONSABILUL: O schimbăm imediat, doamnă, imediat. Nu-i o problemă.

OSPĂTARUL *(apărut și el prin împrejurimi, cu tendinţe explicative și vădit parapon):* N-are nimic, dom'le, nimica n-are.

RESPONSABILUL *(tăios, autoritar):* Tovarășe Costică! Iei înapoi urgent obiectul. De câte ori nu v-am spus să nu polemizaţi cu clienţii? Ce vă tot predic în reuniunile de producţie? Ce-am discutat noi chiar ieri, la ședinţa săptămânală?

OSPĂTARUL: Pe onoarea mea și să-mi sară ochii dacă n-am ales-o tocmai pe cea mai proaspătă din tot vraful. De dedesubt am tras-o, cu mâinile mele, a văzut și Cezarina. Să spună Cezarina aici, de faţă, dacă mint. *(A apărut între timp și bucătăreasa, Cezarina, cert ofuscată în demnitatea ei profesională, totuși cu un plictis transigent și fâlfâitor de bun augur.)*

CEZARINA: Ce-i, doamnă? Nu-i bine friptă? O vreţi mai — înăbușită? Ce atâta discuţie? Daţi-o încoa, c-o înăbuș eu până o zvânt, ca iasca o fac! Aici vine toţi nebunii, unii cică să fie în sânge, altul o vrea arsă, dracu' să-i mai pieptene…

RESPONSABILUL: Tovarășă Cezarina, treci imediat la locul unde ai calificare și pentru care ai fost evidenţiată. Nu te-a chemat nimeni. Tovarășul Costică îţi va aduce friptura. Vom face un proces-verbal de scăzământ. Clientul nu e vinovat. El trebuie să mănânce. *(Cezarina pleacă târșâind cipicii și bolborosind. Costică ia friptura.)*

IRESPONSABILUL: Mă ocup personal de comandă. Și vă rog din suflet să ne scuzaţi. Aceștia sunt oamenii, cu aceştia defilăm, cum se spune în popor. Dacă doriţi, puteţi să scrieţi și în condică, ne ajutaţi, critica aduce sănătate.

BĂRBATUL: Acuma, ce să mai… Asta era toată problema…

RESPONSABILUL: Să știţi că stărui să ne criticaţi. N-aș vrea să aveţi impresia că aș încerca să tocesc ascuţișul…

BĂRBATUL: Nu, n-am nicio impresie. Vă rămân obligat pentru gentileţe. *(Responsabilul se înclină și se duce la bucătărie, unde problema îşi schimbă radical substanţa.)*

RESPONSABILUL *(lui Costică):* Ce dracu', mă, ești bătut în cap? Dacă ai văzut că-i un colţos, trebuia să iei naibii înapoi… *(Cezarinei.)* Și tu, dacă mai intri în salon, te cotonogesc, fire-ai al dracului de năroadă. Apare și ea să dea explicaţii! Toanto!

CEZARINA: Da' cine mi-a vârât pe gât mortăciunea? Nu tu? Și-acuma ce fac cu mizeria asta? *(Responsabilul, privind prin deschizătura ușii. Lui Costi că, arătându-i un tip anodin, cu bască, de lângă geam.)*

RESPONSABILUL: Ăla ce-a cerut?

OSPĂTARUL: Miel cu tarhon.

RESPONSABILUL *(Cezarinei):* Taie-o bucăţele și bag-o în tarhon. *(În salon cei doi clienţi fac reflecţii adecvate.)*

FEMEIA: În sfârşit, și un responsabil ca lumea.

BĂRBATUL: Să vedem întâi ce ne mai aduce. *(Responsabilul apare cu farfuria de „Miel cu tarhon" lângă clientul de la geam.)*

RESPONSABILUL: Dumneavoastră aţi solicitat deliciosul miel cu tarhon, specialitatea casei?

CLIENTUL: Eu.

RESPONSABILUL: Nu plec de lângă dumneavoastră până nu gustaţi și nu ne felicitaţi, măcar o dată pe an să ne alintăm și noi. *(Clientul gustă.)*

CLIENTUL: Merge…

RESPONSABILUL: Vă supără ceva anume?

CLIENTUL: Cam puţin tarhon, încolo…

RESPONSABILUL: Să știţi că gramajul e verificat zilnic de Inspecţia comercială. Totuși, mă veţi scuza o clipă ca să ţin o ședinţă fulger și s-o sancţionez pe bucătăreasă cu avertisment verbal. Permiteţi, da? *(Clientul îl privește năuc. Responsabilul pleacă, rotindu-se pe călcâie cu o desăvârşită eleganţă, în timp ce la tonomat se aude o trompetă.)*

Repetiţia

Stradă. Firmă: „Teatrul de farsă și tragedie — Lira”. Pe ușă intră gazetarul, întâmpinat, cum e și firesc, de portar. Se cunosc, e vădit că se cunosc; gazetarii și por ţării se cunosc dintotdeauna.

GAZETARUL: Regizorul e în repetiţie?

PORTARUL: Da, dar a dat dispoziţie să nu-l deranjeze nimeni.

GAZETARUL: Mă duc la balcon, încetișor, nici n-o să mă simtă.

PORTARUL: Pe răspunderea dumitale. Dacă mă întreabă, zic că nu te-am văzut trecând.

*

În liniștea neagră a sălii, un singur om: regizorul. Pe scenă, sufleura, blondă, zburlită, răbdurie, șoptitoare. Gazetarul se așază cu grijă într-un fotoliu al balconului pustiu.

REGIZORUL *(bătând din patine):* Hai, copii, toţi în scenă! Haide… *(Liniște.)* De ce nu răspund copiii când îi cheamă tăticul lor, regizorul? *(Apare din culise agale, apatic, asistentul de regie.)*

ASISTENTUL: Gogu e la radio, are o im primare, iar Nae e la Bufet.

REGIZORUL: Și Nora?

ASISTENTUL: Zicea că v-a cerut voie, că azi are oră la coafor. Nu v-a cerut?

REGIZORUL: Ba mi-a cerut, dar nu i-am dat.

ASISTENTUL: Ea zicea că nu v-aţi exprimat clar și atunci a dedus ca să se ducă.

REGIZORUL: Și eu ce să deduc aici? Coafaţi-mă și pe mine, filmaţi-mă, să știu că am și eu un rost pe lume.

ASISTENTUL: Puteţi începe cu finalul, că-i avem pentru o jumătate de oră pe Nu-ţi și pe Nelu. *(Apare, din culise, Nuți).*

NUŢI: Tăticule, eu sunt gata, să știi, și sunt aici, la dispoziţie. Atâta voiam să te întreb, dacă o să ai nevoie de mine tot timpul. Că în final spun numai două vorbe.

REGIZORUL: Spui două vorbe, dar ceilalţi îţi adresează în acest timp două sute.

NUŢI: Mă rog, dacă-i așa…

REGIZORUL: Și Nelu? Nelu unde-i?

ASISTENTUL *(cu mâinile pâlnie la gură):* Neluuu…

NELU: *(ieșind din culise; cu gura plină):* Aici sunt, na, ho! Ce urlaţi așa?

REGIZORUL: Gata. Începeţi!

NUŢI: Mda… Să începem. Cum e replica, draga mea? *(Sufleura șoptește. Asistentul iese.)* Mda… *(Patetic, în rol.)* „Vlade, Vlade… o, nu mă lăsa!… Nu mă lăsa cu visul spulberat și credinţa oarbă”. *(Revenire bruscă la vocea normală.)* Totuși ar fi bine ca el să treacă mai la stânga mea, că așa mă acoperă faţă de spectatori și eu vreau să fiu văzută, că de-aia joc.

REGIZORUL: Nelule, treci puţin mai la stânga, să n-o supărăm pe Nuţi, iubita noastră.

NELU: Mai la stânga e șifonierul… Să trec prin șifonier? Sau să intru în el?

REGIZORUL: Nu, dragule, numai puţin… așa… lipește-te de mobilă dacă vrei… Hai, mai departe, Nu-ţi, scumpo, mai departe mămicule!

NUŢI: Mda… „Vlade, dacă pleci, crezi că vei mai regăsi vreodată ce-ai lăsat? Timpul cerne cenușă și acoperă tinereţea…”

REGIZORUL *(strigând):* Ei, ce stai?

NELU: Cine stă?

REGIZORUL: Tu!

NUŢI *(lui Nelu):* Aici tu trebuie să te faci că mă îmbrăţișezi.

NELU: Eu pe tine sau tu pe mine?

REGIZORUL: Măi fraţilor, ce e aici: teatru ori bâlci? Jucăm ori ne jucăm?

(Protagoniștii convin, în sfârşit, să se apropie ferit, ca două rude bolnave de gripă în poarta dispensarului.)

REGIZORUL: Ei, de ce-aţi încremenit? Sunteţi la fotograf? Mai departe.

NELU: „Proasto! De ce plângi? De ce-ţi irosești lacrimile? Știi doar că inima mea…”

NUŢI: Să nu zică „proasto”. Să scoatem asta din text.

REGIZORUL: Costache!

ASISTENTUL *(opărind):* Aici!

REGIZORUL: Scoateţi din text „proasto”.

Rupeţi — textul unde scrie „proasto”, ardeţi-l.

ASISTENTUL: Se face. Dar autorul zicea să nu-i clintim nicio virgulă.

REGIZORUL: Ţi-am spus eu să — tai vreo virgulă? Alea le lași toate unde sunt… *(Asistentul ia textul sufleurei și taie cuvântul, apoi iese.)* Iar tu, păpușico, ce alte pretenţii mai ai?

NUŢI: Să nu fi nervos, te rog. Un regizor nervos inhibă actorii.

REGIZORUL: Bine. Nu mai sunt nervos. Deshibă-te. Acum putem repeta?

NUŢI: Putem… Dar n-ar fi cu cale să trecem mai lângă rampă? Omul din sală vrea să mă vadă pe mine și eu vreau să-l văd pe el.

REGIZORUL: Mă rog, treci și lângă rampă. Eu vreau, deocamdată, să aud.

NELU: Ea poate mai aproape de rampă, dar eu nu, că nu mai sesizez sufleurul. E un fenomen curios, și bunicul spunea că…

REGIZORUL *(surescitat)*: Nu mă interesează. Terminaţi odată cu întreruperile, staţi unde vreţi, vreau să ascult piesa, nu înţelegeţi? Piesa, numai piesa.

NUŢI: Dragă, poate ești prea obosit…

REGIZORUL: Reîncepeţi odată, lua-v-ar naiba…

NUŢI: Pe mine să nu mă-njuri, auzi? Eu ridic problema în ședinţă, să știi.

REGIZORUL *(lainentuos):* Să spună cineva o replică, oameni buni, vreau să aud replici, înţelegeţi? Replici. Și după aceea să fiu făcut și tăieţei.

NUŢI: Ei, ho, na, reluăm… Ce om!… „Vlade, Vlade, nu mă lăsa”… dar nu mă ţine de încheietură. Nelule, că am să port brăţară. Ia-mă de cot…așa… și treci mai încolo, nu acolo, la stânga, așa și puţin mai jos… *(Izbucnește puternic și neașteptat, într-un megafon nevăzut,* un *glas de bariton plin, impetuos: „Figaro-n jos, Figaro-n sus, Figaro ici, Figaro ta, Figaro-n cer”…)*

REGIZORUL *(urlând):* Ce-i asta? Aţi înnebunit? Ce se întâmplă?

ASISTENTUL *(opărind pe muzica scăzută):*

Scenograful are o controversă cu aranjatorul muzical și vă întreabă: dumneavoastră ce credeţi — când moare bătrâna din piesă și afară viscolește ar merge „Bărbierul din Sevilla" începând de la fraza „Figaro-n cer"? *(Din nou, puternic, baritonul, apoi scăzut; regizorul se ia cu mâinile de cap. La balcon, gazetarul scapă servieta din mână. Muzica încetează.)*

REGIZORUL *(înfuriat):* Cine-i la balcon? Cine-i măgarul care tulbură repetiţia? Am ordonat să nu pătrundă nimeni.

GAZETARUL *(vorbind tare și coborând în sală):* Vă cer scuze, nu m-am gândit nicio clipă să vă deranjez.

REGIZORUL *(schimbare bruscă de ton, voioșie silită):* A, dumneata erai, ziaristul? îmi pare bine că ne onorezi… Dar de ce la balcon şi nu aici lângă mine? Totdeauna am fost de părere că unui critic îi este necesară cunoaşterea bucătăriei… cunoaşterea bucătăriei, desigur… la loc, te rog, ia loc. Ai sosit la vreme, tocmai experimentam un moment nou, un fel de transplantare la noi, în mod creator, negreșit, a unui procedeu, străin de noi evident, dar care ar putea da totuși o sugestie… Mă urmărești, da?

GAZETARUL: Negreșit. *(Se așază.)*

REGIZORUL: Atunci, tovarăși… Fiecare la locul său. Tovarășul Ion Steriu va rosti replica aceea care am discutat noi că e teatrul cruzimii.

NELU: Care, maestre? Când dau s-o cârpesc pe Nuţi?

NUŢI: Cum o să mă cârpești tu pe mine?

REGIZORUL: Liniște, vă rog, tovarășa Elena Raţiu să se relaxeze… Așa… Aici acţiunea nu trebuie luată ad-litteram, palma nu trebuie trăită, ci distanţată în sensul unui efect de înstrăinare, de alienare a omului de propria sa esenţă, adică brechtian.

NELU: Maestre, nu vă supăraţi, dar eu mă zăpăcesc; vă rog: o ating sau nu?

NUŢI: Ţi-a spus clar că trebuie să stai distanţat.

REGIZORUL: Psihologic vorbind, ea se va simţi lovită, iar spectatorul va realiza intenţia cvasi-concret. Faptic, peripeţia nu contează, alegorizăm și sugerăm prin transmisia simpatică. Aduceţi-vă aminte de celebra frază a lui Diderot dată ca replică lui Riccoboni…

NŢI: Ascultă I Eu ce fac?

REGIZORUL: Imobilitatea figurii, destinde rea mușchilor, paloare, mimică…

NU-ŢI: Nu, cu televiziunea, ţi-am spus că la unu am vizionare…

REGIZORUL *(perplex):* Ce vizionare?

NUŢI: „Haideţi să cântăm, copii", eu sunt Zâna florilor…

REGIZORUL *(la paroxism):* Ce zână? Ce flori? *(Schimbat iar brusc, dulce.)* Tovarăşe gazetar… acum nu prea sunt condiţii. Cât aranjez eu ceva din punct de vedere tehnic, vă mai întreţineţi puţin în hol cu asistentul meu. Și-apoi reveniţi… Da? Nu vă supăraţi!

GAZETARUL: Vai de mine, se poate? Eu v-am inoportunat.

REGIZORUL: Atunci, peste vreo jumătate de oră… Mersi… Mersi mult. *(Gazetarul iese, cu asistentul după el. Regizorul, cu cea mai prăbușită deznădejde):* Tâm-pi-ţi-looor!

Ora de practică

O cancelarie școlară în anul 1971. Directorul, asistat de profesorul de educaţie fizică și de profesoara de franceză, telefonează.

DIRECTORUL ȘCOLII: Vă salut, tovarășe director al uzinei. Aici, directorul școlii.

DIRECTORUL UZINEI *(singur în cabinetul său vast):* Vă salut, tovarășe director al școlii. Care-i problema?

DIRECTORUL ȘCOLII: Avem o rugăminte la scumpa noastră fabrică, vecină de cartier.

DIRECTORUL UZINEI: Ziceţi.

DIRECTORUL ȘCOLII: Știţi că toate școlile îndrumă elevii către practică. Către o activitate practică. Noi am întârziat puţin, că ne-am cam reorganizat, vechiul director a ieșit la pensie — eu sunt nou și crud — doi adjuncţi și șapte diriginţi au fost mutaţi, patru clase adăugate, dar vezi că practica trebuie începută mâine moartă-coapta.

DIRECTORUL UZINEI: Înţeleg.

DIRECTORUL ȘCOLII: Ce vă rugăm noi? Să primiţi un grup de elevi cu doi profesori — ei sunt chiar aici, lângă mine — să înceapă și ei ceva acolo, să se familiarizeze, să se cheme, nu-i așa, că ne-am aflat în treabă.

DIRECTORUL UZINEI: Și în ce direcţie anume aţi dori să vă aflaţi în treabă?

DIRECTORUL ȘCOLII: Apoi, ceva, acolo, pe la forjă, la cuptoare… *(Le face semn celorlalţi că ar mai vrea idei.)*

PROFESOARA *(şoptind):* La menghină…

DIRECTORUL ȘCOLII: La menghină, ce-o fi…

DIRECTORUL UZINEI: Noi. Dragă directore, suntem organizaţi la milimetru și cu secunda, nu știu cum aș putea să-ţi pun acum la dispoziţie niște cuptoare pentru elevi. De altfel, m-aș și teme să nu se frigă careva, că-s cu pălălaie mare.

DIRECTORUL ȘCOLII: Oricum, nu mă lăsaţi, dragă tovarășe director, nu mă lăsaţi, că-s la ananghie. Și-apoi e vorba de copiii noștri, nu-i așa? Pentru ei cer ce cer. Poate găsiţi, totuși, ceva, nu știu ce, dar ceva, că trebuie și eu să fac raport la Inspectorat și raportul, știţi și dumneavoastră, e raport și gata!

DIRECTORUL UZINEI: Mă rog, să vină copiii; până atunci ne sfătuim noi, poate găsim ceva. Iar într-o zi, poftiţi pe aici să discutăm serios, în perspectivă. Să vă utilăm un atelier chiar la școală.

DIRECTORUL ȘCOLII *(făcând semn celorlalţi doi că s-a aranjat):* De acord. Vă mulţumesc mult și la revedere. Pe curând. *(închide telefonul uşurat.)* Gata. E-n regulă. Luaţi vreo douăzeci de copii și plecaţi la uzină, că nu-i departe.

PROFESOARA: Credeţi că e bine să ţin acolo vreun discurs? Quelque chose?

DIRECTORUL ȘCOLII: Nu-i nevoie. Să fie ordine și disciplină. Atât vă cer.

PROFESORUL: Dar mai mult de trei-patru ceasuri nu cred că trebuie să stăm, nu?

DIRECTORUL ȘCOLII: Vedeţi și voi cum e problema la faţa locului. E de lucru, staţi. Nu e de lucru, nu încurcaţi locul. Principalul e actul de prezenţă.

PROFESOARA: Mie-mi place, să știţi, când eram în facultate ne-a dus o dată la cules pătlăgici, la Dudești, și am mâncat la struguri…

*

Cabinetul directorial al uzinei. La dictafon, directorul.

DIRECTORUL UZINEI: Gheorghiule, vezi că vin niște profesori și niște elevi de la școala noastră din cartier. Vor să facă oarecare practică. Ajută-i tu într-un fel.

GHEORGHIU *(șeful serviciului administra tiv, răspunzând la dictafon):* Cum să-l ajut? Să l-o arătăm cuptoarele? îl pun pe Vasile să le arate cuptoarele.

DIRECTORUL UZINEI: Nu înţelegi că vor să *facă* ceva, nu să *vadă?*

GHEORGHIU: Ce să facă? Să ajute la curăţat cartofi, la cantină… De ce nu mi-ai spus de alaltăieri, ori de ieri?

DIRECTORUL UZINEI: Sunt copiii noștri, nu-i putem lăsa. Găsește tu ceva, cât de cât serios, că ești foarte inventiv, mă și minunez cum de ţi-a venit chestia cu cartofii.

GHEORGHIU: Bine, bine, mă ocup, lasă…

*

În curte, o curte mică, auxiliară, a uzinei, în faţa unei magazii cu scară, profesorul, profesoara, opt elevi — patru băieţi și patru fete de 16 — 18 ani — și magazionerul Truţă se privesc cu o perplexitate curioasă. Profesoara e gătită ca de bulevard, profesorul e i într-un fel de echipament de schi combinat cu piese de rugbi.

PROFESOARA: Copii, dumnealui e tovarășul Truţă cu care luăm contact. El ne va demonstra sarcinile. Îl salut în numele școlii.

TRUŢA: Vă contrasalut și vă spun, cu regret, că dacă mi-aţi fi comunicat de ieri…

PROFESORUL: Tovarășu' Truţă, vă rog să știţi că noi, ideea, am primit-o azi.

TRUŢA: Mie… tovarășul Vasile, de la administrativ, mi-a zis atât: să vă găsesc ceva ce-oi ști. Acuma, eu ce m-am gândit? Vedeţi cum e streașină magaziei? *(Se uită toţi în sus. Tăcere.)*

PROFESOARA *(evaziv):* Convexă.

TRUŢA: Nu, iese prea tare în afară și s-a cam pleoștit. Când plouă mult, se face lac în faţă și camioanele suferă. Ce v-aș ruga cu? Să săpăm un șanţ de scurgere pentru apă chiar de aici, de lângă scară, până colo, sub gard… Dacă, bineînţeles, sunteţi de acord…

PROFESORUL: Problema nu e rea. *(Profesoara confirmă.)* Dar cu ce să lucrăm?

TRUŢA: Cazmale, hârleţe, lopeţi vă dăm noi, n-aveţi grijă. *(Intră în magazie și în tinde, prin ușă, copiilor, uneltele.)* Acuma, pe mine să mă iertaţi, că avem de

descărcat niște tuburi. Dar peste vreo două ceasuri mă întorc, ca să facem recepţia și să ne luăm rămas bun.

PROFESOARA: Vă mulţumim din suflet. O să iasă foarte frumos și economic.

(Truţă pleacă.)

PROFESORUL *(după o meditaţie):* Nu prea e corect cum ne-a arătat omul acela. Șanţul trebuie tras încoace, căci aici terenul e mai jos și apa va curge mai ușor. *(Către profesoară.)* Tu ce opinezi?

PROFESOARA: Mie mi-i indiferent, ça m'est parfait egal.

ELEVUL I: Tovarășe profesor, dar săpându-l încoace, nu stânjenim intrarea?

PROFESORUL: Principalul aici e scurgerea apei.

PROFESOARA: E o problemă hidraulică. Era bine dacă o luam cu noi și pe tovarășa Lupașcu, de fizică.

PROFESORUL: Fiţi atenţi, copii. Noi vom începe totuși săparea. *(Către profesoară.)* Cât de adânc să-l săpăm?

PROFESOARA: Zece metri. *(Copiii râd.)* De lung m-ai întrebat, ori de lat?

PROFESORUL: De adânc…

PROFESOARA: Aha… O juma de metru e bine? C'est bien comme ça?

PROFESORUL: Eu aș fi pentru o jumătate de metru. *(Trage o linie, cu o lopată, de la scara, horţiș. Aiurea, în diagonală.) Așa…* Onoarea primei cazmale îi va reveni tovarășei profesoare de franceză: „Allons enfants!" *(Copiii aplaudă ironici, incert. Profesoara se înclină și apucă o cazma, nu de coadă, ci de fier. Profesorului.)*

PROFESOARA: Cum se manevrează? *(Profesorul îi arată cum se ţine.)*

PROFESORUL: O ţii de aici, de coadă şi cauţi s-o izbești în teren, cu vârful acesta; și așa mai departe. *(Profesoara face câteva încercări deznădăjduite, după care izbutește în sfârşit să învingă cazmaua, dar cade în genunchi.)*

PROFESOARA: Na, că mi-am rupt ciorapii, au diable!

PROFESORUL: Bun! Acum treci tu, puţin, de o parte, să intrăm noi în arenă. *(Către copii.)* Atenţiune la mine! Vă înșiraţi în ordine și la una, două, trei, săpaţi! *(Comandă și copiii încep să sape, dar într-o așezare ciudată, căci fiecare și-a luat o altă parcelă.)* Nu, nu așa, dragii mei… Trebuie să săpăm toţi pe linie și cât mai mult. *(Se face oare care orânduială.)* Să fim însă ordonaţi: la trei porniţi! *(Își pune în gură fiu ierul de sport.)* Una, două, trei, și… *(Fluieră. Munca se duce în continuare alandala. Profesoara se așază pe o pia tră lângă gard, să-și ţeasă, manual, ciorapul deteriorat. Profesorul lasă la un moment dat cazmaua și fluieră, din când în când, aiurea, dând și comenzi: „Marieta, vezi că ţii lopata greșit". „Melinte, să nu te lovești", „Dumitraşcu, Dumitraşcu, n-auzi?").*

DUMITRAȘCU *(elev 1):* Aud, tovarășe profesor.

PROFESORUL: Hârleţul tău intră prea puţin în teren. Fii mai insistent.

DUMITRAȘCU: Nu-i destul de ascuţit.

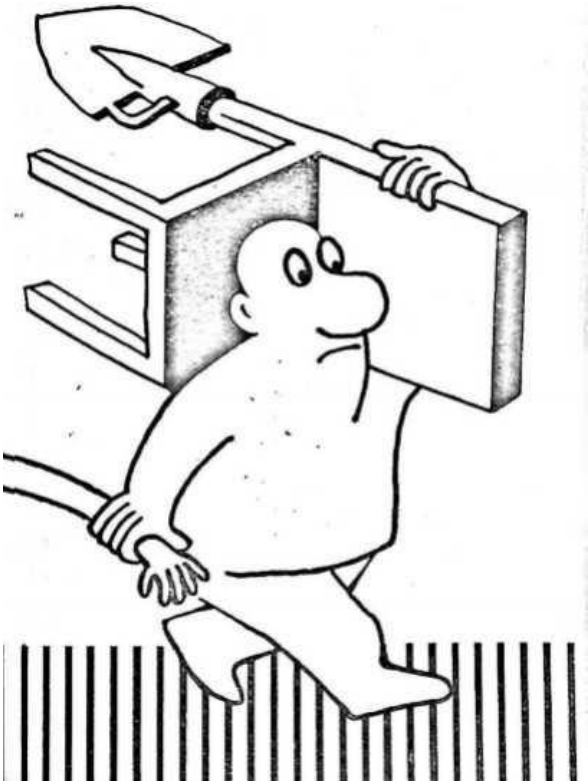

PROFESOARA *(distrată, de lângă gard):* N-au vreo rindea aici? Să-l dea puţin la rindea.

DUMITRAȘCU: Vă rog să mă iertaţi, dar rindeaua e pentru lemn.

PROFESOARA: Bine, bine, sunteţi voi foarte deștepţi. Merçi. Travaillez, camarades, ne me regardez pas. Dar mai mult ca perfectul l-ai învăţat? Nu l-ai învăţat, sunt sigură!

PROFESORUL: Fiecare să se străduiască să iasă cât mai bine. Vom fi foarte atenţi la rezultate, foarte atenţi. (Se *așază pe bolovan lângă gard, dând, din când în când, câte un fluier.)*

*

După vreun ceas de activitate laborioasă, răgazul binemeritat. Copiii stau pe unde apucă și mănâncă sandvișuri. Profesoara a pus un șerveţel de plastic pe piatră, și-l servește cu roșii și șuncă pe profesor. Dinspre scările, magaziei, spre curte, s-a săpat, în zigzag, un fel de groapă, ca o covată, nu prea adâncă, dar foarte neregulată, cu mușuroaie de pământ pe margine.

Apare o camioneta. Șoferul coboară din mașină, surprins.

ȘOFERUL: Ce-i asta, fraţilor?

PROFESORUL *(flegmatic, printre îmbucături):* Suntem la muncă practică cu elevii. Săpăm un șanţ de scurgere.

ȘOFERUL: Din dispoziţia cui?

PROFESORUL: Tovarășul Truţă.

ȘOFERUL: Și eu cum trag la scară, să descarc?

PROFESOARA: Nu puteţi descărca în dos?

ȘOFERUL: ai cui dos?

PROFESOARA: Al magaziei. Aici se va scurge ploaia.

ȘOFERUL *(năucit):* Care ploaie?

PROFESOARA *(sincer explicativă):* Care o să plouă.

PROFESORUL: Luaţi mai bine legătura cu tovarășul Truţă. E la gară. *(Șoferul se uită de la unul la altul și pleacă extrem de nedumerit.)*

Într-un birou, Truţă, aflat într-o discuţie rutinieră cu doi muncitori, e abordat intempestiv de șofer.

ȘOFERUL: Ce-ai făcut, bre? De ce-ai pus să se facă groapă la magazie?

TRUŢA: Ce groapă?

ȘOFERUL: Eu cum descarc?

TRUŢA: Fii mai lămurit Ai avut vreun accident?

ȘOFERUL: Sapă, dom'le, o groapă, zice c-ai spus dumneata c-o să plouă. Niște copii, cu una care mănâncă.

TRUŢA *(amintindu-și):* Aha, elevii, la practică, înţelege și tu, a zis șeful să-i ajutăm. Hai, că descărcăm toţii.

ȘOFERUL: Și cu groapa ce facem? ori muţi și magazia? Că eu peste două ceasuri vin iar. Și unde trag?

TRUŢA: E un șanţ de scurgere. N-ai zis chiar tu că acolo e mereu băltoacă?

ȘOFERUL: Treaba voastră, voi răspundeţi…Hai să dăm jos baloturile, că n-am vreme.

TRUŢA *(celor doi muncitori):* Hai, fraţilor, să punem mâna, că n-o fi foc.

*

În curte. Groapa s-a mai lăţit Elevii se aranjează de plecare, rezemând frumos uneltele de peretele magaziei. Apar cei patru.

TRUŢA: Aoleu, dar încotro aţi apucat-o?

PROFESORUL: Acuma, noi încheiem ziua de muncă. A fost foarte plăcut și instructiv.

TRUŢA: Nu de plecarea dumneavoastră mi-i mie, ci de șanţ. Parcă era vorba să-l tragem spre gard.

PROFESOARA: Aici terenul e mai înclinat și din punct de vedere hidraulic e mai bine.

ȘOFERUL: Hidraulic?

PROFESORUL: Mie și elevilor ne pare rău că nu putem isprăvi. Poate venim și săptămâna viitoare. Mai este foarte puţin de săpat.

TRUŢA: Noi ce să mai zicem? Dacă dumneavoastră sunteţi mulţumiţi și socotiţi

că a fost ce trebuie… Dar pentru data viitoare parcă tot mai bine ar fi să mai vorbiţi odată cu tovarășul Vasile, poate vă găsește el ceva mai de soi.

PROFESOARA: Pe la birouri, nu?

TRUŢA: Avem de strâns și niște fier vechi…

PROFESORUL: Atunci, noi plecăm și vă salutăm tovărășește cu multă plăcere… *(Le strânge mâna tuturor. Copiii saluta și ei, profesoara face senin cu mâna; pleacă.)*

MUNCITORUL I: Ce ţi-a venit, măi tovarăşu' Truţă?

MUNCITORUL II Data viitoare să-i pui să dărâme magazia.

ȘOFERUL: Ce facem cu groapa?

TRUŢA: O astupăm, ce să facem? *(Le dă lopeţile, îşi ia și el una.)* Doar sunt copiii noștri, au venit să facă și ei o treabă, nu? Azi n-a mers, o să meargă mâine.

ȘOFERUL *(aruncând ţărâna, pornit):* Așa e, dar vezi că eu alerg cu ceasul în mină și acum mașina stă, iar voi mă ţineţi la halimale…

TRUŢA: La teorie ești bun, dar la practică, nu. Habar n-ai că groapa asta a ieșit din practică. Știai că a ieșit din practică?

ȘOFERUL: Acceleraţi, fraţilor, acceleraţi, că m-apucă noaptea…

Setea

Odaie.

EA se îmbracă la oglindă. EL citește ziarul și ascultă radioul, la care se transmite un interviu.

REPORTERUL: Așadar, ce vor bea cetăţenii Capitalei pe caniculă, stimate director general?

DIRECTORUL: În urma măsurilor pe care le-am luat, sortimentul de băuturi răcoritoare s-a lărgit și s-a diversificat foarte mult. Pe lângă băuturile tradiţionale, noi produse ale laboratoarelor noastre vor invada piaţa.

REPORTERUL: Și se vor putea bea reci?

DIRECTORUL: S-au dat dispoziţii precise ca toate băuturile să fie sever verifi cate ca gramaj și concentraţie, iar temperatura la vânzare să fie foarte scăzută. De altfel, suntem bine dotaţi cu frigorifere, iar gheaţa nu mai e o problemă. Știţi și dumneavoastră.

REPORTERUL *(ricanând):* Noi, știm. *(Soţul închide radioul.)*

SOŢUL: Ești gata?

SOŢIA: Gata. *(Ies.)*

Soţii merg pe stradă, braţ la braţ, realizând împreună ceea ce se numește o promenadă.

SOŢIA: Mi s-a făcut sete.

SOŢUL: Vrei un sirop?

SOŢIA: Dacă ar fi de lămâie… *(Discuţia s-a pornit din cauză că au ajuns în dreptul uneia din acele manufacturi sezoniere, cunoscuta, în genere, sub forma unui cărucior nenorocit, cu o sticlă întoarsă cu fundul în sus, băgată într-un cilindru.)*

SOŢUL: Ai sirop de lămâie?
VÂNZĂTORUL: Numai coacăze.
SOŢUL *(soţiei)*: *De* coacăze vrei?
SOŢIA: Măcar să fie rece.
VÂNZĂTORUL: Rece n-are cum să fie, că n-am gheaţă.
SOŢUL: Păi gheaţa nu mai e o problemă.
VÂNZĂTORUL: Eu nu zic că-i o problemă, zic că n-am. Luaţi siropul ori nu?
SOŢIA: Ia-l așa. Ce să fac?
VÂNZĂTORUL: Să știţi că sifonu-i slab, să n-aveţi pretenţii. Nu prea este acid.
SOŢUL: Carbonic?
VÂNZĂTORUL: Carbonic, necarbonic, vorba e că-i mai mult apă, vă spun dinainte, să n-avem vorbe.
SOŢIA: Fie și fără acid. *(Vânzătorul deschide recipientul prin care curge în pahare un jir de leșie galbenă. Soţii degustă combinaţia.)* Ţie ce gust îţi lasă în gură?
SOŢUL: E cam amar el, da'ncolo…
SOŢIA: Ia mai gustă o dată, nu seamănă a acid fenic?
VÂNZĂTORUL: Acid e clar că n-are, ce mai…
SOŢUL: Acidul ca acidul, dar siropul n-ar trebui să fie dulce?
VÂNZĂTORUL: E de coacăze și coacăzele sunt mai acre. Și pe urmă se mai și răsuflă, fiindcă nu-l pot ţine cu dop.
Și dacă n-are dop, intră așa, în el, un fel de aer… Dacă ar fi cu dop… *(Clienţii pun paharele aproape pline pe ladă și pleacă.)*
SOŢUL: Nu te necăji: Intrăm la cofetărie, unde găsim o băutură pe cinste. Sortimentele sunt acum mult mai variate.
SOŢIA: Zău? De unde știi?
SOŢUL: A spus directorul general la radio.
Cum prin preajmă se află cofetăria „Ciuboţica Cucului", e, firește, abordată. Vânzătoarea de la galantare e o fiinţă flegmatică, expeditivă, intratabilă.
SOŢUL: Aveţi Pepsi?
VÂNZĂTOAREA: Nu ţinem. Altcineva.
SOŢUL: Dar Cico?
VÂNZĂTOAREA: Nu ţinem. Altcineva. Nu încurcaţi locul.
SOŢUL: Poate Citro…
VÂNZĂTOAREA: Aoleu, dom'le. Da' încăpăţânat mai ești. Ţi-am spus doar să eliberezi locul. Noi avem în *specific* numai apă minerală. Se dă cu sticla.
SOŢUL: E rece?
VÂNZĂTOAREA: N-o ţinem la rece, că se *delată* sticla și face *isplozie.*
SOŢIA: Hai s-o luăm așa.
SOŢUL: Daţi o sticlă cu apă minerală.
VÂNZĂTOAREA: Slănic ori Hebe?
SOŢUL: Astea sunt medicinale.
VÂNZĂTOAREA *(dezvăluindu-și resurse ironice, de nebănuit la prima vedere)*:

Și ce, pe dumneata nu te doare nimic?

N-ai *ciumatizm?* Ba bine că n-ai. Eu numai de asta beau și nu am nici pe dracu'. Altcineva.

SOŢIA: Nu mai vreau, să mergem.

SOŢUL: Cum se poate însoţi apa de Slănic cu prăjiturile?

VÂNZĂTOAREA: Da' ce. Te-am obligat eu să iei și prăjituri? Asta-i bună! Vezi-ţi, dom'le, de treabă, știi? Altcineva. Hai, hai. Altcineva!

Soţii Îşi continuă calea prin deșertul fără surse lichide. Scopul lor ultim pare să fie cinematograful „Claponul", a cărui firmă s-a și ivit, în toată suavitatea ei.

SOŢUL: Până începe filmul, bem aici ceva, la bufet.

SOŢIA: Acuma chiar, că mor de sete.

Bufetul e luminat cu neon și-i plin cu punguliţe de ţiplă, pe care spectatorii le vor desface apoi, cu cruzime înceată, în timpul proiecţiei, în sală. Vânzătoarea intens cea fată, calmă, gospodină.

SOŢUL: Ce putem bea la dumneavoastră?

VÂNZĂTOAREA *(coafata):* Numai citronadă.

SOŢUL: Nu vă mai întreb dacă-i rece.

VÂNZĂTOAREA: De ce să nu mă întrebaţi? Mă întrebaţi și eu vă răspund: *cu cea mai mare plăcere* v-aș servi-o rece, dacă nu mi s-ar fi defectat frigiderul. De două săptămâni. Am făcut și referat să mi-l repare, dar uite că…

SOŢUL: Daţi două pahare. *(Vânzătoarea servește. Soţul privește lichidul în zare.)* Dar de ce e așa tulbure?

VÂNZĂTOAREA: Tulbure? Cum tulbure?

SOŢUL: În sensul că nu-i limpede.

VÂNZĂTOAREA: Păi e și normal, fiindcă are în ea mai multe materii.

SOŢUL: Ce materii?

VÂNZĂTOAREA: Mă rog… astea… lămâi, portocale, zahăr, mai știu cu ce…

SOŢUL: Văd și niște firicele albe…

VÂNZĂTOAREA: Or fi scame de la prosopul cu care șterg paharele.

SOŢUL: Dar unde ţineţi băutura?

VÂNZĂTOAREA: În bidoane. Poftiţi. Priviţi.

Soţul se apleacă peste tejghea, priveliștea dându-i însă senzaţiile de pe buza unei prăpăstii.

SOŢUL: Și cu ce-o scoateţi de acolo?

VÂNZĂTOAREA: Cu ibricul. *(Îi arată un obiect teșit, șui.)*

SOŢUL: Înseamnă că băgaţi și mâna în bidon?

VÂNZĂTOAREA: Dar cum altfel? însă să știţi că eu sunt foarte curată, mie nici soţul meu de acasă nu îndrăznește să-mi facă vreo observaţie.

SOŢIA *(gustând):* E pur și simplu apă chioară.

VÂNZĂTOAREA: Mă miră, doamnă dragă, că vă pronunţaţi așa. Sigur că are și apă, însă nu chioară. Doar i-o pune acolo, la laborator, nu i-o pun eu aici.

SOŢIA: Acolo, aici, rugaţi s-o pună mai pe sponci, nu chiar așa, cu polonicul.

VÂNZĂTOAREA: Eu nu lucrez cu polonicul, lucrez cu ibricul, doamnă dragă,

i-am arătat și dumnealui. A fost de email și puţin s-a ciobit, dar l-am adus de acasă, de la mine, nu-i de la între prindere și-l spăl cu sodă caustică în fiecare săptămână.

SOŢIA *(soţului):* Hai să intrăm în sală, că mi-a trecut setea.

SOŢUL: Dă-l barem un pahar cu apă.

VÂNZĂTOAREA: Eu *cu cea mai mare plăcere* i-aș da, dar să ştiţi că nu-i bună de băut, are ceva plumb de pe ţeavă, am făcut și referat la direcţie de opt luni și uite că nu vrea să schimbe ţeava zice că ar trebui mai întâi dărâmat imobilul.

SOŢIA: A, nu, asta nu, dacă trebuie dărâmat un imobil ca să beau un pahar cu apă rece în București, prefer să mor de sete. Hai, bărbate, hai la film.

SOŢUL *(vânzătoarei):* Și dumneata cu ce-ţi stingi setea?

VÂNZĂTOAREA: Mie mi-aduce soţul Pepsi în termos, că doar nu-s nebună să mă intoxic cu ce am aici!

Matinală

— Într-o zi înnourată, cam morocănoasă –

Bloc. Odaie. Perdele grele la ferestre. Calendarul arată că e duminică. Doi soţi, destul de maturi, dorm liniștiţi în patul dublu. Sună, în același timp, soneria de la intrare, deșteptătorul și telefonul.

BĂRBATUL *(apucând ceasul-deșteptător, buimac de somn):* Alo!

FEMEIA *(somnoroasă):* Vorbești cu deşteptătorul? Oprește-l naibii și ridică receptorul.

BĂRBATUL: Ah, pardon! *(Oprește ceasul.)*

Vezi tu cine e la telefon, mă duc eu să văd cine e la ușă. *(Se duce agale spre ușă, în timp ce mâna molatică a femeii se întinde spre receptor.)*

FEMEIA: Alo! mai tare! Alo!… Ce vrei, omule?… Care crap? De unde să-ţi aduc crap?… Nu, nu e Gostatul… *(Trântește receptorul.)*

BĂRBATUL *(în ușă, în dialog cu o femeie cu broboadă neagră):* Mulţumesc, n-avem nevoie.

FEMEIA CU BROBOADA: Sunt ridichi de lună, foarte proaspete.

BĂRBATUL: Am luat ieri din piaţă. Mulţumesc.

FEMEIA CU BROBOADA: Atunci niște brânzică cu smântânică?

BĂRBATUL: Nu, vă mulţumesc mult.

FEMEIA OU BROBOADA: Da’ niște leuștean? Întreba ţi-o pe doamna, poate vrea ea.

BĂRBATUL: Leuștean?

FEMEIA CU BROBOADA: Da, e proaspăt.

BĂRBATUL: Să întreb. *(întorcându-se în cameră.)* Dacă dorești leuștean, e la ușă.

(Femeia se ridică furioasă din pat, vine în hol, îi aruncă sătencii o privire cum plită și trântește ușa cu năduf.)

FEMEIA: E duminică azi?

BĂRBATUL: E.

FEMEIA: Am și eu dreptul să mă scol mai târziu?

BĂRBATUL: Ai.

FEMEIA: Atunci de ce-ai pus ceasul să sune la opt?

BĂRBATUL: La nouă e, la televizor, frate-meu, la *Ora satului.* Vreau să-l văd.

FEMEIA: Puteai să aranjezi cu el să vorbească mai târziu.

BĂRBATUL: Nu mi-a dat prin gând.

FEMEIA: Până la nouă fără un sfert…ba nu, la fără cinci, vreau liniște.

BĂRBATUL: O vei avea. *(Se culcă amândoi. Ea cu capul în pernă, el, cu mâinile sub cap. O clipă e liniște, cineva apasă din nou pe butonul soneriei de la intrare. Femeia deschide numai un ochi, crâncen, și trage plapuma peste cap. Bărbatul se duce din nou în hol. În faţa uşii, o persoană foarte brunetă, masculină, ducând în spate un maldăr de oale, tigăi, lighene.)*

PERSOANA: Săru-mâna domnu'. Dăm oale, ibrice căldări pe haine vechi, obiecte uzate, pantofi vechi, oricât de stâlciţi, domnu', oalele e noi nouţe, domnu', ori o pătură, ștergare, balonsai, domnu'…

BĂRBATUL: Vă mulţumesc. Asortimentul nostru de oale e complet.

PERSOANA: Atuncea fier vechi domnu', râșniţă defectă, tingire spartă, cană cu gaură, orice, domnu', numai tablă să fie.

BĂRBATUL: Vă rog să mă scuzaţi, nu vă pot fi de folos, îmi pare rău. La revedere. *(Dă să închidă ușa, dar celălalt nu-l lasă.)*

PERSOANA: Poate vreun *indisminsabil,* domn', ori o jachetă, fular, o borsalină, o șapcă, domnu', ia uitaţi-vă ce cratiţă lux vă dăm în schimb, întrebaţi pe cocoana, mă rog frumos. *(Bărbatul are o șovăire, poate că soţia, mai știi… Se îndreaptă deci din nou spre încăpere, dar de acolo vine furtunoasă stăpâna casei, care izbește iarăși ușa în nasul solicitantului.)*

FEMEIA: Tu nu poţi spune *nu,* pur și simplu? Atât să spui: *nu* și gata.

BĂRBATUL: Bine, dragă, bine, dar nu trebuia să te trezești.

FEMEIA *(aruncându-se în pat cu un fel de deznădejde care intrigă vădit arcurile somierei):* Cum să nu mă trezesc dacă ăla scutură tigăile de parcă ar trage clopotele?

BĂRBATUL *(culcându-se, după ce a privit discret ceasul):* Mda, ai dreptate. *(Liniște. Sună telefonul.)* Alo!… Bună dimineaţa… Cine e?… Care comitete?… De stradă… Da, poftim… Credeţi că e absolut necesară și prezenţa noastră?… Bine, dacă trebuie… Permiteţi-mi o clipă să mă consult cu soţia. *(Acoperă pâlnia cu mina.)* Auzi, zice că…

FEMEIA *(disperată, plângăreaţă):* Nu vreau ședinţe, vreau somn, puţin somn.

BĂRBATUL *(în telefon):* Dacă nu vă supăraţi, la ce oră e ședinţa? A început de o jumătate de oră?… În cazul ăsta la ce bun să mai venim? *(Femeii.)* Auzi că în afară de președinte n-a venit nimeni și ne roagă să ne mobilizăm noi.

(Femeia se înfășoară furioasă în plapumă.) Dacă n-a venit nimeni, cum aţi început de o jumătate de oră?… A închis, deh… *(Femeia se ridică ameţită de somn, se duce la firele soneriei, îşi face* un *calcul din ochi și rupe unul.*

Apoi conspectează telefonul. Bărbatul realizează primejdia și intervine grijuliu.)

Nu, maică, telefonul, nu, te rog eu frumos. Uite, Îl ascund aici şi-o să tacă. *(Îl pune sub pernă. Femeia se azvârle cu patimă patetică în așternut.*

Afară, în faţa uşii, apasă pe sonerie încasatorul de lumină. După un minut, sosește și încasatorul de la Gaze.)

ÎNCASATORUL DE GAZE: Nu răspunde?

ÎNCASATORUL DE LUMINA: Nu. Și mă miră. Doar e duminică. Și prea e de dimineaţă ca să fie plecaţi. Eu am principiul de apuc omul matinal, altminteri îl scap și p-ormă tot el face un drum în plus la casierie, ca să-și plătească lumina.

ÎNCASATORUL DE GAZE: Aici locuiesc doi oameni mai în vârstă, Îi cunosc, nu cred să se fi deplasat în vreo excursie. I-am rugat ca atunci când vin pentru plata gazelor și ei nu-s acasă, să pună un anunţ pe uşă. Așa că ar fi lipit anunţul pe uşă. *(Sună și el.)* la pune dumneata urechea la crăpătură în timp ce sun. Se aude ceva?

ÎNCASATORUL DE LUMINA: Eu am un auz foarte bun, prind și mișcarea moliei în dulap, dar aici e mormânt. *(Iată și factorul poștal.)*

FACTORUL: Aţi sunat? Nu răspunde? la lăsaţi-mă și pe mine, că le-am adus o ilustrată. *(Sună și el.)* Staţi de mult?

ÎNCASATORUL DE GAZE: De vreun sfert de ceas.

FACTORUL: Să nu li se fi întâmplat ceva. *(În casă, cei doi soţi au aţipit cuminţi.)* Sunt cam în vârstă, or fi uitat gazele deschise…

ÎNCASATORUL DE GAZE *(mirosind):* Mda… mi se pare mie, ori e puţin miros, hai?

ÎNCASATORUL DE LUMINA: Eu am un nas care nu iartă. Daţi-mi voie… *(Adulmecă în crăpătura uşii.)* Auziţi? Sunt gaze. Absolut precis. Să ştiţi că s-au asfixiat.

FACTORUL *(cu responsabilitate civică):* Ce facem? Dăm un telefon la miliţie? Ori la Salvare?

ÎNCASATORUL DE LUMINA: Întreprinderea de gaze, a dumneavoastră, face câteodată surprize de astea, nu?

ÎNCASATORUL DE GAZE: Nu cunosc niciun caz în ultimii zece ani, dar întreru peri de lumină, slavă Domnului.

ÎNCASATORUL DE LUMINA: Vă rog. Respectaţi munca electricienilor, ei nu precupeţesc nimic ca să…

ÎNCASATORUL DE GAZE: Ba eu o să vă rog pe dumneavoastră să nu ridicaţi tonul la mine, fiindcă nu vă sunt salariat. *(O femeie bătrână, care a urcat greu scara.)*

BĂTRÂNA: Nu ştiţi, aici e cu borșul?

FACTORUL: Ce borș?

BĂTRÂNA: E cineva care vinde borș de casă, dar nu știu dacă la etajul ăsta… Ba cred că aici e… Ba nu…

FACTORUL *(răstit):* Ei cum. Umbli pe la toate uşile ca să vezi unde e borșul?

ÎNCASATORUL DE GAZE *(încasatorului de la lumină):* Te rog să-ţi măsori cuvintele când te pronunţi despre întreprinderea noastră.

ÎNCASATORUL DE LUMINA: Îmi dai dumneata mie lecţii de purtare? Mie, care

sunt premiat pentru comportare din două în două trimestre?

BĂTRÂNA: Dar dacă e aici? Eu zic totuși să sun.

FACTORUL: Întâi asigură-te jos, la portăreasă, că e aici și după aia sună. *(Se ciorovăiesc toţi. Zurba crește, pătrunde în casă. Femeia se ridică în capul oaselor. Bărbatul, de asemenea.)*

FEMEIA: E scandal pe scară.

BĂRBATUL: S-o fi întâmplat ceva.

FEMEIA *(sculându-se):* Asta mai lipsea. *(Se îndreaptă amândoi spre ușă, o deschid, cei de afară amuţesc, apoi cei doi în căsători intră buluc în casă.)*

BĂTRÂNA: Mai aveţi borș?

FEMEIA: Da, mulţumesc, nu ne lipsește.

BĂTRÂNA: Aș lua de doi lei.

FEMEIA: Jos, draga mea, jos, la parter, vezi că scrie acolo, mare, e firmă.

BĂTRÂNA: Apoi eu știu să citesc? *(Cu toate acestea se decide să viziteze parterul.)* Nu știu care zicea că e sus. *(Pleacă.)*

FACTORUL: Aveţi o ilustrată de la Malnaș. *(Altceva nu-l mai reţine. Bărbatul și femeia rămân în prag, uitându-se dezolaţi unul la altul.)*

BĂRBATUL: O să dormim după masă, că doar e duminică.

FEMEIA: Mie mi-i frică să mă mai culc.

Nu vezi câtă lume deranjăm dacă dormim?

Rezoluţia cea mai energică

Întreprindere agricolă de stat. Biroul directorial. Directorul citește hârtii, îndreaptă câte ceva, semnează, iar citește. Intră, cu cuvenita bătaie în ușă, un funcţionar cu muncă de răspundere.

FUNCŢIONAR I: Vă salut cu respect, dar vă și anunţ, totodată, că eu nu mai pot conduce secţia cât timp e Vasiliu într-însa.

DIRECTORUL: De ce?

FUNCŢIONAR I: Toată ziua, de dimineaţă până amurgește, cloncăne.

DIRECTORUL: Cloncăne?

FUNCŢIONAR I: Cârâie; critică-n dreapta, critică-n stânga — a zis și de dumneavoastră că sunteţi prea administrativ – în loc să lucrăm, trebuie să-i furnizăm lui explicaţii că de ce aia, de ce astălaltă, și nu-l mai poţi mulţumi nici cum. Așa nu mai e chip.

DIRECTORUL *(în hârtii):* Daţi-l afară.

FUNCŢIONAR I: Să știţi că eu vă aduc numaidecât hârtia la semnat. *(Directorul face semn afirmativ cu capul și se scufundă iar în dosarele lui. Funcţionar I iese; intră Funcţionar II.)*

FUNCŢIONAR II: cu stimă, vă cer acuze că intru așa, dar trebuie să vă informez că Tudorache nu vine de trei zile la serviciu sub pretext că e bolnav. Noi cunoaştem la boli de astea. În limbaj popular le zice — vă rog să mă iertaţi — chiul, și locul lui stă liber, lucrările nu i le face nimeni, știţi prea bine ce fel de om e. Nici nu lasă pe

alţii, dar nici el nu-și îndeplinește sarcinile…

DIRECTORUL: Daţi-l afară !

FUNCŢIONAR II: Nu sunt pentru măsuri extreme, vă amintiţi că l-am mai apărat o dată, atunci când cu cazul acela nenorocit de familie, dar acum a ajuns cuţitul la os şi… Mai așteptăm o zi, să vedem dacă aduce certificat şi de nu aduce…

DIRECTORUL *(tăios):* Întâi daţi-l afară și pe urmă aflăm noi ce boală a avut.

(Funcţionar *II salută tăcut și iese. Intră secretara. Întinde o hârtie.)* Asta ce-i?

SECRETARA: De la brigada a doua; șeful brigăzii îl reclamă pe Niţoiu că i-a calculat greșit salariul din cauza unei dușmănii personale, căci ei au cerut amândoi în căsătorie aceeași fată care, de fapt, s-a măritat cu un al treilea și de atunci Niţoiu al nostru îi poartă sâmbetele.

DIRECTORUL: Cui îi poartă sâmbetele?

SECRETARA: Șefului de brigadă…

DIRECTORUL: Niţoiu…

SECRETARA: El.

DIRECTORUL: Să fie dat afară.

(Secretara îi întinde hârtia să semneze.Directorul semnează. Secretara iese. O clipă de pauză. Zbârnâie soneria de anunţ a telefonului. Vocea secretarei: „Inginerul-șef vă caută, de la păstrăvărie". Directorul ridică receptorul.)

INGINERUL-ȘEF *(la telefon):* Dacă nu-l critici dumneata pe Luţescu, eu îl dau cu capul de pereţi. S-a apucat să le servească peștilor un meniu special, pe care noi nu l-am aprobat. O fi cercetător, o fi savant, o fi băiat cu carte, nu zic, dar așa nu merge. Te rog să-l chemi la ordine.

DIRECTORUL *(ritos):* Dă-l afară!

INGINERUL-ȘEF: Nu, nu chiar așa, e un om valoros, atâta doar că e încăpăţânat.

O discuţie a dumitale cu dânsul…

DIRECTORUL: Am mai avut una și tot degeaba. Dă-l afară, cum îţi spun eu.

INGINERUL-ȘEF: Insist, — totuși, pentru o convorbire, eventual în trei.

DIRECTORUL: Dacă nu-l dai afară, îl dau eu și te dau și pe dumneata, că mă ţii de la treburi. *(închide telefonul.)*

*

Birou departamental la București. La masa, șeful departamentului. În faţa lui. Delegatul, cu un dosar voluminos.

ȘEFUL DEPARTAMENTULUI: Aţi cercetat cu toată atenţia?

DELEGATUL: Fiecare reclamaţie-i întemeiată. Omul accidentat a fost concediat în timp ce era în spital. Altul, concediat pentru critici în general fondate. Alta, pentru că nu s-a supus unei dispoziţii care încălca legea. Ba chiar unul, fiindcă se așezase pe gard în curtea direcţiei și cânta.

ȘEFUL DEPARTAMENTULUI: Cum de-l apucase cântatul tocmai acolo?

DELEGATUL: Să vedeţi, cânta un cuplet satiric, din programul brigăzii artistice, despre unele nereguli de care directorul nu voia să ia cunoștinţă.

ȘEFUL DEPARTAMENTULUI: Și așa, a luat…

DELEGATUL: În general, în problema cadrelor e, acolo, o adevărată vraiște.

ȘEFUL DEPARTAMENTULUI: Deci toate abuzurile semnalate sunt reale?

DELEGATUL: Da.

ȘEFUL DEPARTAMENTULUI: Cu directorul ai vorbit?

DELEGATUL: Oarecum.

ȘEFUL DEPARTAMENTULUI: Adică?

DELEGATUL: În timp ce-i citeam reclamaţiile, m-a dat afară.

ȘEFUL DEPARTAMENTULUI: Cum te-a dat afară?

DELEGATUL: La propriu. M-a luat de cu ler, a deschis ușa și. Vă rog să nu vă supăraţi, mi-a tras și un șut de clasă internaţională.

ȘEFUL DEPARTAMENTULUI: Sper ci nu te-a vătămat prea rău.

DELEGATUL: Oricum n-am găsit loc în tren și a trebuit să stau în picioare.

ȘEFUL DEPARTAMENTULUI *(oftând se vor):* Ei, dacă așa se prezintă situaţia…*(Delegatul îi întinde o hârtie pentru rezoluţie.)*

*

Din nou la întreprinderea agricolă de stat, în biroul direcţiei. Directorul citește mereu. Intră secretara.

SECRETARA: Un plic strict personal.

DIRECTORUL: Desfă-l și citește-l. *(Secretara îl desface, citește și pune înfricoșată hârtia pe birou, după care iese rapid.*

Directorul apucă, fără interes, documentul, îl parcurge, se scoală în picioare mânios, trântește un formidabil pumn în dosarele de pe masă și strigă către un auditoriu nevăzut.) Pe mine? Să mă dea afară pe mine? Pe mine să mă dea afară? A-fară?

Dar, vai, nu-l aude nimeni…

Când plouă, taci și-ascultă…

Se împlineau nu știu câţi ani de la nașterea sau de la moartea lui Francis Carco, poet delicat al suburbiilor și mansardelor pariziene, al tristeţilor pluvioase și bucuriilor gingașe. Când cineva care a avut faimă literară împlinește, ca vârstă aniversară ori funerară, o cifră rotundă, revistele literare îl trec în planul de apariţie fie cu un medalion, fie cu un fragment redescoperit în jurul căruia începe o dispută crâncenă dacă e, ori nu e inedit, fie cu o simplă poză dedesubtul căreia se exclamă nostalgic: Ar fi avut, azi, 115 ani!”

Cum redactorul-șef al revistei de cultură poetică şi loisir rustic îşi aminti că fostul său coleg de cămin studenţesc Aurel Brambură îi citea uneori, până în zori, versuri simboliste, îi telefonă, invitindu-l să pregătească o pagină de traduceri și să facă rost de o poză a defunctului. Brambură era el însuși un distins poet, participa regulat la festivaluri internaţionale unde-și citea producerile în franceză, valsând graseiat, printre rime rare, primi deci oferta, deschise cărticica pătrată și se opri la strofa: „Ne parlons-pas, écoutes / La pluie a grosses gouttes / Dégouliner du toit / Et ruisseller aux vitres”. Transcrise în traducere brută: „Să nu vorbim, ascultă / Ploaia cu picături mari / Picurând de pe acoperiș / Și curgând șiroaie la ferestre”.

Privi o clipă rândurile ţepene și-l bătu condescendent, pe un umăr imaginar, pe autor: „E bine, bătrâne, e evocator, dar nu te las eu așa, cu contradicţii logice și repetări fastidioase «picături — picurând», ba «picurând», ba «curgând șiroaie». Te dau frumușel la gealău și lustruim totul lună”.

Îşi aminti însă că un critic suferind cronic de stomac îl acuzase a-l fi „lustruit” pe Rollinat, renunţă deci la cuvânt și-i zise din nou „bătrânului”, cu tandreţe: „Nu, frate, nu de o atare lustruire e vorba, ci de cea care dă strălucire. Vei vedea. Vei fi mulţumit. Te asigur”.

Privi incert pe fereastră, unde, vrăbiile îşi disputau flecare semincioarele de pe pervaz, admiră o clipă cerul pur de vară, tuși, întoarse perna de pe fotoliu, controlă dacă şti loul e plin și scrise în capul colii:

„Când plouă, ploaie multă
Să nu vorbim, ascultă!”

Și aruncă numaidecât hârtia în coșul de sub birou, apreciindu-și întâiul rezultat drept o „mocofănie”. „Fac dintr-un vers al lui, di stilat, două de bragă. Să-mi fie rușine !”.

Se duse la fereastră să alunge vrăbiile; mătură seminţele cu palma și o văzu pieziș pe nevastă-sa, în balcon, în capot, zâmbind unui necunoscut din stradă.

— Cine-i persoana? — o întreb surd.

Adelaida zâmbea mereu, fix, în timp ce necunoscutul perora cu gesturi largi, făcând să sclipească în soare un mic obiect de cristal liliachiu.

— Ce-i aici — se înnegura Brambura – îţi oferă daruri și tu continui să-l asculţi?

Adelaida nu se întoarse spre el, dar îi murmură printre dinţi că e un exerciţiu yoga. Poetul căută cu privirea vreo mătură cu coadă lungă, dar fu călcat pe picior ca să aibă răbdare fiindcă i se va explica: „Am scuturat faţa de masă în stradă — îi transmise, cu gura încleștată, Adelaida — și am uitat scrumiera în ea. Dacă reușesc să-i surâd mut încă cinci minute, se inhibă, uită ce l-a lovit în cap și pleacă”.

Se reașază pe fotoliul cu pernă și scrise din nou, de astă dată la mijlocul paginii:

„Să nu vorbim când plouă!”

Trebuie totuși — îşi spuse — să folosesc alexandrinul său, în orice caz, un vers mai lung, care e mai confortabil.

„Când vezi că-ncepe ploaia, să nu mai spui nimic”.

Citi cu glas tare ce scrisese, hotărî că e o prostie incalificabilă, lăsă foaia să alunece pe podea și reluă scurt, zgâriind hârtia:

„Taci că plouă!”

Ei aș!

Acum era chiar revoltat. Citi poezia originală până la capăt, și conchise că trebuie să-i respecte metrica. Sub fereastra din stânga se auzeau glasuri de copii și Aurel privi cu fereală în curticică, unde fiică-sa con versa, la umbră, cu prietenele ei de joacă:

— Mâine nu pot să te văd, draga mea –

Îi spunea cea mai mică, a vecinului de palier — plec mai devreme, deoarece am oră de dezvoltarea vorbirii.

— Da, e un motiv — admise domnișoara Brambură, scuturându-și părul din ochi – vorbește-mi atunci astăzi despre stomacul tău. Eu sunt profesoara, și Codruţa e inspectoarea școlară. Hai, draga mea, nu fi hibată.

— Eu nu sunt hibată, am șase ani și șapte luni.

— Așa se cheamă când te temi de profesoară, lămuri Codruţa. Să fii clară, da?

— Stomacul meu — îşi începu prelegerea interpelata — este aici (şi-şi arată cu amândouă mâinile pieptul) și consumă nitreţuri.

— Nutreţe — fu corectată.

— Nitreţe — stărui Voichiţa, netulburată.

— Trebuie, să asculţi de inspectoare — insistă Lucia Brambură, fiindcă ea e mai mare și știe totul. Absolut totul.

— Tu câţi ani ai, Codruţa? Ești mai mare ca mama mea? — se neliniști puţin „eleva”.

— Stomacul omului nu-i acolo unde ai arătat tu, ci mai sus. Răspunde la întrebarea mea… Staţi cuminţi, copii! — se răsti către clasa nevăzută. De ce sunteţi agitaţi?

— Eu sunt agitată din cauza stranportului.

— Ce ai, dragă? râse Lucia subţirel. Și Codruţa se încovoie și ea de veselie. Voichiţa înșfăca, drept răspuns, păpușa enormă, aruncată în nisip, o puse pe braţe și începu să alerge roată, în cerc micţipind: „Sunt dispcrată, disperată, lăsaţi-mă prin fată, lăsaţi-mă prin faţă, oameni buni, merg la serviciu, nu triviţi copilul, nu triviţi copilul…”

— Hai să facem o budincă de sărbătorile legale! — hotărâră celelalte două și una îşi piţigăie vocea către presupusul vânzător de la „Alimentara”: „De ce n-aveţi stafide? Ia adu condica”.

— Iertaţi-mă, doamnă, se sclifosi Codruţa, ies la pensie mâine seară, să nu mă daţi la Reflector…

Brambură închise încetișor fereastra și se întrebă de ce nu folosește fetiţa asemenea cuvinte în casă, unde, de altfel, e tăcută și molatică. Ne mistifică, desigur, îşi spuse. Se întinse pe canapea, cătând lung în tavanul afumat, se ridică brusc și înșiră șovăind:

„Când plouă, taci și-ascultă…”

Răsuflă ușurat; da, era de acord. Acesta e ritmul, cadenţa e și ea potrivită, parcă ar bate ploaia însăși metronomul. Își notă într-un carnet alb un vers posibil, ori o imagine: „metronomul ploii”, şi-şi aminti de cuvintele cuiva care afirmase că traducând îţi vin idei poetice. Rămâne de văzut — mor măi — dacă „metronomizarea ploii” e o idee sau un fleac logoreic.

Îl sunară de la policlinică, să-l întrebe dacă se prezintă ori ba la microradiofotografie.

„De ce să mă prezint?” — se interesă, sincer neconvins, Brambură. „E în interesul dumneavoastră — îl asigură vocea feminină de dincolo — noi mai avem un scriitor în circumscripţie și dumnealui a venit disciplinat, constatându-se de către noi că n-are nimic”.

Nu voi folosi rimele, ci doar ritmul lui Carco — decise traducătorul, făcând cilindru pagina; aşadar, hai cu versul al doilea, hai, băiete, calcă pe urmele falnicului moș neag, nu chiar pe urme, dar pe de lături, aproape, cât mai aproape:

„Cum picurânda ploaie…”

Nu, spanac: când plouă, ascultă ploaia!

Am o zi proastă.

„Mai bine am merge la ștrand! îi strigă, prin ușa de sticlă, Adelaida. Aș putea fi gata într-un sfert de oră”. „Am de lucru, strigă și Aurel, dimineaţa de azi e moartă”. „Atunci, măcar dă un telefon la Aragaz, că butelia e pe isprăvite…”

Formă de zece ori numărul întreprinderii, mereu ocupat, și reclamă la numărul de reclamaţii că nu poate prinde serviciul de comenzi. Fu sfătuit să revină necontenit „fiind că toată lumea cheamă, dar nimeni nu se gândeşte”.

Reluă vesel:

„Când plouă, taci și-ascultă
Cum picurii de ploaie…”

Da, ar merge, dar franţuzul zice „a grosses gouttes”, deci picături mari, grele, pline, trebuie obţinută senzaţia de boabe lichide; șterse și notă:

„Cum picuri plini de apă…”

Ei, plini, na…

Șterse din nou:

„Cum picuri grei de apă…”

Cam așa…

Aruncă halatul, era prea cald, scoase din frigider o sticlă de apă minerală şi-şi sărută nevasta pe umărul gol, în timp ce aceasta îşi încerca în faţa oglinzii costumul de baie.

Adelaida zâmbi, ferindu-se:

— Ce lucrezi tu acolo?

— O traducere. Să nu te duci la ștrand singură.

— Mai ai mult?

Aurel schiţă un semn evaziv și se așeză iar pe canapea, cu faţa în jos, scandând:

„Curg șiroaie stropi de apa
Apa curge în șiroaie
Șiroiește ploaia-n picuri…”

dar era adânc nemulţumit și pentru prima oară îşi puse problema să renunţe: „Dacă, după două ore, n-am ajuns nici la capătul primei strofe…”

Într-adevăr, era o zi fierbinte; îşi evocă înfiorat răcoarea piscinei cu valuri, unde fetiţa s-ar fi zbenguit fericită, iar nevasta ar fi sărit de la trambulină sucindu-și ca un șurub trupul prelung și zvelt. Am cam căpătat guşă — se privi în oglinda ovală.

Sosi o telegramă de la Asociaţia Scriitorilor, prin care era rugat să poftească la

o ședinţă, în după-amiaza aceleiași zile. La ordinea de zi, repartiţia biletelor da casa de odihnă de pe litoral, unde pentru șaptezeci și două de locuri posibile erau șase sute unsprezece cereri. Vor hotărî și fără mine — medită — și deschise toate ferestrele, lăsând să pătrundă zgomotele curţii, ale etajelor superioare și a două străzi cu circulaţie intensă. Șiroaie de mașini — îşi spuse — șuvoi, ce circulaţie de metropolă!

Și numaidecât se repezi la birou, însemnând:

„Șiroaie pe acoperișuri…”

Aș! Licenţa „șiroaie”, abreviere verbală în loc de „șiroiesc” ar fi posibilă, dar sunt silabe în plus și apoi, exact, s-ar cuveni „șiroaie de pe acoperișuri”, ceea ce e, iarăși, foarte lung și deloc grozav.

Admiră primele două versuri, îl tăie pe al treilea și adormi ușor, în zgomot și soare, pe canapeaua dintre rafturile cu cărţi.

Îl trezi larma din odaia cealaltă: voci învălmășite, un ţipăt lung, o ușă trântită. Preşedint ele comitetului de bloc și alţi trei membri voiau să ţină ședinţă extraordinară imediat, și-l pofteau pe Brambura, care era și el membru, în spălătorie. „Ce-avem de spălat?” întrebă acesta nedumerit și somnolent. Cei patru ţineau să-i explice toţi odată ce s-a întâmplat la familia Turcu, „veșnica problemă”; madam Turcu avea trei fete de diferite dimensiuni, care organizau “ceaiuri” pe rând, cam de șase ori pe săptămână, deteriorând tavanele a doua apartamente de dedesubt și distrugând sistematic nopţile a vreo zece locatari. Adusă pe sus la prima discuţie în holul lui Brambură, doamna Turcu părăsise incinta revoltată. Întrucât cineva apucase a spune că e și „o chestie imorală”. Bine, admise poetul, hai la spălătorie. „Suntem în majoritate! anunţă preşedintele, pe scări, în drum spre subsol.

Acolo, după un ceas de discuţii, se alcătui un subcomitet, însărcinat a avea o întrevedere cu familia Turcu în plenul ei.

„Șiroaie-n coperișuri…”

notă traducătorul, reașezat incomod, pe-o rână, în fotoliul său; dar până la ora trei nu izbuti să găsească o expresie rezonabilă în legătură cu ceea ce făcea ploaia la ferestre, „ruisseler aux vitres”. Refuză să se ducă la masă, ascultă cu urechea ciulită, cum nevasta și fetiţa se culcă, îndemnându-se una pe alta, tandre, „dormi puișo”, „închide ochişorii, fetiţă scumpă”, „hai să adormim odată, fetelor”, ferecă geamurile când auzi ultimul tunet și cum cerul se întunecă brusc, răsturnând violetul asfinţitului într-o baie de cenușă, se trânti în șezlongul de lângă ușa balconului.

Ploaia se dezlănţui vijelioasă; întâi bătură câteva bobiţe de grindină, apoi se lăsă deasupra pământului o pânză de apă atât de deasă, încât părea că se înnoptează. Brambură privi visător pârâiașele din balcon, bulbucii din oalele cu gherghine, se descălţă, ieși o clipă să-l biciuie potopul și, la lumina fulgerelor, odată

cu primul trăsnet, înșiră, cu mină udă, dintr-o suflare, traducerea primei strofe din poezia lui Carco:

„Să nu vorbim, ascultă
Cum picurii de ploaie
Șiroaie-n coperișuri
Și se preling pe geam”.

Închise clempușa telefonului, îşi șterse capul cu halatul, păși dincolo, în vârful picioarelor și se întinse binișor pe studio, lipindu-se de nevastă-sa, care adăpostea fetiţa ghemuită la pieptul ei.

Ceva mai departe, într-una din odăile revistei, redactorul-șef înjura ploaia și-l suna în zadar la telefon, ca să-i decomande pagina, întrucât, între timp, secretara obligată să ţină evidenţa datelor aniversare și comemorative descoperise că, în aceeași săptămână, Goethe murise, de o cifră mult mai rotundă decât poetul francez.

Dar Brambură dormea, legănat de ropotul ploii și visa că Francis Carco îl îmbrăţișează, îl pupă-n creștet și-i spune duios:

„Ești mai mare decât mine, frate!”

IMPRESII DIN STRATOSFERA

Cum a devenit filosof Ariston

Ariston din Chios, un bărbat tânăr, mărunt, cu părul creţ, urca agale, dinspre port, pe uliţa Sicofanţilor, mincind curmale și mijindu-și ochii, din când în când, spre Parthenon. Ajunse în Agora; din cauza soarelui puternic o bătrână Îşi stropea catârul cu o mătură udă.

— Spune-mi, rogu-te — i se adresă — un de e casa lui Epicur?

Femeia ridică din umeri. Un om aflat în preajmă Îi făcu semn spre stânga, dar când Ariston o porni într-acolo, îl auzi din urmă-i:

— Nu te duce la el, e un șarlatan!

Străinul se întoarse curios:

— Da — adăugă celălalt, nepăsător — e un ticălos. Toată Atena o știe.

— Vreau să-l cunosc — spuse Ariston – înainte de a-l cunoaşte. Așadar, ce-i reproşezi?

Omul, care se odihnea la soare, îi făcu semn să se așeze în pătratul de umbră de pe marmura transparentă și întinse palma, semn că voia și el curmale. Vorbea leneș, dar frumos:

— Împreună cu taică-său, alt zdrenţăros, umblă cu desaga prin sate și dă lecţii ţărănoilor, luând în schimb grăunţe de tamarisc. O familie de netrebnici. Maică-sa face vrăjitorii, frate-său e codoș, iar el însuși în parte patul între răsăritul lunii și al

soare lui cu o curtezană.

— Dar știe să deosebească un gând rău de un vis bun?

— Cum adică?

— Dacă preţuiește mai mult un piţigoi viu, decât un bivol mort.

Atenianul se răsuci, nemulţumit, pe o coastă.

— Ce importanţă are, de vreme ce e ipocrit? Cere elevilor să facă gimnastică zilnic, iar el stă tolănit și picotește.

— Vreau să învăţ de la dânsul cum să trăiesc fericit. Căci așa scrie în cartea sa „Despre scop”: „Plăcerea este începutul și ţelul unei vieţi fericite”.

Și Ariston dădu să se ridice.

Necunoscutul scuipă sâmburele ultimului fruct înghiţit. Rosti cu dispreţ:

— Îţi pierzi timpul cu el. Umblă numai în litieră, din cauza grăsimii cu care și-a îndesat maţele, așa că pentru a-l asculta va trebui să alergi în urmă-i ca un prepelicar după lișiţe.

Oaspetele mulţumi înclinându-se şi-şi văzu de drum. O porni la întâmplare pe o cale l-ar gă, cu sicomori răcoroși și parfumaţi. Văzu câţiva tineri stând împrejurul unui bătrân înalt, osos. Acesta le vorbea aspru, în fraze elegante, tăind mereu aerul cu mina ca o cange.

— … Și mai ales, feriţi-vă de Epicur, e gre oi și slut, nu poate stăpâni filosofia deoarece e puţin la minte și nu știe decât să se îmbuibe, să se destrăbălеze și să se laude. Ruşine!

Ariston salută cuviincios și întrebă:

— Dar când scrie?

— E un pornograf — izbucni bătrânul – un satâr cu barba în spume, un ţap nădușit, un centaur…

— I-am văzut statuia de bronz în piaţă – reluă indiferent bărbatul cu părul creţ. De ce i-aţi ridicat-o?

— Trufia lui a înălţat-o, cu banii proștilor cărora li se pare, auzindu-l ori citindu-l, că încep să se deștepte.

— Deci nu mă sfătuiești să-l caut?

— Așa cum mă numesc Epictet — urlă bătrânul — îţi adeveresc că în preajma lui îţi vei pierde și cinstea, și numele, şi mintea. Dacă le ai. Căci nu poţi pierde ceea ce nu ai.

Se înserа ușor, vioriu. Ariston se opri la poalele colinei de piatră și bău din izvorul rece. Fete cu tunici de mătase adăstau cu ulcioarele, tăifăsuind gureșe. De sus, dinspre templul sfânt, cobora arhontele însoţit de slujitori. Se opri și ceru apă unei femei.

Alta îşi stropi năframa și i-o dădu să-și răcorească fruntea; apoi plecară iute toate.

Slujitorii se așezară la umbra unui platan, desfăcându-și curelele cu arme.

— Ce nevoi sau visuri te-au adus la Ale na, străine? — îl întrebă arhontele pe Ariston.

— Dorinţa de a învăţa, mărite.

Și-i povesti de ce-i caută pe epicurieni, cărora le ajunsese faima până în ţinutul său.

— Da — consimţi arhontele — e o școală destul de bună. Dar de ce. Nu te-ai duce mai curând la aceea a lui Carneade? Cetatea îl stimează pe Epicur, dar îl iubește pe Carneade.

— Și domnia-ta?

— Mereu sunt în dificultate, deoarece recunoscând că-mi sporește renumele orașului, văd totodată cum îmi scade ascultarea orăşenilor. Epicur nu crede în zei; ori zeii sunt pietrele zidurilor noastre.

— Dar și el propovăduiește dragostea de patrie.

Arhontele îşi trecu degetele prin barba neagră. Se ridică și slujitorii îl înconjurară cu grăbire.

— În felul lui!

— Îi răspunse grav lui Ariston. Din păcate, nu și în felul meu.

— Deci ce mă sfătuiești, atotputernice al Atenei? strigă după el Ariston, sincer ne dumerit.

Arhontele îi aruncă peste umăr:

— Să-l asculţi, dar să nu-l urmezi.

Femeile apărură iar la izvor, pesemne că nu se îndepărtaseră prea mult. Tinerele îi îndemnară pe nedumeritul călător să se ducă la filosof. „Acolo sunt toţi atât de buni și atât de drepţi, atât de prietenoși și știu atâtea…” Îi arătară drumul.

Înconjură colina și deodată auzi zvon vesel de harfe și flaute. Ajunse la un gard de lemn roșcat; într-o grădină umbroasă, sub smochini pletoși, un ospăţ voios adunase câţiva tineri. Pe mese se aflau puţine amfore și talere, dar multe tăbliţe scrise. Câţiva îngânau vag, în cor mut, muzica molcomă. În mijlocul lor, un om frumos, cu faţa rotundă, bine clădit, doar puţin adus de spate, în veşmânt alb, cu cingătoare portocalie, povestea ceva însoţindu-și cuvintele cu gesturi măsurate:

— Nu, nu-l cred pe Pitagora, nu pot să cred că punându-se bunurile laolaltă, vom spori prietenia noastră; poate doar ne încrederea unora în ceilalţi. Ori, fără în credere, prietenia se usucă. Și fără prietenie, universul e un deșert.

— Beau o cupă de vin pentru acest adevăr! înalţă un tânăr rotofei vasul său.

— Dacă vrei să cinstești un adevăr – zâmbi cel cu haină albă — atunci închină-i un pocal cu apă. E tot atât de adevărată ca adevărul însuși.

Timocrates, căci așa îl chema pe durduliul închinător, întrebă dacă vinul nu e și el adevărat. I se răspunse că numai pe jumătate, deoarece e îndoit cu apă.

— Atunci voi bea apă, Epicur — surâse și Timocrates — în cinstea ta. Nu te supără?

Epicur clătină din cap și-i aminti că pâinea și apa pot hrăni cu îndestulare pe om.

— Și nu-ţi vine niciodată poftă să trăieşti luxos, învăţătorule? — întrebă, de după gard, Ariston, destul de tare ca să fie auzit.

Stăpânul grădinii se întoarse fără mirare și se apropie zvelt, cu pași lini:

— Pari păstor.

— Sunt dintr-un ţinut de păstori.

— Atunci să-mi trimiţi o bucată de brânză bună pentru ca să trăiesc luxos când îmi va veni gustul.

Ariston pătrunse dincolo de poartă și-l privi fără sfială pe filosof:

— Oare n-ai scris tu însuţi că scopul vie ţii e plăcerea?

— Într-adevăr, scopul vieţii omului e plăcerea de a trăi omenește, după cum scopul vieţii porcului e de a trăi porcește.

O clipă fu liniște în grădină.

Epicur îl cercetă:

— Mă căutai pe mine, sau ai nimerit aici dintr-o întâmplare?

— Eu nu cred în întâmplare.

— Auziţi — se întoarse Epicur către ai săi — chiar și cei ce nu ne cunosc neam părtășesc credinţele.

— Vin din Chios — continuă Ariston – pentru a-ţi fi discipol. Dar atenienii m-au îndemnat să te ocolesc.

— Ei bine, ocolește-mă!

Toţi se adunaseră în jurul lor, instrumentele se opriseră, larma veselă încetase. Aris ton povesti:

— Am sosit cu o corabie. În strâmtoare a izbucnit furtuna. O tânără s-a apropiat de mine și mi — spus, plângând, că nu vrea să moară fără a fi cunoscut iubirea. Lacrimile ei m-au zguduit și am vrut s-o urmez. Dar marinarul de la cârmă izbucni în râs și mă avertiză că e o hetairă care îmi va cere apoi mai mulţi bani decât m-ar costa dacă aș îneca-o. Vezi deci cât de neștiutor sunt.

— Poţi să rămâi și poţi să pleci — râs punse Epicur — dar întrucât ești neștiutor, orice vei face, te vei afla multă vreme în tulburare. Iată ce-ţi cer, ascultă și hotărăște: ești în stare să duci o viaţă demnă?

— Pot. Și vreau.

— Vei ști să-ţi ajuţi întotdeauna prietenii?

— Ţin la prietenie mai mult decât la viaţă.

— Îţi cinstești tatăl?

— Îl venerez.

— Ai măsură în dragoste?

Ariston nu răspunse.

— Înseamnă că ești slab.

Oaspetele se împotrivi:

— Mă voi stăpâni prin simţul gândirii.

Epicur îl întrebă pe Metrodoros, cel mai înalt și mai tăcut dintre convivi, ce. Crede despre afirmaţie. Acela zise că niciun simţ nu-l poate combate pe celălalt, fiindcă omul dă însemnătate egală tuturor. Filosoful se întoarse din nou către tânărul chiotit:

— Știi să suporţi durerea?

— Da — afirmă răspicat și bucuros Ariston.

— Rău — se mohorî filosoful. Nu trebuie s-o suporţi, trebuie să lupţi împotriva

ei, fiindcă e străină de ființa omenească. Cum te comporţi la mânie?

— Mă stăpânesc. Dar tu?

— Eu nu mă mânii niciodată.

Și iar îl întrebă:

— Poţi învinge ura?

Ariston se gândi mult. Nu găsi răspuns.

Mys, care era sclav și purta o mantie ce nușie, dar făcea parte dintre învăţăcei, fu de părere că se poate. Prin raţiune. Epicur îşi frecă bărbia mulţumit. Se așezară.

— Vei fi în stare să vorbești despre poezie fără să scrii poezii?

— Pot să le scriu fără să vorbesc despre ele.

Izbucniră toţi în râs.

Demetrios, chelul, zise tare că răspunsul i-a făcut plăcere. Ariston observă că e plăcere săracă să râzi de un ignorant.

— Tu ce credeai, venind la mine, că e plăcerea?

— Desfătările cu mâncare, băutură, femei, cântece și jocuri.

— Plăcerile viciosilor nu fac parte din filosofie. Eu socotesc plăcere absenţa suferinţei din corp și a tulburării din suflet. Înţelegi?

Celălalt dădu din cap. Îi era limpede.

— Te mai întreb: către ce aspiri, unde vrei să ajungi?

Ariston pretinse că nu pricepe.

Înţeleptul zise:

— Animalul are aspiraţii?

Hermarchos, care era şchiop și răutăcios, interveni glumeţ, zicând că viţelul are precis, ţelul lui fiind să ajungă bou. Epicur se interesă blajin despre vârsta atinsă de el.

Hermarchos, și când acela pomeni că are treizeci de ani, îi sfătui să mediteze la chestiunea dacă, ajuns la o asemenea vârstă, boul îşi mai poate aminti că a fost cândva viţel.

Apoi se întoarse către Ariston:

— Ce-ţi dorești să fii?

— Un om fără spaime.

Și adăugă:

— Vreau să rămân ou voi…

Epicur stătu o vreme pe gânduri, apoi de clară că-l primește în școală și-l numi prietenul său. Tânărul se arătă mișcat și în timp ce învăţătorul se depărtă puţin, pentru a se spăla pe mâini, le spuse celorlalţi că nu înţelege de ce-l dușmănesc atenienii pe filosof și clevetesc pe seama lui. Fiindcă oamenii de bună credinţă vin la el fără să-i cheme – îl lămuri Hermip cel blând — așa ca tine;

Iar el îi primește cu toată bunăvoinţa.

— Dar cei din viitor ce vor cunoaşte despre noi, epicurienii, adevărul sau birfellle răutăcioase?

La această întrebare nu mai răspunse nimeni.

Epicur ceru doar să se aducă torţe, fiindcă se întunecase. Iar istoria zâmbea în

barbă, undeva, în preajma grădinii, știind prea bine că polemica va continua și peste două mii de ani.

O aventură intraterestră

Plecasem de-acasă în zori, la ora aceea tulbure când aerul e neliniștit, cerul are culoarea argintului viu, iarba se înfioară și păsările îşi dreg glasurile. Străbăteam câmpul pustiu cu pași mari, răscolind, fără vrere, câte-un mușuroi moale, căutând cărarea ca să pot ajunge la drum și de acolo la șosea.

Am auzit un zumzet. „S-a trezit un bâzoi", mi-am zis. Zumzetul creștea, părea a veni de pretutindeni. „Sunt mai mulţi bâzoi, e toată bâzoimea ţinutului", gândii, și pusei mâna streașină la ochi ca să-i văd punctând văzduhul. Se apropia însă, din cerul sur, un disc portocaliu, un fel de emulsie organizată sferic strălucind din ce în ce mai intens. Mă dădui înapoi, o luai la dreapta, mă răsucii în jurul meu, zbârnâitul deveni persistent și percutant, părea o mașină dentară care sfredelește auzul, roata se apropia, căutându-mă, mi se făcu deodată grozav de cald, mă înăbușeam, îmi descheiai febril gulerul cămășii și mă trântii în iarbă, cu faţa la pământ.

Avui brusc senzaţia unui ventilator uriaș, apoi a unei pompe pneumatice care mă ab soarbe, ridicându-mă așa, întins, cum mă aflam. Încercai să privesc, dar pusei iute palmele la ochi; lumina, de fosforescenţă portocalie, era atât de intensă, încât îmi să geta ochii. Simţii că plutesc; nu făceam nicio mișcare.

Eram în întuneric și într-o tăcere deplină. Păream culcat, dar sub mine nu era nimic. Nu percepeam niciun miros, nu mi-era nici cald, nici frig. Încercai să mă mișc, dar niciunul din membre nu mă asculta. Nu simţeam nici teamă, nici curiozitate. „Voi fi fost hipnotizat, paralizat, absorbit de drăcia aceea discoidală — mă gândii — n-are rost să mă agit, și chiar dacă ar avea n-o pot face, să aștept în liniște, vor veni, desigur, să mă vadă, să mă cerceteze".

Nu știu cât am așteptat. Nu mai aveam noţiunea timpului, nici a spaţiului, nu mai aveam nicio noţiune, le pierdusem pe toate, de parcă m-ar fi golit cineva de ele. Singura realitate eram eu însumi, stând în poziţie ortostatică în întuneric, într-o stare de im ponderabilitate și imaterialitate. Fusesem, probabil, esenţializat. Nu mă gândeam la nimic.

Începu să se lumineze vag, o lumină asemănătoare cu aceea căreia îi zicem de neon, dar mai caldă, mai odihnitoare. Observai că pot mișca ochii în găvane. Ca atare îi și mișcai. Îndeobște, când simţi că poţi face ceva, ai tendinţa de a o și face. Mă aflam într-o încăpere — dacă pot să-i zic așa – o enclavă elipsoidală, ca o mică boabă de mazăre într-o păstaie goală. Niciun obiect, nicio mobilă. Niciun indiciu de ușă, fereastră, hublou, de sursă luminoasă ori calorică. Ridicai binișor o mină, apoi un picior. Căutai să-mi schimb poziţia. Mi-o și schimbai. Dar cum, de vreme ce pluteam fără niciun reper, fără puncte cardinale?

Auzii un semnal scurt, ca o sonerie înăbușită. Și, în sfârșit, prin unul din pereţii odăii trecură, ca făina prin sită, trei vietăţi bizare, care căpătară contur și

consistenţa în faţa mea. Aveau capete enorme, de care atârnau trupușoare ca niște sfredeluși vibratili. Se rotiră o vreme în jurul meu. La distanţe variabile. Presupusei că ar căuta o cale de contact. Totdeauna când cineva se învârte în jurul nostru înclinăm să credem că ar căuta o posibilitate de a ne aborda, sub o formă sau alta. Vizitatorii părând în decișii, mă hotărâi să iniţiez eu dialogul. Dar renunţai, luminat de ideea simplă că a mă adresa unor fiinţe, probabil extraterestre, în limba mea, ar fi însemnat să mă condamn de la început la incomunicabilitate. Totuși, întrucât nici ele, nici eu nu produceam, deocamdată, în acea ambianţă, niciun sunet distinct hotărâi, mai mult din curiozitatea audiţiei, să le spun câteva cuvinte pro tocolare. Evident, nu puteam folosi decât for mulele tradiţionale și un ton cât mai simplu:

— Domnilor și doamnelor, dacă-mi permiteţi să vă spun așa, îmi iau îngăduinţa de a vă saluta în incinta dumneavoastră și de a vă ruga să-mi explicaţi cărei agreabile împrejurări datorez cinstea de a vă fi oaspete.

Tăcui oarecum descurajat. Întrucât n-aveau chipuri, nu puteam citi nimic pe chipurile lor. Pe pământ suntem obișnuiţi să studiem efectul vorbelor noastre pe chipurile celorlalţi și chiar dacă acestea rămân impenetrabile, noi tot suntem înclinaţi să tragem o concluzie asupra unor bănuite reacţii. Aici însă sferele cu tirbușon, cam de jumătate metru lungime, continuau să se deplaseze ușor, ca algele în apă, nu păreau a mă fi perceput ca sonoritate, mă studiau ca fenomen corporal.

În sfârşit, se auzi un ţăcănit înăbușit, foarte rapid, ca al unei mașini de calculat și în încăpere sună cu glas subţiratic, de vată:

— Bună ziua. Vorbiţi. Înţelegem. Ascultăm. Ne-am modulat pe limba dumneavoastră.

— Cum v-aţi modulat? — întrebai per plex.

— Avem lobi de rezervă cu toate, limbile și dialectele planetei dumneavoastră. După ce aţi rostit primele cuvinte, am identificat circumscripţia și am implantat lobii corespunzători.

— Dacă-mi permiteţi: la ce nivel de cunoştinţe?

Amfitrionii părură a se consulta o clipă, apoi glasul, ce venea de nicăieri, ori din unul, sau din toţi — cine ar putea ști? – mă clarifică:

— Reglăm automat nivelul de comunicare după al dumneavoastră. Dar din faptul că ne vom putea înţelege, nu rezultă că avem sensul exact al tuturor cuvintelor și frazelor.

Sub aparenţa aceasta, e ignoranţa noastră totală cu privire la modul dumneavoastră de a trăi și de a gândi.

Era momentul să-i întreb cine sunt și ce vor. Iată o problemă delicată. Învăţasem, din experienţa vieţii, că trebuie să întrebi fără să ai aerul c-o faci, ca să nu ofensezi interlocutorul; cu atât mai mult aici, unde eram în stăpânirea lor absolută. Și-apoi, dacă-și puteau regla atât de rapid creierele, însemna că aveau capacitatea de a mă atomiza cu exact aceeași ușurinţă, în cazul când le-aș fi părut inoportun, neinteresant, ori nociv.

— Vă rog să mă iertaţi — zisei — dar nu știu cu ce formulă de politeţe să mă

adresez domniilor voastre.

— N-are nicio importanţă — mi se răspunse — adresaţi-vă fără formulă.

Insistai, cu grijă:

— Ştiţi, pe pământ — ori eu presupun că acum nu mă mai aflu pe pământ — avem două sexe distincte. Și nu-mi dau seama dacă dumneavoastră, ca structuri biologice, sunteţi echivalenţi. Formula noastră de politeţe operează cuvenitele disocieri.

— Nu vă faceţi probleme. Nu operaţi disocieri. Dispensaţi-vă de formule.

„E clar, îmi zisei, mă găsesc în altă lume".

Părură a-mi ghici gândul.

— Vă aflaţi într-un vehicul de studiu, al unui grup de cercetare, al unei concreţiuni plasmatice, al unei aglomerări siderale. N-are rost să vă dăm denumirile noastre, întrucât nu le-aţi putea nici pronunţa, nici reţine.

Indicativele noastre sunt neraportabile la modul dumneavoastră de a gândi și de a înseria. Vehiculul nostru absoarbe, din când în când, fragmente de planetă, animale, plante, oameni, obiecte, lichide, gaze pentru a le analiza în laboratoarele noastre.

— Culegeţi și idei?

— Idei?

— Ei, da, idei.

— Întrucât tot ceea ce gândiţi e limitat de cunoaşterea și existenţa dumneavoastră într-un spaţiu galactic foarte redus, ideile de aici nu prezintă, pentru noi, niciun interes.

„Ei, cum așa? mă supărai interior. Teoria relativităţii, Codul penal, substanţa materiei, Biblia, spirala dialecticii, urbanizarea pe verticală, Homer, roata, cele șapte note de pe portativul lui Guido de Monaco, zarurile, teorema lui Pitagora, furculiţa nu prezintă idei?" Dar n-avea rost să polemizez cu ei. Nici nu eram sigur dacă descoperiseră (sau uitaseră) polemica. Ajunse la un înalt grad de dezvoltare, în sensul matematizării, spiritele nu mai au nevoie de gimnastică. Astfel că trecui, cum crezui că e mei rezonabil a se trece, la întrebarea despre reședinţa lor permanentă, legând-o, de fapt, de scopul experienţelor ce avuseseră bunăvoinţa a mi le relata.

Îmi spuseră:

— Sediul nostru din univers e pe cale de a se descompune, a fost golit, s-a uscat, e aproape pulverulent și examinăm un nu măr de astre pentru a decide pe care să ne mutăm.

— Așadar, voi fi obiect de studiu? mă interesai cu vădită neliniște.

Mă îndemnară să nu mă neliniștesc, asigurându-mă că nu se va deteriora nimic din „mecanismul" meu; nu era necesar să fiu demontat.

— Constituţia dumneavoastră chimică este fragilă și instabilă, nu sunteţi prea bine programaţi. Întreţineţi și un număr considera bil de microorganisme capricioase. Ceea ce dorim să aflăm în principal e natura schimburilor cu mediul.

Era, în continuare, o temperatură modică și o liniște desăvârșită; nu resimţeam niciun fel de oboseală și aveam impresia că sunt lip sit de greutate. Lumina părea trandafirie.

Îmi pierdusem surpriza de a discuta cu extratereștri. Întreţinusem și în viaţă dialoguri seci cu fiinţe care nu mă interesau sau pe care nu le interesam, încât pot afirma că aveam o oarecare pregătire fizică. E drept ca la început fusesem șocat de lipsa volumelor, suprafeţelor, recuzitei, dar curând ajunsei la convingerea că mai monotonă e existenţa — în diferite birouri pământene prin care trecem în cursul unei vieţi, a aceloraşi mese și aceloraşi scaune, așezate în acelaşi fel — astfel că mă împăcai și cu stilizarea extremă a locului.

Rugai să mi se precizeze unde ne aflăm.

— În interstiţii — mi se răspunse. Când vom schimba materia, vă vom informa.

— Așadar, plutim în cosmos…

Auzii un zbârnâit ușor și dintr-un tirbușonel aflat în faţa mea ieși o cange micuţă cu un cleștișor în vârf; apucă un nasture al hainei mele de vară.

— Ce e acesta?

— Un nasture.

— La ce folosește?

— Se introduce în gaura de vizavi și în cheie haina.

Cangea îşi plimbă extremitatea ca o ventuză răcoroasă pe piept, pe braţ și se opri pe capătul mânecii.

— Și aceștia de aici ce încheie?

— Năsturașii de pe mânecă? Nimic. Sunt o reminiscenţă.

— Ce fel de reminiscenţă?

— Un împărat, Frederic cel Mare, făcuse ostașilor săi uniforme cu manșete albe imense. Oștenii aveau însă prostul obicei de a se șterge la gură, după masă, cu dosul mânecii, murdărind mereu veşmântul. Cum nu-i putea dezvăţa, împăratul porunci să li se coase în acel loc câte trei nasturi ascuţiţi de metal.

— Și i-a dezvăţat?

— Da. Cred că da.

— Azi nu vă mai ștergeţi buzele cu dosul mânecii?

Nu, nu puteam să afirm hotărât. Și voiam să fiu sincer cu ei. Răspunsei deci în doi peri, ca totdeauna când vrem să fim sinceri și nu suntem pe deplin convinși că trebuie să fim astfel.

— Și bucăţica aceasta de stofă?

Era cravata.

— La ce folosește?

— Dă o axă de simetric îmbrăcăminţii.

Aduce o pată de culoare.

— N-ar putea fi desenată direct pe pânza ce o purtaţi pe piele?

Reflectai o clipă. Era o idee.

Ţăcăni din nou ceva, în ritm de mitralieră. Apăru o măsuţă rondă, cu tăblia vag concavă.

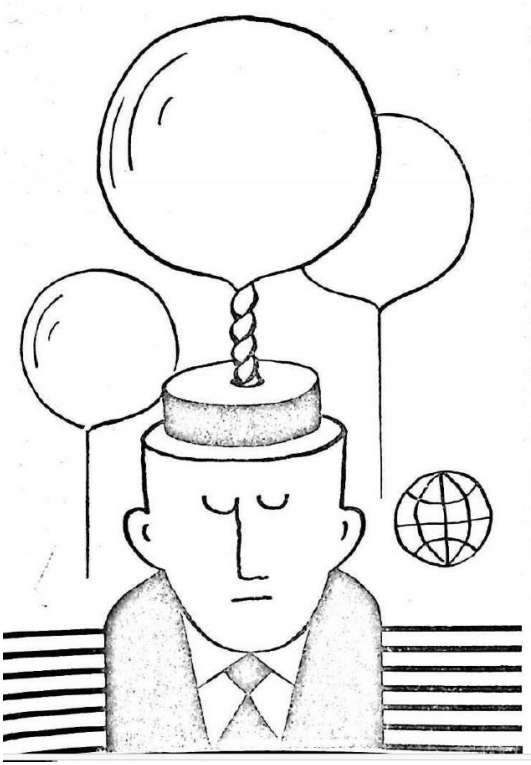

— Scoateţi tot ce poate fi detașat de dumneavoastră fără să vă producă mutaţii organice.

Însemna, deci, să mă despoi.

Dar puteam avea încredere în ei? Și-apoi demnitatea mea nu era cumva lezată?

— Doriţi, aşadar, să mă dezbrac? — întrebai cu un sentiment metafizic.

— Dacă vă provoacă durere, n-o faceţi.

— Durere, n-aș putea zice… Mai curând, jenă.

— Ce înseamnă jenă?

— Rușine.

— Ce înseamnă rușine?

Le-am explicat ce înseamnă rușine. Înţelegeau greu, dar și cu începui să înţeleg de ce mă înţelegeau greu. Rușinea o încercăm noi, oamenii, faţă de oameni. Dar faţă de pești și broaște, de exemplu, n-avem rușine, ca dovadă că suntem gata oricând să intrăm în apă goi. Nu ne rușinăm nici faţă de dulapuri, sau chiar faţă de oglinzi. De ce. Prin urmare, am avea o atare senzaţie în raport cu fiinţe de o cu totul altă alcătuire? Ei o au. O pot avea în raport cu noi? Poate că ar fi încercat-o dacă-i ceream vreunuia să-și lepede codiţa, ori să-şi deschidă puţin bila…

Probabil că de aici pornea dificultatea; totuşi convenirăm să mă eliberez de surplu suri până la limita a ceea ce numeam eu rușine.

Debutai cu extragerea conţinutului buzunarelor, dând lămuriri asupra fiecărui obiect în parte.

— Buletinul de identitate.

Întrebau iute, implacabil, cu o propensiune exorbitantă spre pragmatic:

— La ce folosește?

— La stabilirea identităţii.

— Deci sunteţi un necunoscut pentru dumneavoastră?

— Pentru mine nu, pentru alţii.

— Deci arătaţi tuturor celorlalţi bucăţelele acestea de hârtie?

— Nu tuturor, numai organelor în drept.

— Din cine sunt alcătuite organele în drept?

— Din oameni. — Și ei au identitate?

— Desigur.

— Deci și ei trebuie să poarte și să arate hârtiuţe?

— Evident.

— Cui?

— Organelor în drept.

Renunţară.

Fură deosebit de interesaţi de briceag.

— Aceasta e o armă?

— Nu… E un briceag.

Și numaidecât:

— La ce folosește?

— La tăiatul piinii, fructelor, la destupa tul sticlelor etcetera.

— Taie și materii organice?

— Adică?

— De pildă, carnea.

— Desigur.

— Și carnea umană?

— Într-un fel…

— Așadar, poate fi și o armă.

— În acest înţeles vast, armă poate fi și o piatră.

— Cum poate fi armă o piatră?

Le povestit istoria cu David și Goliat, apoi modul în care murise Pyrhus, regele macedonenilor, ucis de o cărămidă căzută stupid pe coif.

Ascultară atenţi, ori mi se părea mie, plăoându-ne, în genere, să credem că atunci când suntem ascultaţi fără să fim întrerupţi, ni se acordă atenţie. Nu-mi pierdeam iluziile nici în cosmos. Uitasem că am ţinut odată o conferinţă la Societatea pentru răspândirea cunoștinţelor cultural-științifice, într-o iarnă, într-o sală bine încălzită, având ca audienţi oameni vârstnici, cărora le deslușeam cu migală misterele clorofilei. Până ce unul s-a prăbușit din scaun; de-abia atunci am

observat că adormiseră aproape toţi.

Examinară ceva mai stăruitor batista.

Le-am spus, fără să mă mai întrebe, ce utilitate are. Întrebară totuși de ce e desenată și încă în culori.

— Pentru frumuseţe, am spus.

— Și frumuseţea la ce folosește?

— Face viaţa suportabilă.

— Altfel n-ar fi?

— Cred că nu! m-am pronunţat foarte hotărât.

— În accepţia dumneavoastră, noi suntem frumoși?

Tăcui, realmente încurcat.

— Pare că nu! răspunse pentru mine glasul, dar nu deosebeam nicio nuanţă ironică. Era de altfel o voce albă, impersonală.

— Nefiind frumoși, și cum altceva nu se află aici, în jurul dumneavoastră, rezultă că viaţa, aici, v-ar fi insuportabilă?

Nu puteam afirma. Mă simţeam excelent.

Deoarece nu știam când și cum se supără extratereștrii — fenomen, de altfel, imprevizibil și la tereștri — recursei la un subterfugiu, la ceea ce avocaţii numesc îndeobște o chichiţă:

— Aici mă aflu într-o împrejurare trecătoare.

— Tot ce se referă la dumneavoastră, la oameni, trebuie să fie frumos?

— Ar trebui.

— Și este?

— Este și nu este.

— Ce nu este?

— De pildă, războiul.

— Cine face războiul?

— Oamenii, neîndoielnic.

Fiinţele acestea îl studiaseră probabil pe Socrate, dialogul cu ele nu era deloc lesnicios.

— Războiul nu poate fi făcut să semene cu o batistă? mă întrebară.

Naivitatea lor mă înduioșa. Apoi îmi trecu fulgerător prin minte că sunt creaţiuni superioare, ale unei civilizaţii mult mai perfecţionate și ca atare nu naivitatea lor trebuia să mă înduioșeze, ci a mea.

Trecură destul de repede peste stilou, carnetul de note, tabacheră, dar mă cercetară îndelung cu privire la fotografiile nevestei.

Cred că nici fotografiile și nici nevasta nu stârneau curiozitatea lor, ci atitudinea mea faţă de obiectul real și de reproducerile sale.

— Cine e persoana?

— Soţia mea.

— A dumneavoastră? Adică e proprietatea dumneavoastră?

— Nu e proprietatea mea.

— E proprietate colectivă?

— Ei poftim! E numai a mea, dar termenul de proprietate e impropriu.

— Deci câte feluri de proprietate există?

Le oferii un mic compendiu de economie politică. Mă chestionară de ce e necesar să port la mine mai multe fotografii de ale ne vestei și nu ţin doar una singură.

— O cunoaşteţi parţial?

— Nu, însă îmi place să-mi amintesc de ea în mai multe ipostaze.

— De ce e nevoie de mai multe, ipostaze?

— Fiindcă farmecul vieţii stă și în varie tatea ei.

Pronunţai cuvântul farmec și regretai, deoarece bănuiam că mă vor chestiona imediat asupra utilităţii lui și habar n-aveam dacă și ce utilităţi poate prezenta din punct de vedere al conjuncţiilor noastre cu alte civilizaţii.

Dar noţiunea nu-i reţinu. Urmăreau propria lor clarificare, cu privire la fenomenul dat.

— În realitate nu cunoaşteţi toate aceste ipostaze?

Cum să nu le cunosc? Doar eu o fotografiasem, ba chiar îi și indicasem poziţiile.

— Ba da — am zis.

— Deci dacă aţi privi numai una din ilustraţii, nu v-aţi putea aminti de toate celelalte?

Era oarecare logică în întrebare și cu toate acestea nu era.

Încercai să le explic. Simţeam că li se pare absurd, dar nu știu dacă stăpâneau noţiunea de absurd sau eram dominat de propria mea impresie.

Mă pregătem tocmai să le ţin dizertaţia despre bani — pe care-i așezasem fără zgomot pe măsuţa concavă — când lumina trandafirie a locului se schimbă lin într-un albastru pal. Interlocutorii mei executară câteva mișcări iuţi, însă organizate, pe traiectorii precise și mă informară:

— Am pătruns în mediul lichid.

— Există și medii lichide în cosmos?

Eram sincer interesat.

— Astrul pe care locuiţi are multe lichide.

— Deci ne scufundăm în ocean?

În loc de răspuns, pe unul din pereţi – ca să-i zic așa. De fapt în faţa mea, ca pe un ecran — apăru, într-un albastru translucid mai pronunţat, un planisfer, care aluneca încet de la dreapta la stânga, cinematografic. Când se ivi Oceanul Pacific, imaginea se mări prin transfocare, înfăţișând una din acele zone depresionare despre care învăţasem, la școală, că ar avea cam zece mii de metri adâncime, unul din punctele cele mai coborâte ale scoarţei, undeva pe la intersecţia celui de al 160-lea grad longi tudine vestică cu a 20-a paralelă sudică, între insulele Societăţii și arhipelagul Samna.

— Coborâm! mi se anunţă. Vom trece prin lichidul rece și apoi vom străbate lichidul cald. Laboratoarele noastre se află în nucleul astrului.

Eram de-a dreptul uimit.

— Dar în interiorul pământului viaţa e imposibilă, materia e fluidă.

Îmi atraseră atenţia că instalaţiile lor și carcasele sub care se află nu sunt fuzibile, nu cunosc limitele noastre de temperatură, fuseseră experimentate întâi pe acel astru în permanentă ebuliţie, pe care noi îl numim Soare. Se hotărâseră pentru centrul pământului, întrucât era, deocamdată, locul unde aveau certitudinea că neostenita noastră curiozitate nu-i va putea stingheri.

Lumina se schimbă din nou, deveni viorie.

— Ne apropiem — mă informară. Aţi obosit?

Nu, nu obosisem.

— Exprimaţi-vă dorinţele.

Nu mi-era nici foame, nici sete.

Cangea veni binișor spre mine, întinzându-mi un fel de bomboană rotundă, de nuanta fisticului.

— Luaţi-o și introduceţi-o în deschizătura pe care o numiţi gură. Tot ceea ce obișnuiţi să mâncaţi și să beţi timp de un interval numit zi, precum și starea letargică, inactivă, pe care o numiţi somn se află condensate aici.

O priveam cu cea mai vădită neîncredere.

Mi se spuse:

— Acceptaţi. Veţi rămâne întreg.

Înainte de a o înghiţi, le făcui cunoscut că acasă se vor petrece adevărate catastrofe.

— Profit de bunăvoinţa pe care mi-o arătaţi, aș putea spune chiar caracterul gentil al conversaţiei (totdeauna încercăm să profităm de bunăvoinţa ce ni se arată), ca să vă fac o rugăminte particulară: lipsa mea va provoca o tragedie. Soţia mea va anunţa autorităţile. Conducătorii unităţii mele de muncă se vor alarma de numărul mare al absenţelor nemotivate și nu știu dacă nu vor fi ispitiţi a lua vreo măsură radicală.

Ar fi legitimă, la drept vorbind. Nu știu cum e la dumneavoastră, dar la noi disciplina muncii e extrem de severă. Astfel că întorcându-mă — presupunând că mă voi reîntoarce vreodată…

Și aici îmi tremură puţin glasul. Fui sfătuit să continui.

— Reîntorcându-mă, mă voi afla într-o situaţie dintre cele mai dezagreabile.

— Așadar — mă întrebară — de câte ori lipsiţi de acasă sunt sesizate autorităţile?

Nu puteam să afirm categoric.

— Dar când lipsiţi de la serviciu, se iau măsuri radicale?

Nici această circumstanţă nu era exactă.

— Acum însă va fi o dispariţie inexplicabilă. Răpirea… (tușii), adică preluarea mea, temporară, sper, de către dumneavoastră n-a avut martori și ca atare eu ies din con text într-un chip inexplicabil, ce nu poate lăsa indiferentă lumea în care trăiesc; nemaivorbind că rămân neexecutate o suină din sarcinile mele curente, în care sunt ne înlocuibil. Vorbesc săptămânal la radio, îmi îndeplinesc anumite obligaţii conjugale, cumpăr în fiecare dimineaţă ziarul pe care, debitantul, fiindcă mă scol mai târziu, îl doseşte pentru mine…

— Deci dacă lipsiţi de la radio nu mai vorbește nimeni acolo?

— Ba da, chiar există destui care sunt dacă nu pregătiţi, măcar bucuroși să mă înlocuiască, dar această situaţie aș dori s-o evit.

— Și în ce privește obligaţiile conjugale?

Se auzi un zbârnâit persistent. Lumina deveni indigo, iar liniștea de până atunci fu risipită de acorduri ca ale instrumentelor d-le muzică electronică, într-o gamă coborâtoare alternând cu una suitoare. Două din fiinţe dispărură ca prin farmec. A treia îmi făcu semn cu cangea, spre bomboană. Glasul era acum mai slab:

— Nu vă preocupaţi de problemele legate de așa-zisa dumneavoastră absenţă. E o aberaţie fizică pe care vă vom explica-o. Știm că atunci când vi se explică o aberaţie, aveţi capacitatea de a o înţelege și de a o elimina din minte.

Recunoscui:

— Principial vorbind, avem această capacitate.

— Prin urmare, odihniţi-vă. Apoi vă vom transfera în laboratorul unde veţi putea vedea lichidul incandescent în care ne aflăm și veţi răspunde la intrebările specialiștilor noștri de gradul doi virgulă unu pe lângă radical din trei la puterea un bilion și opt totul supra șase plus șapte supra n.

Și se făcu brusc întuneric. Bomboana n-avea niciun gust, se topi, de altfel, instantaneu și eu amorţii, adormind în aceeași fracţiune de secundă.

Mă trezii într-o altă încăpere, cu un caracter prismatic, dar cu unghiuri noi. Olu' mină stacojie mă învăluia; unul din pereţi se coloră puternic în roșu și, treptat, putui distinge ceva care-mi amintea de oţelul topit, o mare agitată cu convulsii rubinii, aurii, negre, priveliștea grandioasă a nucleului terestru în starea sa magmatică.

Precedată de câteva sunete ca de xilofon, vocea cunoscută mă întrebă dacă doresc să mai privesc fascinantul tablou. Apoi apărură, ca și prima oară, străbătând peretele, două din fiinţele cu cap sferic și codiţă tirbușonată, însoţite, de astă dată, de alte două, de aceeași factură, cu capetele ceva mei mari și mai alungite, ca niște pere culcate. Mi-am închipuit că trebuie să fie specialiștii, întrucât, în genere, capetele specialiștilor sunt puţin deosebite de ale noastre, ale laicilor.

— Veţi parcurge acum un itinerar prin câteva din laboratoarele noastre! mi se spuse. Vi se vor arăta imagini pe grupe de probleme și veţi ajuta la identificarea lor.

— Pot să pun o întrebare?

— Puneţi.

— Eu sunt aici un reprezentant al pământenilor. Aș dori să știu dacă prin informaţiile pe care le furnizez nu mă pun, fără vrere și împotriva conștiinţei mele, în serviciul unor inamici ai pământului.

— Nu aveţi de-a face cu adversari, conceptul acesta, de altfel, e pur terestru, nu dorim să înlăturăm nimic din ceea ce există acum pe astrul dumneavoastră și nici să ne însușim ceva din săraca dumneavoastră avere. Căutăm să intrăm într-o reacţie convenabilă cu pământenii. La începuturile istoriei planetei, câteva grupuri de-ale noastre au încercat această experienţă care, atunci, n-a izbutit. N-aveaţi un limbaj prea evoluat, nu vă puteam codifica, deci nici prevedea toate impulsurile, ori răspunsurile la stimuli și am părăsit acest câmp, îndreptându-ne spre un altul, pe

unui din sorii ce vă înconjoară. L-am stins puţin şi am creat acolo o posibilitate acceptabilă de existenţă. Nu ştiaţi, probabil, că sunteţi luminaţi şi încălziţi de un număr foarte mare de sori, din care vedeţi doar unul.

— Cum — am strigat — deci pământul e centrul unui univers pe care-l ocrotesc mai mulţi sori?

— E o imagine posibilă — mi se răspunse — dar nu întru totul exactă. Fiindcă şi soarele dumneavoastră e, la rândul lui, ocrotit, cum ziceţi, de un mare număr de pământuri ce-i stimulează, prin iradieri ne cunoscute, combustiile; aşadar, e vorba de serii de interdependenţe care, de altminteri, vă dau senzaţiile de rotire.

— Vreţi să spuneţi că nu ne rotim?

— Întrucât totul se roteşte, totul stă, mişcându-se necontenit ca întreg.

Nu pricepeam şi nici nu voiam să întârzii gazdele, ştiind eu, că, în atari locuri, unde se cercetează, treburile merg după calendar şi după ceas, nu e timp de conversaţii, ca fele şi alte baliverne.

Simţii o uşoară translaţie; ajunserăm într-o încăpere mobilată într-un fel, în sensul că în ea stăteau suspendate câteva obiecte amintind forme geometrice: un con, o piramidă, un cilindru, într-o clătinare vagă, perpetuă. Unul din cei patru întinse cangea spre con, care se desfăcu precum un sul de hârtie.

Începură să panorameze, ca pe un ecran, vehicule. Stopau imaginea şi mă întrebau ce reprezintă.

— Acesta e un car! spusei, recunoscând carul aheean de luptă cu care se plimbase semeţ Achile pe câmpul din faţa Troiei, târând după el trupul inert al lui Hector.

— De ce un om e în car, iar altul pe jos? mă cercetară.

— Cel din car l-a învins pe cel de sub car.

— Deci cei ce rămân pe jos sunt de obicei învinşii celor din vehicule?

Mă gândit la situaţia generală a transportului în comun din marile aglomerări umane şi recunoscui că aşa e.

Îmi arătară apoi o căruţă, o lectică, un poştalion, faetonul, landoul, careta, caleaşca, rădvanul, furgonul, cupeul, o berlină aurită, un dric somptuos.

— De ce se călătoreşte, aici, în poziţie orizontală?

— E un mijloc de transport pentru defuncţi.

— Atunci de ce discriminarea între dric şi vagonul-pat de cale ferată? De ce unii defuncţi sunt duşi cu trăsura, iar alţii cu vagonul?

— Cei din vagon nu sunt decedaţi, ci doar adormiţi. Poziţia orizontală e aceeaşi, diferă însă durata.

Se perindară apoi şareta, şarabana, duba, cvadriga, bihunca, într-un amestec pitoresc de epoci, obiceiuri, stiluri, construcţii, formule, diferite tipuri de biciclete, triciclete, motorete, trotinete, automobile, printre ele răsărind din nou o gabriolelă cu cai albi, în locuită numai de un zepelin, apoi de un turboreactor.

— Aceasta, cu o roată, ce e?

— O tărăboanţă.

— Repetaţi.

— Tărăboanţă.

Liniște. Ţăcănit neîncetat. Mi se ceru a treia oară să indic obiectul. Zisei:

— Roabă.

— Așa da. Îmi părură a răsufla uşuraţi.

Pe lobul lor lingvistic nu erau transplatate și dialectele, ci numai limba literară.

Pomenind un termen moldav, îi încurcasem.

Translarăm din nou, binișor, spre dreapta — ori spre stânga, cine ar fi putut stabili aici direcţia? — și ne aflarăm în faţa unor spirale, încolăcite unele în altele. Păreau de plastic, fiindcă, la un moment dat. Se des colăciră și alcătuiră un perete tubuiar. Pe care mi se proiectară din nou vehicule pentru călătorii pe apă. Le spuneam numele și dispăreau: corabie, galeră, brigantină. Felucă, bric, goeletă, yacht, feribot, spărgător de gheaţă, submarin — aveau o colecţie impresionantă.

— Aceasta — zisei văzând o planșă — e o construcţie imaginară, poetică, a lui Jules Verne, un batiscaf enorm care nu s-a realizat.

Alăturară o fotografie a unui obiect nautic cu care se scufundase comandantul Cousteau în lacul mexican Titicaca, și-mi atraseră atenţia asupra asemănării.

— Într-adevăr — admisei — dar nu poezia a născut ştiinţa, sunt două linii paralele.

Atunci îmi proiectară, în trombă, imagini paralele: corabia „Argo” și transatlanticul „Queen Mary”, aparatul de zbor al lui Leonardo da Vinci și avionul lui Blériot, submarinul „Nautilus” și submarinul atomic „Yokohama”. Un desen aztec și o rachetă cosmică, arca lui Noe și pachebotul „Gloria”, într-o seară de carnaval pe punte.

Declarai că renunţ la analogii și priorităţi între poezie și tehnică.

Numii, mai departe, cuirasate, crucișătoare, fregate, vedete, distrugătoare de linie, șalupe, șlepuri, o dragă fluvială, un remorcher, o balenieră. Un petrolier-gigant. Un cargobot, o yolă. Explicai de ce a călătorit Tor Heyerdal pe plută și de ce umblă veneţienii cu gondola, care e rostul skifului și destinaţia sampanelor. Cine utilizează piroga și când s-a circulat cu triremele. Povestit ce știam despre galioane și lotci. Expusei un mic tratat verbal despre caravele, descrisei detaliat o pilotină, o sandolină, o șarlandă, un aviso, vorbii despre liburnă și salutier, indicai ce e scunerul și ce e mahuna, care e diferenţa între o joncă și un cliper, evocai tantana, caiacul, velierul, arătai destinaţia portavionului și cea a bicicletei de apă.

În timp ce în imagine o persoană pedala pe bicicletă mi se făcu rău, simţii că leșin. Lumina se stinse brusc și, în aceeași clipă, mă găsii din nou în scoica trandafirie ce mă adusese acolo. Auzeam ca prin vis ţăcănitul surdinizat al computerelor, eram singur, lumina oscila, mă simţeam din nou bine, dar cu o oarecare senzaţie de sfârşeală.

— M-aţi supus la un efort prea mare de identificare, zisei, fără să știu cui mă adresez, dar fiind sigur că sunt auzit. Şi-apoi cred că bomboana dumneavoastră și-a isprăvit efectul nutritiv.

Din tavan cobori un extraterestru, mereu asemănător cu ceilalţi, dar cu capul

alungit, chiar puţin ţuguiat și cu două sfredelușe, unul lung și altul scurt. „O fi vreo mărime de-a lor — monologai pentru mine — a văzut că subordonaţii lui m-au dat gata cu interogatoriul și a sosit urgent să vadă despre ce e vorba.”

Desenă câteva cercuri prin aer, deasupra corpului meu și deodată mă simţii pe deplin refăcut.

— Aţi fost suprasolicitat — îmi transmise glasul — În domenii care nu vă sunt familiare. Efortul cerebral v-a ostenit.

— Cred, mai degrabă, că vi s-a defectat instalaţia de aer condiţionat. Toate instalaţiile de acest fel se defectează, chiar din clipa când sunt puse în funcţiune.

— N-avem instalaţie de aer condiţionat, aţi fost impregnat cu aer suficient pentru toată perioada ce-o veţi petrece aici. Nu cunoaştem termenul „defecţiune”, la noi nu se defectează nimic. Supoziţia dumneavoastră e falsă.

— Oricum, puteam să mor! oftai în mezzovoce.

— Aici nu! mi se răspunse și vizitatorul păru a ţopăi puţin ca la auzul unei nostimade. Noi nu ne naștem și nu murim, n-avem vârste, cât vă aflaţi la noi sunteţi sub regimul nostru. Consumaţi.

Și oaspetele, sau amfitrionul ţuguiat îmi întinse o bomboană verzulie. O înghiţii.

Avui senzaţia că sunt îmbăiat, frecat cu un prosop aspru, apoi tăvălit pe nisip cald și uscat la soare, că mănânc rodii de Tanger, homar ceylonez, aripioare de rechin, beau suc de ananas și că mă dezmiardă o mână catifelată, cu degete lungi.

— Vă rog — mă precipitai — nu mai pot continua dacă nu aflu imediat ce se întâmplă acasă și la serviciu. E foarte plăcut să discutăm despre vehiculele terestre, dar mi-i ca la întoarcere să nu rămân, ca să zic așa, de căruţă, din mai multe puncte de vedere.

Vizitatorul dispăru.

O vreme nu mi se răspunse.

Se lăsă o penumbră calmă. Apoi reapăru luminescenţa trandafirie și mă informară:

— Trimisul nostru ne-a adus aceste imagini care sperăm să vă liniștească.

Și o văzui de îndată pe nevastă-mea certându-se cu încasatorul de lumină care n-avea rest… Mama îşi proba o rochie în faţa oglinzii, redactorul-șef scria pe un articol lăsat de mine, când plecasem, un NU frumos, caligrafic, apăsat și un prieten arăta, râzând, altuia o prostie din ultima mea carte, ce i-o dăruisem cu cea mai tandră dedicaţie posibilă. Poștașul suna la ușă cu con vocarea telegrafică la o ședinţă și cineva, a cărui faţă n-o vedeam, argumenta altora, potrivnici, că merit să fiu trimis într-o ţară vecină pe cinci zile, ca să mă documentez, întrucât documentarea face parte, pentru mine, din profesie.

Izbucnii în râs.

Mă întrebară iute:

— Ce-aţi făcut acum?

— Am râs.

Tăcere. Computere agitate.

— Ce-aţi făcut, aşadar?

— Am râs.

Din nou tăcere. Din nou ţăcănitul vătuit, de astă dată multiplicat, amplificat, probabil că porniseră mai multe mașini odată.

Și din nou întrebarea:

— Deci ce-aţi făcut?

Era clar că nu înţelegeau râsul.

Spusei:

— Am avut o manifestare fiziologică spontană, necontrolată. În regiunea diafragmei, provocată brusc de ceea ce am văzut acasă… Prin urmare, n-au observat dispariţia mea?

— Nu veţi putea înţelege că sunteţi.com primat într-o cuantă temporală. Veţi realiza faptul la întoarcere.

— Când?

— Când vă veţi întoarce de unde aţi plecat.

— Și când se va întâmpla aceasta?

— N-are nicio importanţă.

Cum să n-aibă nicio importanţă? Aveam și eu treburile mele, «trebuia să mă pregătesc de vacanţă, să-mi predau volumul la editură, să-mi scot costumul de la croitor, să iau parte la ședinţa plenară a umoriștilor din sectorul șase, nu puteam sta la infinit în centrul lichid al pământului descriind o covată și definind o ricșă.

— Nu vă preocupaţi de trecerea timpului! îmi spuseră iar. Acum vom opri anali zele de laborator ca să vă puteţi distra. Doriţi distracţii de-ale noastre, sau de-ale dumneavoastră?

Eram realmente curios să văd cum se distrează. Îmi proiectară pe ecran fiinţe asemănătoare cu cele văzute, care scoteau cifre dintr-o tabelă de logaritmi și jonglau cu ele.

Micșorau o stea și o introduceau într-o retortă, provocau un vârtej invers faţă de lini de curbe ale Căii Lactee. Aspirau un fluviu galactic cu o pompă de vid și făceau să iasă din ea fulgi de zăpadă de mărimea unei conopide. Turnau un butoi cu cerneală în craterul unui vulcan și-l făceau să erupă lavă verbală pe părţile laterale.

„Cam periculoase distracţii”, mă gândii. Le făcui cunoscut că aș dori și divertismente pământești. Începură o altă serie de proiecţii cerându-mi să notific la care vreau să mă opresc: un spectacol de estradă cu balerine bătrâne și muzicanţi în costume de chelneri, un film mut cu Zigotto, o emisiune de televarietăţi în care cineva spunea anecdote și râdea singur, o expoziţie de caricaturi satirizând exclusiv frizerii, un meci de fotbal jucat de maimuţe îmbrăcate tirolez, o vampă care-și scotea, lenește, rochia…

— Opriţi aici! cerui.

Simţii imediat în nări parfumul aţâţător al femeii și-i auzii chiar respiraţia concupiscent accelerată, dar era o neînţelegere.

— Opriţi *ofertele,* vă rog. Nu optez pentru niciuna, voiam să vă spun că renunţ la distracţii atât terestre, cât și extraterestre. Daţi-mi un pahar de vin extraordinar — de Cotnar negru, dacă se poate, ori Traminer roz de Alba Iulia — și faceţi-mă să

dorm.

O vreme nu se întâmplă nimic și-i înţelesei, le indicasem sorturi de vin aproape imposibil de găsit. Eram gata să renunţ, nu puteam abuza, când simţii în gură gustul dulce-acid al unui vin foarte bun — nu era ce cerusem, sigur nu era, părea mai degrabă un muscat de Valea Călugărească, mă mistificau, ori fuseseră la rândul lor mistificaţi — cert e că mă cuprindea moleșeala din preajma somnului.

Și se întunecă iar.

Eram într-o sală prelungă, fără început și sfârşit. Un fel de tub paralelipipedic. O masă lungă, fără un capăt. Stăteam în capul mesei — dacă ceea ce făceau acolo se putea numi „a sta”. Pe laturile ei, nenumărate fiinţe, una profilată pe cealaltă, într-un șir infinit. Totul părea a pluti.

— Vă ascultăm cu luare-aminte mi se spuse. Din toate vehiculele pe care ne-aţi ajutat să le cunoaştem, am reţinut corabia Argonauţilor. Vorbiţi-ne despre Argonauţi.

Le spusei povestea cum o știam din mitologie.

— Vorbiţi-ne despre fiecare Argonaut.

Mă chinuii mult să-mi amintesc. Nimeni și nimic nu se tulbura. Pe mijlocul — sau unde credeam eu că ar fi mijlocul — mesei apăru o sferă tremurătoare, care creștea și descreștea. Începui să-i enumăr, pe câţi îi știam din cei 50:

— Acastus, fiul regelui Pelias din Iolcus. A vânat mistreţul din Calydon. A fost fratele Medeei. S-a căsătorit cu Astydamia. A murit de mâna lui Peleu.

— Nu putea fi fratele Astydamiei și să se căsătorească cu Medeea?

— Nu, în privinţa aceasta, pământenii sunt relativ inflexibili.

Urmai:

— Admet, rege tessalian din Fere. S-a însurat cu Alcesta, care l-a iubit într-atât, încât a rugat Moartea s-o ia pe ea în schimbul bărbatului ei.

— Și el a fost de acord?

— Vai, da! mai ales că astfel a căpătat și nemurirea.

— Sunt, pe astrul dumneavoastră, și exemple inverse?

Meditai.

— Destule — spusei, fără să-mi amintesc imediat vreunul… Crainicul Argonauţilor se numea Aethalides. Spunând numai vorbele care i se recomanda să le spună, n-a avut cum să se distingă prin altceva. Amfiaraus din Argos. A fost înghiţit de pământ cu car, cai și vizitiu, în faţa Thebei.

— E rău, sau bine să fii înghiţit de pământ?

— Depinde de dispoziţia pe care o ai în acel moment. Sunt oameni care obișnuiesc să afirme: „De m-ar fi înghiţit pământul în clipa aceea…” Dar nu e sigur că interogaţi ulterior asupra evenimentului ar păstra aceeași opinie… Anceu, fiul lui Licurg, a fost ucis de mistreţul din Calydon; era cârmaciul navei.

— N-ar fi trebuit să-l expună, de vreme ce avea o răspundere atât de însemnată.

Confirmai. Dar faptul, era, din păcate consumat.

— În general — le zisei — noi oamenii încercăm regretele postfactum; dacă

le-am putea obţine anticipat, am micșora cantitatea de suferinţă.

Îi amintii apoi pe atletul Hercule — pierit din prostia femeii care îl iubea și perfidia unui amic centaur (știut fiind că perfidia prietenilor și prostia femeilor pot constitui o forţă invincibilă) — fraţii Castor și Polux, eroul Tezeu — luptător împotriva unei vite cu ajutorul unei fecioare — muzicianul Orfeu, poet nefericit, văduv omorât de femei cu pietre fiindcă rămăsese credincios amintirii uneia singure (cât timp cântase printre fiare îşi păstrase, neatins, viaţa); Iason, conducătorul inteligent, șiret și norocos al expediţiei; Butes…

— Ce înseamnă noroc? fui întrerupt.

— O pregătire îndelungată și minuţioasă a reușitei.

— E o explicaţie unanim acceptată?

— Nu, nimic pe pământ nu e unanim acceptat.

— Ce altă definiţie ar fi pentru noroc?

— O superstiţie.

— Continuaţi!

— Ceneu, lapit; a fost întâi femeie, dar s-a rugat de zeul Poseidon, care o îndrăgi se s-o preschimbe în bărbat. Dorinţa i s-a împlinit. S-a dovedit viteaz. Multe femei, când capătă funcţii pe care îndeobște le deţin bărbaţii, le îndeplinesc cu curaj şi dexteritate: femeile-aviator, femeile-poliţist, femeile-director, femeile-dresor, femei le care și-au luat ele în căsătorie soţii…

— Continuaţi — ml se spuse cu (am avut impresia) o anume răceală.

— Cefeu, vlăstar regal din Tegea, a făcut greșeala de a se ridica împotriva lui Hercule și a murit atât de frumos, încât a devenit o constelaţie. Echyon. Erginus. Eufemus.

— Ce amănunte cunoaşteţi despre Eufemus?

— Mai nimic.

— Amintiţi-vă.

— A, da, era fiul lui Poseidon și al Europei. Tatăl său. Zeul mărilor, l-a înzestrat cu posibilitatea de a umbla pe apă.

— Cum umbla pe apă?

— Cu propriile resurse pedestre, cred.

— Altceva?

— A fost piiot-secund al corăbiei „Argo”.

— Și altceva?

Pentru prima oară de când mă aflam în vizită la extratereștri mi se păru că vocea care mi se adresează se schimbă, căpătând un timbru mai puţin metalic.

— Așadar, se poate călători pe apă, în aer și pe pământ fără vehicule?

— Da, se poate. În apă, înotăm, deci ne deplasăm cu propriile noastre mijloace; pe pământ, tot astfel, mergem, numai prin aer nu gravităm deocamdată; sau dacă o facem, sfârşim călătoria iremediabil. Dar vom rezolva și această problemă.

— Puteţi — insistă vocea — să mergeţi pe apă, ca Eufem?

— Oarecum, și pe distanţe foarte scurte.

— Eufem — mi se spuse — mergea pe apă înaintea corăbiei și cerceta calea,

strâmtorile, stâncile, primejdiile, curenţii. Era înzestrat cu o facultate pe care dumneavoastră o numiţi azi radar.

Fui sincer surprins.

— Dacă știţi, de ce mă mai întrebaţi?

Tăcură. Apoi vocea reveni la intonaţiile ei albe, cunoscute mie:

— Știm, fiindcă era unul de-ai noștri. Am vrut să aflăm ce a rămas în legendă clin realitatea veritabilă.

— Atunci cum a pierit?

— N-a pierit. A dispărut dintre ei, reîntorcându-se printre noi.

Încremenii de uimire, deși nu mai aveam dreptul să mă mir de nimic. Încercai zadarnic să deslușesc în pădurea de sfere metalice cu codiţe pe cel despre care era vorba. Renunţai. Reluai firul nu fără emoţie; într-o atare selectă adunare nu știi niciodată peste cine dai; dacă zic „Jupiter” și mi se atrage atenţia: „E cel din dreapta dumitale”?

— Eurialus din Argos a luat parte și la războiul troian. Euritus. Fiul lui Hermes. Glaucos, născut de o naiadă și având darul profeţiei. Hylas, amic al lui Herakles, răpit de naiade în timp ce lua apă de la izvor; pe bărbaţii prea frumoși îi pasc întotdeauna asemenea nenorociri. Idas…

Cum am pronunţat acest nume, m-am trezit singur și iar în poziţia întinsă. Mi s-a dat posibilitatea să admir fieriberea lichidului din jur. Prin transparenţa roșie a peretelui. Nu știu cât a durat; când stai întins și lenevești, și pe pământ ceasul are alt ritm decât cel normal.

M-am regăsit, deodată, în ambianţa anterioară: parcă erau totuși mai puţini în jurul prelungii mese. Vocea mă înștiinţa:

— Am fost nevoiţi să întrerupem, întrucât au revenit alte două grupe de studii, cu materiale inedite.

— Au mai adus niște semeni de-ai mei? mă interesai iute.

— Nu, arbori, roci și produse derivate.

— Produse derivate — mormăii — pot fi hârtia și varul, o statuie și un pachet de scobitori.

— Toate produsele derivate — mi se răspunse. Așadar, v-aţi oprit la Idas.

— Da. Idas. Era un bărbat deosebit de curajos; fiindu-i răpită soţia de către zeul Apollo s-a luptat cu el până a recăpătat-o. Din păcate, l-a carbonizat Zeus printr-un trăsnet, nu se știe exact dacă legitim ori ba, probabil din cauză că Idas îi ucisese fiul, pe Pollux. Idmon, fiul lui Apollo și al Cyrenei, avea harul prorocirii, știa că va muri pe drumul spre Colchida, totuși n-a rezistat tentaţiei aventurii. A fost ucis de un mistreţ. Iphicles, foarte bun alergător. Ifis. Linceu, cu o vedere deosebit de pătrunzătoare, ucis de Castor, în discuţia ce s-a încins din cauza unui bou; sau a unei fete; ori din amândouă cauzele. Meleagru, fiul regelui etolian, organizatorul celebrei vânători a mistreţului din Calydon, de pe urma căruia s-a ales cu recunoștinţa nu mai puţin celebrei Atalanta. Îi înșir mai departe pe toţi?

— Da — spuse vocea. Pe toţi.

— Nu e cam fastidios?

— Problema e de importanţă ştiinţifică.

E ca și cum ne-aţi povesti propria noastră istorie, într-o versiune necunoscută.

— Mopsus, mort dintr-o mușcătură de șarpe, în Libia. Nestor. Oileus, regele, locrienilor. Periclimenus. Peas.

— Cum a murit Periclimenus?

— Avea puterea de a se metamorfoza. Ca să scape de Herakle, care-l urmărea din nu știu ce pricină, s-a preschimbat în vultur, dar tocmai atunci adversarul l-a nimerit cu măciuca. Să omori un vultur cu o ghioagă nu e totuși o faptă prea frumoasă.

— Aţi spus Pias?

— Peas. Talaus. Talamon. Zetes, fiul vântului de miazănoapte; avea aripi și a biruit harpiile care spurcau necontenit bucatele pedepsitului de zei Fineus. Pentru că avuse se cred, prea multe soţii, deși nu înţeleg de ce mai trebuia pedepsit o dată.

— Fineus și Cefeu înaripaţii, iuţi ca vântul sunt și ei aici.

— Dumneavoastră aţi fost Argonauţi?

— O parte dintre noi.

— Aţi fost cumva și zei?

— O parte dintre noi.

Mă aflam, deci, aproape de dezlegarea uneia din cele mai frumoase taine ale umanităţii?

Spusei, cu vocea sugrumată:

— Veţi binevoi a-mi răspunde și mie la câteva întrebări?

— Aţi încheiat lista Argonauţilor?

— Nu există un inventar exact. De altfel, în timpul expediţiei care, o pornise după lâna de aur, unii se risipiră, alţii se alăturară, mitologiile nu sunt totdeauna precise.

Așa se vorbește, de pildă, de participarea Lapiţilor, dar nimeni nu știe câţi au fost, și ce-au făcut pe acolo. Azi organizăm atari treburi mult mai riguros, se face un itinerar, se întocmește un registru, se ia un ghid, se strâng provizii, se explică întregului grup scopul expediţiei, se face apelul zilnic, se instaurează o disciplină…

Lumina se stinse brusc și se reaprinse tot atât de brusc. Eram din nou împreună cu doi din cei care mă răpiseră.

— Aș fi dorit să pun și eu niște întrebări — spusei — ca să nu mă fac de râs când mă voi întoarce.

Sferele metalice se ciocniră în binecunoscutul ţăcănit.

— De râs?

— Da, de râs.

— A mai fost vorba o dată despre aceasta. Așadar, ce este râsul?

— Efectul unei glume.

— Și ce e o glumă?

— Un precipitat rezultat din mixarea unei observaţii penetrante, a unei inteligente mobile, a unui spirit alert, al unui dar de a sesiza contradicţia dintre ceea

ce pare și ceea ce e. Dumneavoastră nu glumiţi?

— Nu știm să glumim. Spuneţi-ne o glumă.

— Un scoţian și-a botezat câinele „Marș”, ca atunci când îl va chema la masă, acela s-o rupă de fugă.

Liniște.

— Nu rezultă nimic — spuse vocea.

— Din acest punct de vedere, aici, la dumneavoastră, e ca la o nuntă într-un restaurant dietetic.

— Adică?

— Mai departe n-aș putea să vă explic.

Dar de plâns, plângeţi?

— Nu știm să plângem.

— Nu cunoaşteţi gustul lacrimci?

— Noi n-avem gusturi.

— Atunci va fi greu să găsiţi valenţe convenabil legabile cu ale noastre. Cel puţin deocamdată.

— Studiem.

Începuse să mă sufoce mecanizarea, matematizarea, simetrizarea, geometrizarea. Osmotizarea continuă din acest univers sec.

Pusei deci chestiunea direct:

— Dacă nu vă supăraţi, aș putea să mă întorc acasă?

Se sfătuiră o vreme. Ori mi se păru că se sfătuiesc. Auzii mai multe soiuri de ţăcănituri: groase, subţiri, dogite, cristaline, baritonale…

— Vă veţi întoarce! mi se spuse.

— Îmi veţi da o adeverinţă, un semn, mă rog, că am fost reţinut?

— N-aţi fost reţinut.

— Ei, asta-i! exclamai iritat. Dar unde m-am aflat până acum? Am visat?

— Timpul cât aţi lipsit de pe pământ a fost comprimat la un minut, treizeci și șapte de secunde și opt zecimi. V-am supt în câmpul nostru gravitaţional și deci în durata noastră, unde aţi stat opt ani pământeşti.

— Opt ani?! urlai.

— Practic, din biografia dumneavoastră terestră nu s-au scurs decât un minut, treizeci și șapte de secunde și opt zecimi; aţi fost transportat într-un alt univers tempo-spaţial cu ajutorul unui vehicul care lunecă pe o șină invizibilă la liziera dintre antimaterie și materie.

Nu prea pricepeam prin ce trecusem și cum mă liniștisem puţin cu privire la vârsta mea reală, mă încerca parcă o anume dezamăgire.

— Deci voi crede că am visat? Voi uita?

— Dacă doriţi, puteţi ţine minte totul și povesti totul.

Dădui semne vădite de satisfacţie.

— Dar — adăugă vocea — nu vă va crede nimeni, niciodată.

Plonjai brusc în întuneric; mă simţii răsucit.

Un fulger portocaliu, o clătinare, un zum zet. Fui împins ca de o pală puternică de vânt și. Deodată, trăsei în piept aer proaspăt, mireasma sfântă a ierbii umezită de rouă. Ridicai încetișor capul; pe cer se estompa un disc portocaliu. Puţin mai în colo, troscotul era vag pârlit, de parcă cine va ar fi încercat să facă focul și l-ar fi în abușit.

Era liniște, liniștea dimineţii de vară; auzii cucul, apoi o ciocârlie, soarele răsărea impetuos, în depărtare se zărea casa veche, de ţară, a bunicului, unde îmi petreceam duminica.

La aceia totul fusese uniform, antiseptic, perfect și roz. Aici copacii erau strâmbi, colina ondulată, pârâul contorsionat, firele de mohor dezordonate, mușuroaiele risipite aiurea, florile de câmp în culori pestriţe. Mă cuprinse însă o dragoste năvalnică pentru bunul și străvechiul nostru pământ; cum stăteam întins cu faţa în jos, îmi înfipsei degetele în glie și mușcai cu sete din ţărâna afinată, amestecată cu ierburi amărui.

— Unde ai fost, dragă? murmură nevasta somnoroasă, când mă simţi lângă ea, în culcușul cald.

— Nicăieri, am vrut să văd răsăritul soarelui. Dormi…

— Cum era?

— Portocaliu ! spusei visător și căzui într-un somn atât de năprasnic, încât nu mă mai putură scula decât peste două nopţi și trei zile.

Iar despre aventura mea extraterestră și intraterestră n-a aflat nimeni, nimic, niciodată.

POȘTA VESELĂ

Un client al unei cooperative de ceasor nicărie ne-a semnalat că pentru o reparaţie i s-au întocmit șapte bonuri și chitanţe.

Ne-am dus și noi să vedem minunea la sediul indicat. Chiar așa și era. Iată și explicaţia ce ne-a fost servită: „Un bon i se dă clientului, al doilea rămâne cu ceasornicul, al treilea se duce la centrală, al patrulea la arhivă”. „Dar arhiva unde e?” „Tot la Centrală. Al cincilea i se dă clientului.” „Păi i-aţi mai dat unul”. „Așa trebuie, să aibă două, al șaselea rămâne în comerţ, la cotor.” „Și cu cotorul ce faceţi?” „Merge ulterior la Centrală.” „Și Centrala ce face cu el?” „Îl trimite la Arhivă”, ni se numărau bonurile cum numără Pristanda steagurile.

În dorinţa de a ajuta la înflorirea, în continuare, a formularisticii, propunem acelei cooperative meșteșugărești să emită câte șaptezeci și șapte de bonuri și chitanţe pentru fiecare lucrare. În felul acesta, ia unitatea respectivă vreo 30 și le împarte la toate arhivele — arhiva de filme, arhiva de ziare, arhiva tribunalului — ia Centrala alte 30 și le dă tuturor lucrătorilor din birouri, să aibă fiecare câte unul și mai ia și clientul vreo 17, ca să le împartă la rude și la prieteni, să se bucure toată lumea.

Vom fi fericiţi dacă vom auzi că am contribuit astfel și noi la sporirea simţitoare a consumului de hârtiuţe și indigouri pe cap de client.

*

Cristina T. din București a primit cadou un cocoș pitic pe care l-a instalat în apartamentul dumneaei. Cocoșul e drăgălaș și, cântând fix la 6 dimineaţa, face proprietarei și oficiul de deșteptător. Vecinii de etaj nu doresc însă să fie treziţi în fiecare dimineaţă la ora șase și-i propun Cristinei să întoarcă, dacă se poate, cocoșul pitic pentru ora șapte.

*

O studentă, Aglăiţa D., posesoare de motocicletă și aprigă sportivă, îşi vizitează din când în când părinţii dintr-o comună subordonată, ceea ce e un gest apreciat, numai ca obișnuiește să intre în curtea natală fie trecând peste gardul unui megieș, fie peste stratul de zarzavaturi al altuia, fie sărind peste șanţ, spre spaima persoanelor în etate ce sporovăiesc pe marginea acelei excavaţii naturale.

Stimată Aglăiţă, ne alăturăm rugăminţilor persoanelor înfricoșate, sugerându-vă să opriţi motorul în șosea și să duceţi binișor obiectul de coarne pe perimetrul părintesc folosind, pentru trecere, podeţul din faţa casei, anume destinat legăturii directe dintre calea publică și locuinţele particulare.

*

Un sătean din judeţul Satu-Mare ni se plânge că e năpăstuit de organul financiar local: a proptit acoperișul vechi al casei cu o scândură și a fost amendat cu o sută de lei, fiindcă na înștiinţat primăria. A bătut o șipcă la gard și iar i-au încasat o sută de lei. Acum ar mai avea de bătut un cui în poartă și se reţine cu temere, punând totodată și bani deoparte.

La prima vedere, povestea dumneavoastră e nostimă. La a doua vedere, se ivește o problemă mai puţin nostimă: aţi înlocuit întreg acoperișul casei și numiţi chestiunea „a propti”. Proptelile de acest soi au însă nevoie de o autorizaţie comunală — așa e legea — pe care n-aţi cerut-o, astfel că suta cu pricina pe drept aţi plătit-o. Cu gardul, tot așa: schimbaţi gardul tot, împingându-l mai spre drum, și-i ziceţi lucrării „a bate o șipcă”. Se pare deci că e o confuzie de cuvinte pe care organul financiar n-o poate interpreta altfel decât ajutându-se cu chitanţierul. Duceţi-vă totuși o dată, măcar o dată, la primărie și expuneţi-vă acolo planurile generale și de perspectivă ale reconstrucţiei casei. E mult mai nimerit decât să tot așteptaţi vizitele primăriei, deoarece, după cum vedeţi, costă.

*

Tânărul gorjean Cristea C. a fost ameninţat de prietena dumisale Măcrișa T. „că mă lasă, dacă o mai fac de râs la bal fiindcă nu știu șarleston. Orchestra noastră îi tot dă cu șarlestoanele și eu nu pot să-mi încrucișez picioarele cum cere figura dansului.

N-aţi vrea să-mi trimiteţi o metodă prin corespondenţă, că bani am și plătesc cât o fi, dar fata n-o las nici mort. Toată problema e la picioare, că din mâini dau exact.”

*

Cornel M. din Arad a pus rămășag cu prietenul dumisale V. Dobrancu, că acesta nu va putea cânta corect la muzicuţă aria celelebră „O sole mio”. Amicul cu muzicuţa perseverează, deocamdată fără succes. Cornel întreabă:

„Dumneavoastră credeţi că va reuși? Eu nu cred în ruptul capului, dar îl las și aștept. Lăsaţi-l și așteptaţi, e soluţia cea mai înţeleaptă, totuși nu ca să vă descurajăm, vă informăm că muzicuţa e capabilă să prindă chiar și părţi întregi din simfonii. Noi am auzit de pildă romanţa „Să ne iubim cât suntem încă tineri" executată foarte corect la tubă și talgere; astfel că nu instrumentul contează, ci cine și cum suflă în el.

*

După o ceartă dură cu prietena sa Ortansa D., tânărul Culai N. dintr-un oraș al Moldovei de nord, împreună cu alţi doi „berecheţi", cum îi numește scrisoarea Ortansei, au sechestrat o purcică din curtea locuitorului Marcu N. când acesta era dus la o cumetrie, i-au pus în cap o pălărie de pai cu voal, pe care tot orașul o știa că-i a fetei și au dat drumul animalului pe strada principală, în plină zi de duminică, atunci când toată lumea era la promenadă. „După această bătaie de joc foarte ordinară, mizerabilul de Culai D. mi-a trimis prin mandat poștal costul pălăriei care a fost distrusă de acea vietate nenorocită. Acum se pune însă problema cum are să-mi plătească el și cum să-l fac eu să plătească insulta adusă, că toţi mă râd și spun bancuri pe socoteala mea".

Gluma a fost într-adevăr cam groasă și cam deocheată. De altfel, tânărul a avut de plătit și alte angarale celui de la care a împrumutat — ca să zic așa — purcica. Părându-ni-se însă curios că nu l-aţi chemat în judecata măcar a colectivului de muncă din care faceţi parte amândoi, am rugat un prin eten al nostru din orașul dumneavoastră să stea de vorbă și cu tânărul. Cu acest prilej am aflat, cu surprindere, că prima glumă, cronologic vorbind, aţi făcut-o dumneavoastră. Așadar, poate ne comunicaţi și nouă: cine i-a ars hainele tânărului în curtea casei dumneavbastre părintești, după prelungita cină de familie la care l-aţi invitat — el fiind poftit, dimineaţa, să părăsească domeniul într-o stare total nudă?

*

Elisaveta T. din Comănești-Bacău scrie că, după câte a auzit, dacă te mănâncă palma stingă trebuie să încasezi niște bani. Ori pe dumneaei a mâncat-o o săptămână nu numai palma, ci toată mâna stângă, până la cot, pentru ca la sfârșitul acelei săptămâni nv numai să nu ia nimic, dar să-i vină și i amendă de la Bacău, pentru că a stricat ui geam la o instituţie. Se interesează dacă să mai creadă în superstiţii.

*

T. N. din Brașov ne informează că orice program ar fi la emisiunea radiofonică de satiră și umor, oricât s-ar strădui redactorii, colaboratorii, el nu va râde la audiţia acestei emisiuni. Întreabă ce să facă „mai de parte"?

Să fiţi consecvent, să nu vă daţi bătut și chiar dacă vreodată, prin absurd, vă va veni să râdeţi, să n-o faceţi, să vă ţineţi din râs puteri, pornind de la ideea că e mai bine să te ţii și să-ţi pară rău după aceea, decât întâi să-ţi pară rău și după aceea să te mai și ţii.

*

O cinefilă din Hârlău, Dor a D., ne roagă să-i amintim „cum se numea filmul

acela american cu Garry Cooper în care el era avocat și după ce-l rănea un răufăcător nimerea într-o casă unde-l pansa o fată care se îndrăgostea de el și dânsul dădea o poliţă ca fetei să nu i se ia casa fiindcă avea datorii din cauza tatălui ei, alcoolic de nevindecat și la urmă se căsătoreau”?

Nu vă aduceţi aminte și pe ce stradă se petrecea acţiunea? Fiindcă dacă aţi avea adresa, restul ar fi floare la ureche.

*

Grigore T. din București a găsit, nu se știe unde, un tablou cu o femeie tânără, foarte brunetă și nu îndeajuns de îmbrăcată, mâncând un pepene. A dat un preţ bun pe obiect, l-a dus acasă, — unde, însă, persoanei din pictură i s-au întâmplat câteva mici neajunsuri: i-a căzut vopseaua din dreptul nasului și a rămas cârnă, i-a plesnit harbuzul din mână și i s-a scorojit singura ureche vizibilă, cea cu cercel rotund, semănând acum cu o codiţă de purcel. Proprietarul are impresia că necunoscutei îi va crăpa în curând și un umăr. Ne întreabă: „O fi din cauza căldurii, că eu fac foc cu lemne, ori din cauza vopselei, că era proastă?” Nu putem ști care e cauza, dar date fiind condiţiile, dacă mai puteţi salva măcar rama, nu pregetaţi s-o faceţi.

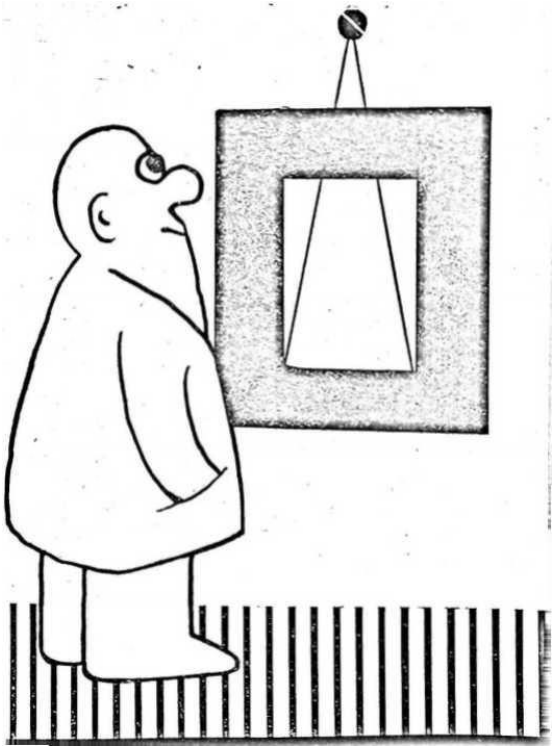

*

De la Turnu-Severin, de la contabilul B. F., primim: „Viaţa sedentară pe care o duc m-a făcut obez; având impresia că am căpătat palpitaţii, m-am adresat medicului. După ce m-a cântărit, constatând 96.300 kg, mi-a cerut să scad cel puţin 10 kilograme. Nu am nimic la inimă și trebuie să fac sport. M-a îndemnat să-mi aleg ce sport îmi place, dar să fie în aer liber, Mie mi-ar plăcea săritura cu prăjina, dar părinţii pretind că pentru un holtei de 42 de ani nu șade frumos. Vă rog să mă ajutaţi cu o părere și cu ce credeţi să încep”.

Deși rezistentă și dintr-un material flexibil, prăjina va suporta relativ greu gabaritul dumneavoastră actual. Probabil că încercând să ridicaţi în aer suta de kilograme de care dispuneţi veţi obţine, cu toate eforturile, rezultate relativ modeste, dacă nu chiar prăbușiri spectaculoase peste ceea ce va mai rămâne din prăjină. Ar fi mai oportun să începeţi cu o probă de marș combinată cu gimnastică matinală și numai două mese, zilnic. Păstraţi ideea prăjinii într-un fel de rezervă poetică, adică pentru un viitor oarecum îndepărtat.

*

Elena C., bucureșteancă proaspăt căsătorită, întâmpină, în viaţa personală, următoarea dificultate: ea e secretara unui director de întreprindere. Soţul cere ca după cele opt ore de muncă nevestica să poftească acasă. Directorul, obișnuit cu perioada anterioară, celibatară, a secretarei o roagă, cam de șase ori pe săptămână să rămână peste program fie pentru a mai rezolva o problemă, fie numai și pentru o cafea. „Cum aș putea să plec — zice duios corespondenta — când directorul mă roagă să rămân, privindu-mă drept în ochi? Pe de altă parte, cum să rămân când știu cât de gelos și răutăcios e bărbatul meu?”

După cât se vede, în cântarul judecăţii dumneavoastră nu sunt greutăţi egale. Pentru a restabili echilibrul, e absolut necesar ca respectul pentru superior să scadă cu o cafea zilnică, iar iubirea pentru soţ să crească măcar cu o oră de existenţă comună.

*

Schiţa umoristică trimisă de Florea D. din Constanţa și intitulată „Iulius Cezar la băi” pune o problemă serioasă. Autorul presupune o cură secretă antireumatismală pe care ar fi făcut-o, la vremea sa, ilustrul general roman la Băile Herculane, unde ar fi dus tratative foarte secrete cu regele Burebista, venit și el acolo, la tratament, ca din întâmplare. O asemenea coincidenţă e, desigur, istoricește posibilă, dacă sărim peste amănuntul că pentru a ajunge incognito la geto-daci, Cezar trebuia să treacă Dunărea ca turist particular, având viză de tranzit și de la alte populaţii destul de mișcătoare.

*

Angajând-o pe vecina de cartier Dumitriţa B. să-i pună ventuze și să-l maseze fiindcă era răcit, Calist A. din Măcin are impresia că din exces de zel persoana în chestie i-a frânt două coaste. Ne întreabă ce despăgubire să-i ceară și pe ce cale. De obicei, asemenea despăgubiri se cer pe Calea Laptelui, fiindcă aici, pe Pământ, n-au cum să fie achitate. Pe urmă, dacă deteriorarea s-a produs dintr-o prea mare

bunăvoinţă, aceasta nici nu-i sancţionabilă. Vă dorim un ghips ușor și, pe viitor, o maseuză de categorie mai muscă.

*

„Viaţa mea e un adevărat roman — ne scrie Adrian V. din Cluj — căci am fost îndrăgostit de opt ori, dintre care patru legitim, cum avut unsprezece meserii, am locuit în peste douăzeci de localităţi, am construit singur o mașină automată de bătut smântână și port corespondenţă cu numeroase vedete de film românești și externe, dintre care câteva mi-au și răspuns prin fotografii cu autografe în limbile ţărilor lor indigene. Dar cine să scrie acest roman al vieţii mele, căci eu sunt foarte ocupat. N-aţi putea să-mi recomandaţi un scriitor mai liber? Eu i-aș dicta, el ar fasona și banii i-am împărţi convenabil”.

*

O mamă îndurerată dintr-un oraș ilfovean ne povestește foarte pe larg persecuţia la care a fost supus fiul dumisale A.A. care a dat examen de admitere la o facultate bucureșteană de profil umanist. Neputând noi rezista la lacrimile unei femei mai ales când e vorba și de o mamă, am făcut o plimbare până la școala superioară cu pricina și am citit cu luare-aminte una din lucrările scrise ale tânărului candidat.

Suntem, aşadar, în măsură să vă comuni căm, stimată și îndurerată mamă, că principala persecuţie împotriva fiului dumneavoastră a fost provocată de tulburătorul său dispreţ faţă de gramatica limbii române. Copilașul dumneavoastră pune, de pildă, liniuţe în cuvinte care nu le suferă, pierzându-le în schimb din vedere exact acolo unde sunt indispensabile. La cuvintele „aţi observat”, „aţi gândit”, „aţi cercetat”, se remarcă între *a* şi *ţi* o linioară foarte supărătoare. Dar la „a-și răscumpăra”, „a-și aminti”, „a-și lovi” etc., linioara ce prisosește dincolo, aici absentează. Pe urmă, vedeţi dumneavoastră, e greu să scrii, într-o teză, „faptele este bine cunoscute de toţi” și profesorul să se înăbușe de entuziasm. Nici expresia „Documentili fură furate, de oţi necunoscuţi” nu produce bucurii didactice. În general, ca să nu mai insistăm și asupra conţinutului — care stârnește ceva mai mult decât mirare — ni se pare că nota trei obţinută reprezintă nu o persecuţie, ci o favoare.

*

Bucureșteanul I.C., întorcându-se dintr-o ţară subtropicală, ne-a adus în dar o frunză lată de cactus „ca să deveniţi mai înţepători”. Să știţi că am trecut-o din mână în mână și acum așteptăm efectele, ceea ce vă dorim și dumneavoastră.

Cocuţa P. din Câmpulungul moldovenesc a luat de la o mătușă de a ei, la care stătea în gazdă, cu împrumut, ca să se ducă la un bal, la Gura Humorului, o rochie, o pălărie, o pereche de pantofi și buletinul. Nu se știe exact la ce i-a trebuit și buletinul, vor ba e că mătușa a primit vizita unei persoane din Gura sus amintită, adică a Humorului, care cerea să-i dea înapoi două bancnote de câte o sută de lei, un inel cu piatră și soţul, toate patru obiectele fiind luate fără împrumut de Cocuţa și duse într-un loc cu adresă neprecizată. Mătușa o roagă pe ne poată să-i

înapoieze persoanei în chestie măcar valorile încă folosibile, fiindcă altfel nu poate obţine înapoi buletinul, acum ostatic la persoană.

*

Lenuţa D. din Moinești ne solicită un sfat matrimonial și zice: „Îmi dau cuvântul de onoare că cum mă sfătuiţi așa o să făc”. Iată problema: dumneaei iubește un tânăr care are toate calităţile, plus aceea că o cere și în căsătorie. Impedimentul — există un impediment, că altfel n-ar fi existat scrisoarea: tânărul e mai scund decât Lenuţa cu trei centimetri; ori, zice dumneaei, „s-a cerut dintotdeauna ca bărbatul să fie mai înalt decât femeia. Dacă asta-i problema, apoi putem s-o dezlegăm; să știţi că cerinţa de care pomeniţi nu-i obligatorie, vă putem cita și exemple istorice; Napoleon Bonaparte era mai redus decât soţia dumisale Josefina de Beauharnais cu opt centimetri și o bucată de vreme au fost foarte fericiţi; Xantipa, nevasta filosofului Socrate, era mai voinică decât el și chiar umblă vorba că-l ajuta la exerciţiile fizice de dimineaţă; iar Vittoria Colonna, care i-a inspirat frumoase sonete, și nu numai atât, celebrului Michelangelo îl depășea ou un cap, fapt din care n-a rezultat nimic rău. În lumina acestor date istorice, vă sugerăm să contractaţi căsătoria și să trăiţi în armonie cu alesul inimii dumneavoastră.

*

Un tânăr din Câmpina ne transcrie pe curat „Filmul durerii mele caracteristice”: În împrejurimile acestui oraș, prietenii obișnuiesc să-mi spună Vasile, fiindcă așa mă cheamă. Ei bine, în acest spaţiu geografic m-am îndrăgostit de o femeie. Zic îndrăgostit și zic femeie, pe motiv că respectiva a mai fost căsătorită de două ori și are și un copil în casa cărora am intrat într-o marţi după-amiază din cauza unei ploi, unde mama ei mi-a servit o cafea aburindă. În acest răstimp, aleasa inimii mele a început să croșeteze cu calm, spunându-mi comparaţia, că omul e ca o vitrină. N-am știut ce să-i răspund și am hotărât să ne întâlnim la cinematograful “23 August”, unde a doua zi am cerut-o în căsătorie, ea prefăcându-se că e de acord. Însă de la o vreme îmi opune, surprinzător, un NU abraziv, ceea ce mă face să mă simt o epavă a fericirii. Întreba rea pe care o depun între degetele dumneavoastră e: ce să fac?”

Faceţi o pauză. O pauză ceva mai îndelungată și nu vă lăsaţi doborât de prima impresie. Dacă persoana nutrește un sentiment autentic pentru dumneavoastră, vă va căuta ea. Dacă nu, să ziceţi, liniștit, ce a spus și Păcală când a crezut că i-au mâncat lupii vaca: „atâta pagubă!” și să lăsaţi viaţa să-și urmeze cursul.

*

Tânăra gospodină E.R. din Vaslui a luat „Cartea de dulciuri”, a deschis-o la pagina 117 și a pornit să-i facă un „tort-indiană” soţului. A cernut zahărul vanilat și l-a frecat bine cu gălbenușurile, cum scrie la carte, aşteptând să facă „bășici”. Amestecul însă n-a vrut să facă bășici. În această situaţie, gospodina a presărat deasupra făina și a aruncat albușurile bătute în compoziţie, punând imediat totul la copt într-o cratiţă căptușită cu „o hârtie îmbibată de unt”. Rezultatul e că hârtia a ars și tortul-indiană n-a mai putut fi acoperit cu glazura pregătită, întrucât a căpătat forma, consistenţa și culoarea unei ţigle de Jimbolia. De aici, tânăra gospodină

trage concluzia că volumul de reţete ar cuprinde inexactităţi.

Specialista pe care am consultat-o pretinde însă că dumneavoastră sunteţi în eroare, fiindcă n-aţi frecat bine gălbenușurile cu zahărul vanilat, în loc de pudră aţi pus tos și între hârtie și cratiţă n-aţi așezat, cum trebuia, și un fund de lemn. Apoi vedeţi? Refaceţi compoziţia, aveţi grijă să emită bășici, nu uitaţi fundul — și totul va fi gustos și agreabil.

*

Fălticencanul Aurel P. a pus rămășag cu doi prieteni că trece lacul cu bicicleta și a fost scos de aceștia din apă leșinat și cu velocipedul în formă — total turtită. Când cortegiul a ajuns, în starea sa murată, în curtea părintească a numitului Aurel P., tatăl a scos ghidonul — singurul obiect rămas întreg — și i-a ciocănit cu el pe cei trei, până ce fiul s-a trezit din leșin, iar ceilalţi au escaladat gardul, unul lăsând amintire și o parte din pantalonii personali. Ne este reclamat tatăl…

Regretăm, dar nu-l putem critica: el și-a vărsat năduful legitim pe rămășag, nu pe dumneavoastră. Întâmplător, dumneavoastră, cei care-l angajaserăţi, v-aţi aflat prin preajmă și a trebuit să suportaţi loviturile, dar dacă n-aţi fi fost acolo, e cert că n-aţi fi păţit nimic. Altminteri vă felicităm pentru frumoasa faptă a salvării prietenului după ce l-aţi trimis să se înece.

*

În curtea unei întreprinderi craiovene într-o clipă de pauză, s-a încins un fel de joc între băieţi. Stau doi alături, cu mâinile pe ceafă și ceilalţi îi lovesc ușor peste mâini.

Cei doi trebuie să ghicească cine a lovit și atunci cel descoperit trece în locul celui care a ghicit. Calinic M. ne scrie revoltat că el a fost unul din cei doi. Dar și-a dat seama de-abia după 15 minute că, de fapt, îl pocnea mereu după cap colegul de alături, spre hazul mocnit al tuturor. Ne întreabă dacă „Bâza asta în doi n-are și ea regulile ei. Ori se joacă așa. Aiurea?" Din păcate, neexistând încă o federaţie de bâză, sportul e practicat la întâmplare și, după cum aţi putut observa, în împrejurarea pe care o deplângem, și cu anumite lovituri ce, în mod normal, ar trebui declarate nepermise. Ca protest ar fi bine să vă retrageţi din asemenea competiţii o bucată de vreme, cu atât mai mult cu cât, dacă v-am înţeles bine, vi s-a cam clintit și creierul mic, organ care, după traumatisme repetate, are absolută nevoie de repaus.

*

Vasile M. din Turnu Severin a fost oprit — în timp ce vorbea la o ședinţă de producţie — de către cel ce conducea ședinţa, cu expresia „ești cam caleidoscopic". Consideră că expresia nu era adevărată, deoarece, citățm: „Eu eram cam afumat și vor beam halandala, dar nu caleidoscopic care, după părerea mea. Înseamnă ceva frumos din mai multe culori". Nu ne putem da seama câte culori vedeaţi dumneavoastră în timpul acelei ședinţe, trebuie să știţi însă că expresia se putea referi și la faptul că expunerea ce o făceaţi era alcătuită din bucăţele fără o legătură clară între ele, sau, cu alte cuvinte, vorbeaţi cam fragmentar şi adunat. În acest caz nu era nimic frumos și e recomandabil să nu mai prilejuiţi nimănui atare expresie ce, de astă dată, fusese justă.

*

Claudia P., timişoreancă, a citit recent cartea *Istoria secretă*, în care Procopius din Caesareea relatează fel de fel de fapte dintr-o anume epocă a Bizanţului și ne întreabă dacă autorul n-o înnegrește prea din cale-afară pe împărăteasa Teodora, „pe care eu am văzut-o în film, unde, drept să spun, mi-a fost foarte simpatică". Ne pare rău că Procopius n-a putut vedea acel film, care probabil i-ar fi schimbat și lui opinia; mai dezavantajat decât dumneavoastră, el a cunoscut-o personal pe împărătească, fapt ce dă de bănuit că l-ar fi împiedicat întrucâtva să fie perfect obiectiv.

*

Lucrându-și, de mână, o rochie albă cu flori roz, Aculina C. din Tulcea a fost viu criticată de două prietene ale dumisale că nu știe să se îmbrace, fiindcă „alb cu roz nu se potrivește la ochi violeţi". „Ca să vedeţi cât de rele, sunt — ne scrie cu revoltă corespondenta — mai întâi că ochii mei nu sunt violeţi, ci mov. Ori cine nu știe că movul se potrivește cu alb? Pe urmă, florile sunt și roz, dar și albăstrele, așa că eu cred că rochia-mi șade foarte bine. Vă rog să-mi comunicaţi și părerea dumneavoastră și să le criticaţi pe acele dușmance, cu care eu n-am să mai vorbesc de azi înainte".

*

Genuţ C. din Târgu-Mureș ar dori să prindă și să domesticească un buhai de baltă, pe care „ţinându-l eventual seara într-un lighean, sau altceva, acesta să facă

u-u-u, ca în lac, într-o atmosferă de reverie". Nu știm dacă buhaii de baltă pot fi domesticiţi, e puţin probabil că în recipientul casnic de care amintiţi vă va cânta întocmai melodia preferată. N-ar fi totuși mai oportună deplasarea dumneavoastră la baltă? Avantajul e că puteţi asculta acolo o întreagă simfonie și nu mai aveţi nici probleme cu întreţinerea și dresarea vietăţii.

*

O scrisoare îndurerată şi cultă ne trimite Vasile C. din Sibiu, pe care un prieten l-a părăsit la nevoie. „Bine ne învaţă înţeleptul Solomon — zice ascultătorul — «Nu te întovărăși cu cei răi»." Propoziţiunea n-a fost rostită de înţeleptul Solomon. Ci de înţeleptul Solon — dar n-are importanţa esenţială, esenţial e că-i un sfat oportun. „Și pe urmă — continuă mereu mai amar epistola – fiecare om e primar pe inima lui, cum a spus alt înţelept. Wassermann, care a descoperit și reacţia aceea ce-ţi trebuie ca să te căsătorești." Aici lucrurile se complică puţin; nu e vorba de vestitul medic, ci de scriitorul Jakob Wassermann, care a zis

— Dacă despre el ar fi vorba — că, Omul posedă un drept primar în inima lui, un drept înnăscut. Fiecare om are dreptul la justiţie, așa cum are drept la aer" — ceea ce e, oarecum, altceva.

Dar de unde toată întristarea? Vasile al nostru ceruse cu împrumut o sută de lei de la prietenul său Costin B. Acesta l-a întrebat de ce are nevoie de o sută. Vasile C. i-a răspuns că vrea să-i ia nevestei o perucă blondă și i-a arătat-o în vitrină, care anume.

Prietenul a pretextat că n-are gologanii, iar după-amiază a luat el peruca și i-a dus-o nevestei amicului ca din partea lui. Totul să a făcut pe faţă, curat, dar soţul e foarte cătrănit și se îmbăiază în maxime celebre ca să-i mai treacă.

Trebuie să vă reveniţi, motivele nu sunt catastrofice, faptul nu merită atât catran, nu renunţaţi prea ușor la un prieten. Să vă transmitem și noi un aforism, după ce dumneavoastră ne-aţi îndatorat cu atâtea: „Nu putem ajunge, departe în prietenie — o de suntem dispuși să ne iertăm unii altora micile cusururi".

*

Emilia T. din Reșiţa a învăţat să cânte la acordeon spre bucuria întregii familii, a întregului bloc, ba chiar și a unei părţi din cartier, fiindcă atunci când face exerciţii obișnuiește să deschidă toate ferestrele și ușile ca s-o audă toţi cei dornici. Cei ne dornici — că sunt și dintre aceștia, deh, lumea e mare — o felicită și ei cu simpatie, atât doar o roagă, să mai închidă ușile și geamurile, nu cumva s-o tragă vreun curent și acea parte de oraș să fie astfel lipsită de bucuria zilnică, neasemuită, a acordeonului.

*

Un ascultător din Comarnic, N… R., are impresia că vecinul dumisale T.L., care ţine vaca în garaj, nu nutrește suficient mamiferul, ceea ce-l face pe acesta să emită un număr supărător de claxoane mugite la intervale foarte scurte. Suntem rugaţi să intervenim. Apoi cum să intervenim? Dacă erbivora face vocalize din alte motive și presupunerea dumneavoastră e neîntemeiată?

Nu se supără pe noi vecinul? Staţi întâi de vorbă cu toţi cei în cauză, aflaţi

adevărul adevărat și pe urmă să acţionăm. Cât privește faptul că omul ţine vaca în garaj nu sesizăm aici nicio contradicţie. Drumul spre un autoturism poate începe și așa. Noi cunoaştem și cazuri când s-a pornit doar de la două oi și s-a ajuns la un Ford decapotabil.

Unde mai pui că în condiţiile acestea, până una-alta, vaca învaţă și ea să circule corect pe drumurile publice.

*

L. R. din comuna Boanta-Sibiu trimite următoarea plângere nostimă: „În seara zilei de alaltăieri, ora 23, am fost întâmpinat pe uliţa noastră de o haită turmentată de câini pe care vecinii îi lasă liberi nu știu de ce.

Lătrându-mă furioși, fără să le fiu cu nimic vinovat, mi-au violat integritatea corporală muşchindu-mă de pulpa stingă prin pantalonul de stofă fină. Tărăboiul i-a stârnit și pe alţi confraţi de-ai lor, conducându-mă toţi cu alai cumplit până în faţa casei, spre care am mers în marșalier. Nevastă-mea a ieșit vitejește, cu mătura, dându-mi o sinceră de vadă de iubire și credinţă, dar unul din duläi a apucat mătura, consumând o bună parte din dispozitivul ei de fire. Vă daţi seama că nu pot acţiona în judecată pe cineva anume pentru daunele morale și materiale suferite, dar dacă aprobaţi ca pe viitor să circul în teritoriu cu ghioagă, eu vă ascult și rezolv ca de la egal la egal”.

*

Valeriu D. din Galaţi a primit o garsonieră într-un bloc cu adresă cam încâlcită și chemând o prietenă la dumnealui, ca aceea să-l nimerească, și-a pus propria-i fotografie, înrămată, la intrarea în bloc. Până să vină fata, lumea, văzând tabloul în ramă neagră, s-a adunat întristată crezând că noul locatar a murit. Ascultătorul a trebuit să se așeze o vreme lângă propria-i poză ca să demonstreze contrariul, să liniștească și să împrăștie populaţia.

*

O scrisoare spirituală am primit de la Radu I. din Mârșa-Sibiu: „Îmi pun întrebarea dacă porcii au memorie — și iată de ce. Vecinii mei NI. B. și G. S., suporteri înflăcăraţi ai echipei de fotbal — «Universitatea» Craiova, de fiecare dată când formaţia lor favorită nu obţine rezultatul dorit de ei, trec în ograda porcilor și-i bat în asemenea hal, încât bietele animale rămân late. De la o vreme, duminica, atunci când se transmit meciuri la radio sau la televizor, cei doi porci intră într-o agitaţie nemaipomenită, guiţă și se zvârcolesc, presimţind parcă o ciomăgeală. Am ajuns la concluzia că au ţinere de minte. Dumneavoastră ce ziceţi?”

Ce să zicem? Poate că au căpătat un simplu reflex condiţionat. Memorie ar fi dacă ar reţine și cauza pentru care au fost bătuţi și s-ar neliniști numai la partidele echipei în chestiune.

*

„Uitând pălăria în casa locuitorului C. D. din orașul nostru Botoșani, acesta mi-a confiscat-o cerând să-i dau în schimb suma de o sută optzeci de lei pe care, în mod imaginar, i-aș datora-o. O satiră ascuţită la radio m-ar ajuta să recapăt pălăria și l-ar pune la punct pe șantajist. Vă mulţumesc, I. N.” Aceasta e o epistolă.

Iat-o și pe a doua: „Venind la mine un trimis al dumneavoastră, ca să se intereseze de chestiunea cu pălăria lui I. N „am onoarea a vă informa că la reuniunea din casa mea, proprietarul pălăriei, îmbătându-se, a spart o statuetă de porţelan ale cărei fragmente în loc să mi le declare cu scuze, le-a ascuns în buzunare, plecând cu ele. Conform dreptului penal și legilor ospitalităţii nu-i voi reda pălăria până nu va aduce ce-a luat și suma fixată de experţi la 180 lei…" Semnat C.D. A treia scrisoare: „Impresionat de vizita trimisului dumneavoastră în chestiunea pentru care v-am sesizat, completez ce v-am scris cu ideea că într-adevăr am spart acea statuetă care, după părerea mea, face vreo 15 lei, dar am luat-o cu intenţia de a o lipi și aduce înapoi; or pălăria mea valorează două sute de lei, fiind aproape nouă, eu numind afacerea excrocherie. Vă salut cu respect și insist spre rezolvare. I.N." A patra scrisoare: „Subsemnaţi! C.D. și I.N. am convenit să facem schimb de obiecte în prezenţa trimisului dumneavoastră, după cum urmează: C.D. înapoiază pălăria, fără panglică, numitul I.N. până în clipa când acesta aduce statueta lipită în așa fel încât nici nu se va cunoaşte că a fost spartă. Atunci primește și panglica. Vă mulţumim amândoi pentru sprijinul dat în soluţionarea diferendului."

*

Ascultătorul B.F. din judeţul Suceava ne povestește că soţia dumisale a încuiat copilul în casă, cu un bilet pe care scria: „Ai grijă să-l crești cum te-am învăţat euu, și a plecat în lume cu un necunoscut. Socrii și-au mângâiat ginerele cu ideea că acel ne cunoscut nu e serios și ca atare mama călătoare se va întoarce negreșit, dezamăgită. Într-adevăr — scrie corespondentul — într-o dimineaţă, când deschid ușa, pe cine văd în prag? Nevasta, zgribulită, obosită. Înconjurată de geamăndane. Înainte de a deschide gura, sare la mine, mă umple de sărutări și lacrimi spunându-mi că numai dorul de mine a readus-o acasă. Eu am depărtat-o puţin, am examinat-o din cap până-n picioare și văzând că nu-i lipsește nimic, cu excepţia câtorva kilograme, am zis: treacă și asta de la mine, hai să începem o viaţă nouă. Acum mă simt bine, seara mă scoate la plimbare, parcă am fi în luna de miere. Eu unul aș înclina s-o înţeleg, întrucât a mai făcut ea anumite gafe în trecut, dar într-o mai mică măsură și pe plan local, acum însă s-a avântat într-un circuit republican şi mă întreb dacă să iau vreo hotărâre ca să nu se mi-ai repete".

*

Pisica Nicolinei Z. din Beiuș a născut într-un șoșon de-al soţului dumneaei; ne întreabă dacă e cazul ca bărbatul să mai poarte acel șoșon.

Dacă în perioada cât a fost folosit ca maternitate nu a suferit schimbări importante, nu vedem niciun motiv ca să fie scos din uz.

*

Un tânăr soţ din Segarcea ne informează cu satisfacţie că doamna dumisale se pregăteşte a-i face un urmaș și cere câteva instrucţiuni asupra felului cum trebuie amenajat un loc de aterizare pentru elicopter.

„Eu am o curte mare și sunt gata s-o amenajez ca la nevoie să poată ateriza elicopterul chiar în ea. Dacă va fi nevoie ca mama să fie transportată de urgenţă undeva. Până acum totul decurge normal, sunt convins că naşterea se va putea

efectua mulţumitor în localitate, unde avem tot ce trebuie, dar eu vreau să fiu pregătit pentru orice eventualitate”.

*

Un ascultător din satul Galiciuca, comuna Giubega, judeţul Dolj, ne scrie că, de la o vreme, pe o orbită din jurul casei sale s-a înscris un satelit artificial care emite semnale scurte pe adresa tinerei dumisale soţii. Ne întreabă dacă acest corp terestru trebuie lăsat să-și consume singur bateriile sau să-i schimbe, la un moment dat, parametrii, printr-un obstacol artificial de tipul unui baston de lemn aplicat pe faţa nevăzută.

În cazul când aţi căpătat siguranţa că semnalele nu sunt receptate, puteţi acţiona după cum veţi crede de cuviinţă, inclusiv prin deșertarea unui recipient cu apă clocotită, operaţiune care a dat rezultate mulţumitoare și în alte cazuri.

*

O disputa filologică relativ aprinsa s-a iscat între tânărul Mircică D. și prietena dumisale Crăiţa L. din Fălticeni. „În timp ce ne plimbam, într-o seară cu lună, în afara localităţii, eu am spus obiectului pe care l-a scos, la un moment dat, din poșetă «oglinduţă» și ea l-a numit — «oglinjoară». Eu am spus din nou că în cel mai bun caz s-ar putea numi „oglinjoară”, iar ea s-a enervat și m-a lăsat singur în acel loc pustiu. N-aţi vrea să arbitraţi pentru împăcare? Cum e just?”

Stimate Mircică, problema filologică o rezolvă repede dicţionarul, care pretinde că se zice „oglindioară”, „oglinjioară„ “oglinduţă” și „oglinjoară”. Dar să vă întreb și eu: just e oare să plimbaţi o fată la margine de Fălticeni, într-o noapte de primăvară și cu lună plină, și să-i puneţi asemenea probleme ştiinţifice? Astfel că mai meditaţi și dumneavoastră: ce anume o fi enervat-o pe stimata Crăiţă de v-a lăsat singur cu filologia în pustiu?

*

„Am să vă relatez un caz interesant — ne scrie A.C. din Dâmboviţa: o fată întâlneşte în autobuz un băiat, stând pe aceeași bancă. Când să coboare, băiatul îi cere adresa, ea i-o dă. Băiatul îi trimite o vedere, cu succes la învăţătură. Fata îi trimite o felicitare, cu multă sănătate. Băiatul îi scrie că să fie prieteni. Fata îi scrie că s-o lase în pace. Fratele fetei îi scrie băiatului că sora lui nu vrea să fie prietenă cu el, dar el, fratele, ar fi bucuros să-l aibă de prieten. Un prieten al băiatului, care fusese în autobuz, îi scrie fetei o scrisoare precum că ar vrea să-i fie prieten și-i trimite o poză. Părinţii fetei citesc scrisoarea și răspund băiatului că sunt de acord ca acesta să fie prieten cu fata lor. Fata răspunde băiatului cu poza că e de acord să fie prieteni. Fratele fetei scrie băiatului din autobuz că nu mai are nevoie să-i fie prieten. În încheiere, aștept cu multă răbdare să mă lămuriţi și pe mine ce se întâmplă aici “. Cu părere de rău, trebuie să vă informăm că nu ne dăm seama ce se întâmplă acolo. Cel mai bun lucru ar fi să vă împrieteniţi cu toţii și pe urmă să aşteptaţi o vreme în liniște să vedeţi, într-adevăr, ce se petrece.

*

Aurică T., locuitor al municipiului Ploiești, când a văzut că dă zăpada a avut ideea să-și înhame câinele la sania copilului. „De la ce mi-a venit mie ideea?” Chiar,

suntem curioşi să aflăm. „Mie mi-a venit ideea de la televizor, de la eschimoşi, care am văzut că fac la fel”. Din păcate, câinele corespondentului nu văzuse şi el Teleenciclopedia şi de aceea n-a vrut cu niciun chip să tragă sania, ba chiar a mai şi sărit la stăpân să-l muşte, nu alta. „De aceea, ce vă întreb eu? — continuă cu năduf autorul scrisorii, nu avem noi vreo şcoală de câini de ham? Că l-aş da acolo pentru o vreme, nu mă uit la cheltuială, dar ar fi folositor să tragă el sania, să nu-mi mai rup eu mâinile cu ea”.

*

Gelu C. din Suceava a avut o neplăcere cu un coleg care-i ceruse un împrumut şi întrucât nu mai vorbeşte cu acela, ne roagă să-i transmitem noi întâmplarea asemănătoare a filosofului Aristip.

Dumneata, însă, stimate corespondent, nu reproduci tocmai exact acea întâmplare. Aristip îi ceru bani prietenului său Dionisos. Acesta îi întâmpină cererea cu cuvintele: „N-ai spus tu, oare, că omul înţelept nu se află niciodată în nevoie?” La care Aristip răspunse: „Lasă. Dă-mi întâi banii şi pe urmă vom discuta*, iar după ce primi suma cerută, zise: „Acum ce să mai discutăm, oare nu vezi că nu mai sunt în nevoie?”

Iată versiunea dumneavoastră: „Aristip i-a cerut bani lui Dionisos, iar acela i-a răspuns: „Dacă eşti înţelept, n-ai nevoie să împrumuţi bani de la alţii, numai proştii cer împrumut şi rămân legaţi ca datornici. La care Aristip ar fi replicat: „Consideră-mă prost şi îndatorează-mă pentru că atunci când ţi-i voi înapoia, prostul să fii tu”. A dumitale e, cum se zice, o anecdotă apocrifă, nu te bizui pe ea, fă-ţi datoria de prieten, socoate că astfel ai dobândit cea mai mare înţelepciune.

*

O braşoveancă, Liana S., întreabă: „Credaţi că luna se va întoarce vreodată cu faţa nevăzută spre noi?” Răspundem: depinde de felul cum vom sta noi, pământenii, faţă de ea.

*

Iliuţă T.G. din Făgăraş ne cere să comunicăm prin radio cunoscuţilor săi că nu mai răspunde de azi încolo nici unei invitaţii la bere, întrucât din cauza acestui lichid — adică a nouă sticle cu bere băute una după alta — s-a culcat sub un pod de cale ferată unde putea să-l calce trenul.

Nu ne dăm seama cum putea trece trenul pe sub podul unde v-aţi făcut sălaşul de noapte, dar, oricum, faptul că v-aţi lăsat de băutură e o iniţiativă atât de merituoasă, încât problema pe unde trece acceleratul când întâlneşte un pod nu mai are nicio importanţă.

*

„Având şi porumbei şi găini — ne scrie ploieşteanul Costică R. — mie mi-a venit ideea ştiinţifică să pun câteva ouă de porumbiţă sub, să mă iertaţi, o găină, urmând a vedea ce-o să iasă de aici. Înainte însă de a proceda la această experienţă riscantă aş dori să am asentimentul dumneavoastră, care sunteţi cel mai competent…

Nu ştiu deloc, dar absolut deloc, prin ce merit certificatul de competenţă în

materie de avicultura, pe care cu atâta gentileţe mi-l acordaţi. Vă asigur că lucrurile stau cu totul altminteri. Totuși întrucât complimentul dumneavoastră m-a obligat, m-am adresat unor specialiști care vă fac cunoscut următoarele: ori nu va ieși nimic, ori din ouăle de porumbiţă vor ieși porumbei. Se pare că în această fază a creaţiei, găina, oricâtă bunăvoinţă ar avea, nu mai poate interveni cu nimic personal.

*

Iancu B. din Mediaș i-a telegrafiat soţiei dumisale, aflată în concediu la Sovata, să nu se întoarcă în zilele de marţi, miercuri ale unei anumite săptămâni, întrucât atunci nu-l va găsi acasă, fiind și el în deplasări.

Poșta n-a transmis se pare particula nu, astfel că soţia a înţeles să revină tocmai în marţea cu pricina, ceea ce, pretinde ascultătorul, „a creat pentru mine o situaţie foarte neplăcută”. Ni se cere să criticăm telegraful. Am face-o dacă ne-aţi explica mai amănunţit ce anume neplăcere s-a produs în familie prin sosirea neanunţată a stăpânei casei, să vedem adică dacă merită osteneala să formulăm critica ori ba.

*

La ședinţa locatarilor dintr-un bloc bucureștean, cartierul Balta Albă, locatara A. F. l-a criticat pe locatarul M.S. pentru o chestiune de vrăbii. M.S. are plăcerea de a hrăni intens vrăbiile pe balcon, oferindu-le bucate îmbelșugate și nutritive. Se pare că după ce mănâncă pe săturate, suspomenitele vrăbii fac operaţiunea contrară în bal conul de dedesubt, unde locuiește A.F. Familia lovită astfel în demnitate și igienă a cerut o discuţie colectivă în ședinţa locatarilor. Discuţia a avut loc. Dar nu s-a ajuns la nicio concluzie. Ni se cere să intervenim.

Cum să intervenim? Ar trebui să avem o convorbire cu vrăbiile. Dar întrucât și noi și ele suntem foarte ocupaţi în aceste zile, zic să lăsăm problema în suspensie măcar până la iarnă, când s-ar putea să se ivească o soluţie de la sine.

CUPRINS

CONVORBIRI ÎN DORUL LELII
Discuţie la iarbă verde — 2
Dialog între etaje — 3
Transmutaţii — 7
Starea de leșin — 9
La gura peșterii — 11
Un toast cu întreruperi — 12
Împrumutul ratat — 16
PERIPEŢII PERPLEXE
Peștele cu două cozi — 20
În pom de sărbători — 23
Prânz agitat — 26
Repetiţia — 29
Ora de practică — 32
Setea — 37
Matinală — 40
Rezoluţia cea mai energică — 43
Când plouă, taci și-ascultă…— 46
IMPRESII DIN STRATOSFERA
Cum a devenit filosof Ariston — 51
O aventură intraterestră — 56
POSTA VESELA — 75